

Společně tvoříme budoucnost Moravskoslezského kraje

Návrhová část

#podnikavější #čistější #zdravější
#kulturnější #vzdělanější #propojenější #inovativnější
#zelenější #soudržnější #atraktivnější
#zaměstnanější #chytřejší

Zadavatel a vlastník: Moravskoslezský kraj

Zpracovatel: BeePartner a. s. ve spolupráci s RADDIT consulting s. r. o., garanty a členy pracovních skupin, zástupci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje a jeho příspěvkových a obchodních organizací

Srpen 2019

Obsah

K čemu slouží tento dokument?	4
Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+	6
Hlavní zjištění analytické části	9
Průvodce Strategii rozvoje Moravskoslezského kraje	13
Přehled 6 prioritních tematických oblastí a 28 strategických oblastí změn	16
Jak číst návrhovou část?	19
1 Podnikavější a inovativnější kraj	20
2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj	34
3 Zdravější a soudržnější kraj	48
4 Čistější a zelenější kraj	59
5 Propojenější a chytřejší kraj	72
6 Atraktivnější a kulturnější kraj	84
Možné pozitivní synergie strategických oblastí změn	94
Lepší image Moravskoslezského kraje	95
Popis implementační struktury	96
Implementační struktura (zjednodušená verze)	97
Územní dimenze	100
Doporučení pro čerpání evropských fondů	102
Participace	105
Seznam zkratk	108
Přílohy	111

K čemu slouží tento dokument?

- **K seznámení klíčových aktérů regionálního rozvoje se strategickými záměry v kraji.**
- **Ke sdílení dlouhodobé vize o budoucím rozvoji kraje.**
- **K podpoře diskuse o potenciálních a nových strategických projektech naplňujících dlouhodobou vizi kraje.**
- **K posílení důvěry mezi partnery a k iniciaci strategických změn a inovací.**
- **K jednotné komunikaci vize a strategických priorit kraje.**

Strategie rozvoje určuje priority pro dlouhodobý rozvoj kraje

Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019-2027 (dále jen Strategie rozvoje) je dokumentem, který ukazuje, ve kterých oblastech a jak se chce Moravskoslezský kraj rozvíjet v letech 2019 až 2027. Podle zákona o krajích má kraj pečovat o všestranný rozvoj svého území a o potřeby svých občanů. Kraj je zde myšlen jako veřejnoprávní korporace, včetně všech příspěvkových a obchodních organizací, i jako územní společenství občanů, kde na řadu aktivit a činností má kraj sice jen nepřímý vliv, avšak má zájem na jejich rozvoji, a proto je chce podporovat.

Strategie rozvoje vychází z dlouhodobé vize, určuje prioritní témata rozvoje, stanovuje strategické oblasti změn, kterých chce kraj dosáhnout, navrhuje opatření a typové aktivity, i návrhy strategických projektů, které mají k dosažení cílů vést. Strategie rozvoje popisuje, jak chce kraj strategické změny řídit, monitorovat a hodnotit. Strategii rozvoje schvaluje zastupitelstvo kraje.

Strategie rozvoje sladí vizi vedení kraje se zkušenostmi expertů a názory obyvatel

Strategie rozvoje je společnou dohodou o tom, kam má kraj směřovat a co má v budoucnu realizovat a podporovat. Vychází z roční spolupráce s předními experty a zkušenými odborníky v prioritních tématech. Ti byli zapojeni formou pracovních skupin, podíleli se na obsahové části a formulaci strategických cílů, opatření a typových aktivit. Zohledněny byly rovněž výstupy jednání s územními partnery ze setkání v Třinci, Karviné, Bruntálu, Opavě, Frýdku-Místku, Novém Jičíně a v Ostravě. Dále proběhlo vizionářské setkání v metropolitním městě Ostravě.

Zaměření strategie je zároveň opřeno o dlouhodobou vizi vedení kraje, o koncepce a strategické dokumenty na krajské, národní a evropské úrovni, o analytické podklady a o studie, šetření a názory a podněty obyvatel Moravskoslezského kraje všech věkových skupin ze všech koutů regionu, včetně názorů studentů středních odborných škol a gymnázií.

Kraj mnoha rolí: leader, koordinátor, metodik, veřejná správa, nositel projektů, zaměstnavatel

V řadě případů je od kraje očekáván leadership. V tom Strategie rozvoje sehrává klíčovou úlohu, usnadňuje shodu na tom, co je a není podstatné a pomáhá spojovat klíčové aktéry za společným cílem. V určitých případech usnadní komunikaci i shoda na jednotné metodice nebo dodržování jednotných principů, které jsou v zájmu jak měst a obcí, tak i místních organizací, spolků nebo i firem. Kraj své záležitosti v mnoha ohledech sice spravuje samostatně, je ale navíc pověřen k výkonu státní správy svou tzv. přenesenou působností. Kraj je největším zaměstnavatelem v regionu a nositelem projektů v řádu miliard Kč. Strategie rozvoje je v tomto ohledu i nástrojem řízení pro dosahování vyšší efektivity, účinnosti a hospodárnosti při vynakládání veřejných prostředků.

Strategie rozvoje pomáhá iniciovat, podporovat a realizovat pozitivní změny

Roční výdaje rozpočtu Moravskoslezského kraje na rok 2019 činí přibližně 25 miliard Kč. Roční hrubý domácí produkt Moravskoslezského kraje se v roce 2018 blížil 500 mld. Kč. Nejen z toho vyplývá, že možnosti Moravskoslezského kraje jako instituce spravující silnice, regionální veřejnou dopravu, nemocnice, školy, kulturní památky a jiné organizace jsou sice široké, ale nejsou neomezené. Kraj však může různými formami iniciovat aktivitu a přípravu projektů, sladovat zájmy partnerů, a podpořit tak místní rozvoj na svém území. Strategie rozvoje má proto také motivovat nositele projektů k aktivní spolupráci v přípravě a realizaci strategických projektů, které naplňují strategické cíle a vizi kraje.

Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+

S NOVOU ENERGIÍ MĚNÍME ŽIVOT V KRAJI

=

Jedinečná kultura a otevřenost ke spolupráci - #hrajeMSKrajem

Kraj přitahující talenty a nabízející kompetentní pracovníky

Nejvýznamnější technický a technologický pól růstu v ČR

Intenzivní inovace a vysoká přidaná hodnota podnikání

Atraktivní a dobře placená pracovní místa

Čisté ovzduší a zdravé životní prostředí

Vyšší dynamika vzniku nových firem

Nízkoemisní hospodářství

Kraj špičkových služeb

Prostě nová image

Vize pro Moravskoslezský kraj ukazuje směr, kterým chceme jít a výsledky, jichž chceme dosáhnout. Vize představuje ambici motivující k co nejširší spolupráci pro dosažení společných cílů. K jejich naplnění potřebujeme novou energii stejně jako sny, které dokážeme proměnit v realitu. Tato Strategie rozvoje je plánovaná na roky 2019–2027. Protože však některé změny budou viditelné až s odstupem mnoha let, představuje rok 2030 jeden důležitý milník v procesu rozvoje kraje, ke kterému směřuje naše dlouhodobá vize.

Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+

S NOVOU ENERGIÍ MĚNÍME ŽIVOT V KRAJI

PODNIKÁNÍ

#podnikavější
#inovativnější
#propojenější
#chytřejší

Firmy v kraji budou patřit k lídrům v inovacích a budou součástí globálního businessu.

Hospodářská transformace bude úspěšně dokončena, kraj už nebude spojován s uhlím. Lidé všech generací a různých odborností budou podnikavější, více firem bude součástí globálního businessu, některé se stanou lídry ve svém oboru. Z kraje se budou exportovat chytrá řešení postavená na průmyslovém know-how, na digitalizaci a perspektivních odvětvích. Hybnou silou ekonomiky budou inovativní služby a produkty, díky nimž zde budou vznikat atraktivní a dobře placená pracovní místa s vysokou přidanou hodnotou.

LIDÉ

#vzdělanější
#zaměstnanější
#zdravější
#soudržnější
#kulturnější

Kvalita života poroste nejrychleji v ČR a kraj bude nabízet špičkové a unikátní služby evropské kvality.

V kraji nebude problém najít zajímavou a dobře placenou práci, která bude odpovídat požadavkům a schopnostem zájemce o práci. Školy a další instituce budou mít k dispozici nástroje a služby, které budou umět propojovat poptávku firem a nabídku pracovních sil. Ve srovnání s ostatními regiony bude kraj jeden z nejméně atraktivních s ohledem na kvalitu vzdělávání, sociální a zdravotní služby a bydlení za dostupnou cenu.

PROSTŘEDÍ

#čistější
#zelenější
#atraktivnější

V kraji bude zdravé životní prostředí a čisté ovzduší.

Bude věnována pozornost kvalitě životního prostředí. Lidé ve všech částech kraje budou mít srovnatelné podmínky pro kvalitní život s kterýmkoliv místem v Evropě. Mladí, aktivní a talentovaní lidé budou mít dostatečné důvody zůstat v regionu, budou se cítit jeho nedílnou součástí a budou spoluvytvářet jeho novou identitu. Atraktivní životní prostředí bude součástí image kraje.

LEPŠÍ IMAGE

Kraj bude pověstný šířením nových nápadů, dobré nálady a bude mít pozitivní pověst, přistěhovat se do kraje bude trendy.

Kraj bude na návštěvníky působit přátelsky a bude plný příjemných překvapení. Bude stále rozvíjet svou schopnost pořádat špičkové akce světového významu v kultuře i sportu, nabízet a pečovat o své přírodní a kulturní dědictví, bude podporovat nové neotřelé a odvážné nápady, kreativitu, včetně výjimečných architektonických počinů. Vybuduje si pozitivní image. Kraj bude lákat nadstandardními podmínkami a špičkovými službami k podnikání, k práci a k bydlení napříč celým regionem pro všechny, kteří mají chuť se seberealizovat.

Vize pro Moravskoslezský kraj 2030+

#klíčová_slova

DOBRÝ ŽIVOT

přistěhovat se do kraje je trendy

#lákavý_kraj #jsem_součástí #zůstávám
#příjemné_překvapení_na_první_pohled
#kraj_má_dobré_jméno #lepší_image
#všude_dobře_v_kraji_nejlépe

PODNIKAVOST A TVOŘIVOST

hodnoty tvoříme více hlavou, ale i šikovnými rukama

#součástí_globálního_businessu #leadership #zdroj_inspirací
#chytrá_specializace #výkonný_inovační_ekosystém #úspěšné_firmy
#MSIC #inovativní_nápady #nové_techologičtí_lidé
#vysoká_přidaná_hodnota #prostor_pro_experimentování
#komerčně_využitý_výzkum_a_vývoj

ZÁBAVA A ODPOČINEK

bavit se nás baví

#aktivní_cestovní_ruch #pestrá_živá_kultura
#péče_o_přírodní_krásy_a_kulturní_památky
#estetické_veřejné_prostranství #architektura
#rozvíjející_se_kulturní_a_kreativní_odvětví
#komunitní_život #sport #MSTOURISM

MÍSTO PRO SEBEREALIZACI

pracovitost a učení je pro nás přirozená

#dobře_placená_atraktivní_práce #perspektiva #modernizace #pracovitost
#vzdělávání_celý_život #studenti #dobrá_kariéra #potenciál_v_lidech
#MSPAKT #práce_mě_baví #odbornost #flexibilita #inovativní_služby
#uplatnitelnost #spolupráce #renomé #vysoká_zaměstnanost

DOSTUPNÉ SLUŽBY A PÉČE O POTŘEBNÉ

fungují kvalitní, dostupné a moderní veřejné služby

#zdravý_životní_styl #kvalitní_péče #špičkové_zdravotnictví #život_v_komunitě
#dostupné_sociální_služby #spolehlivý_záchranný_systém
#sociální_podnikání #aktivní_stárnutí #elektronizované_zdravotnictví #bydlení

UDRŽITELNÉ PROSTŘEDÍ

zdravé ovzduší a prostředí

#čisté_ovzduší #lídrem_v_oběhovém_hospodářství
#udržitelné_hospodaření_s_vodou #šetrnost
#udržovaná_krajina #trvale_udržitelný_rozvoj
#řešení_pro_nakládání_s_odpady #adaptabilita
#předcházení_vzniku_odpadů #ekologická_odpovědnost
#chráněná_cenná_území #biodiverzita

MODERNÍ INFRASTRUKTURA

úspora času a peněz a export chytrých řešení

#prospěšné_chytré_techologie #ICT #sítě #informace
#vysokorychlostní_datová_sít #datové_centrum
#bezemisní_doprava #udržitelná_mobilita #komfort #IZS
#bezpečnost #vysokorychlostní_tratě #cyklodoprava
#rozlítané_letišťe #napojení_na_TEN-T #propojenost

OD UHLÍ K NÍZKÝM EMISÍM A VODÍKU

transformace k novým technologiím

#nízkouhlíková_ekonomika #nový_energetický_mix
#pohornická_krajina #úspěšné_revitalizace #MSID
#nízkoemisní_a_bezemisní_techologie #vodík #MEC

Hlavní zjištění analytické části

Podnikání

- Krajská ekonomika konverguje k EU, ale stále zaostává za republikovým průměrem.
- Automobilový průmysl a IT technologie nahrazují těžký průmysl.
- Nízká podnikavost v kraji je dána historicky, zájem o podnikání však roste.
- Kraj musí přidat v dostupnosti vysokorychlostního internetu.

Lidé

- Nadprůměrný podíl vysokoškolsky vzdělaných, ale i osob se základním vzděláním a bez maturity.
- Nejvyšší nezaměstnanost od roku 2000.
- Dostatečná lůžková péče, schází lékaři a zdravotní sestry.
- Podíl osob ohrožených chudobou či sociálním vyloučením se snižuje.
- Nejvíce pěstounů i unikátní klastr sociálního podnikání.
- Stárnutí populace zvyšuje poptávku po sociálních i zdravotnických službách.

Prostředí

- Přes výrazné zlepšení trápí kraj znečištěné ovzduší.
- Komunální odpad nejčastěji končí na skládkách.
- Početné krajské lesy jsou ohroženy suchem a škůdci.
- Po-uhelná krajina skýtá potenciál.
- Klesá počet cestujících v hromadné dopravě.

Hlavní zjištění – Podrobnější popis

Podnikání

Krajské HDP dohání průměr EU, ale zaostává za republikovým průměrem

Hrubý domácí produkt, ať už v celkovém objemu či v přepočtu na obyvatele, sice roste, ale pomaleji než v hlavním městě Praze nebo Jihomoravském kraji. Krajský HDP se v období 2013–2017 od průměru ČR vzdaloval, a to zejména z důvodu dynamického růstu ekonomické výkonnosti hlavního města. Přesto Moravskoslezský kraj vykazuje pozitivní nárůst HDP na obyvatele ve vztahu k průměru EU. V roce 2017 podíl HDP na obyvatele k průměru EU dosáhl 74 %.

Automobilový průmysl a informační technologie (IT) nahrazují těžký průmysl

Kraj se řadí k nejprůmyslovějším regionům v ČR. V roce 2017 se průmysl podílel na tvorbě HDP ze 41,7 %. Ke klíčovým odvětvím průmyslu patří hutnictví a výroba kovů a také strojírenství, přičemž v posledních přibližně 10 letech se každoročně zvyšuje podíl automobilového průmyslu a informačních technologií.

Nízká podnikavost v kraji je dána historicky, zájem o podnikání však roste

V kraji je v celorepublikovém srovnání druhý nejvyšší počet ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel. Nízká podnikavost je do značné míry dána silnou zaměstnaneckou tradicí ve velkých podnicích těžkého průmyslu a nízkou ochotou i nedostatkem kompetencí velkého podílu obyvatel začít samostatně podnikat. Přesto lze v pětiletém období 2014–2018 pozorovat rostoucí tendenci počtu ekonomických subjektů se zjištěnou podnikatelskou aktivitou, zejména obchodních společností, ale i živnostníků. V kraji se rozvíjí služby pomáhající začínajícím podnikatelům, jako jsou podnikatelské inkubátory a coworková centra.

Kraj musí přidat v dostupnosti vysokorychlostního internetu

Počet domácností s přístupem k internetu přesáhl 75 %. Kraj zaostává ve srovnání se zbylými kraji v dostupnosti vysokorychlostního internetu (30+Mb/s). Výrazné zlepšení dostupnosti se neočekává ani do roku 2020, přístup k vysokorychlostnímu internetu je přitom důležitou podmínkou hospodářského rozvoje. Na druhé straně je Ostrava sídlem národního superpočítačového centra IT4Innovations, které poskytuje vědeckým týmům i podnikům služby v oblasti superpočítání a patří v tomto oboru k nejvýkonnějším v Evropě.

Lidé

Nadprůměrný podíl vysokoškolsky vzdělaných, ale i osob se základním vzděláním a bez maturity

Kraj má průměrnou vzdělanost ve srovnání s ČR. Patří sice mezi kraje s vyšším podílem vysokoškolsky vzdělaného obyvatelstva, ale také s vysokým podílem osob bez vzdělání, se základním vzděláním a středoškolským vzděláním bez maturity. Pro kraj jsou charakteristické velké územní rozdíly v dosažené úrovni vzdělání. Podíl osob s úplným středoškolským a vysokoškolským vzděláním v populaci se v průběhu let zvyšuje. Varováním je ovšem pokles zájmu o studium na univerzitách v kraji. Síť škol je v regionu rozvinutá a na zvýšení kvality vzdělávání má významný podíl modernizace školských zařízení, zejména z evropských fondů.

Nejnižší nezaměstnanost od roku 2000

Míra nezaměstnanosti je v kraji nejnižší od roku 2000 a míra zaměstnanosti se od roku 2010 zvýšila o téměř 10 %. Přesto v okresech Karviná, Bruntál a Ostrava-město nezaměstnanost přesahuje průměr ČR. Dlouhodobá nezaměstnanost je nadprůměrná, a to i v době zvýšené poptávky zaměstnavatelů. Kraj má podprůměrný podíl ekonomicky aktivní pracovní síly a nadprůměrný podíl dlouhodobě nezaměstnaných (tj. déle než 1 rok). K hlavním problémům, nejen na trhu práce, patří migrace mladých vysokoškoláků z kraje pryč.

Dostatečná lůžková péče, schází lékaři a zdravotní sestry

Distribuce zdravotnických zařízení mezi okresy odpovídá hustotě zalidnění i prostorovému uspořádání sídel. Zhoršená dostupnost specializované péče trápí řídce zalidněné oblasti. Kraj disponuje druhou největší zdravotnickou záchrannou službou a bohatou nabídkou lázeňských a rehabilitačních služeb. Od roku 2010 působí v kraji Lékařská fakulta Ostravské univerzity. V krajské metropoli sídlí významná zdravotnická výzkumná centra a ústavy. Akutní péči poskytuje 17 nemocnic, z nichž sedm je ve správě kraje. Pokud jde o počty lůžek akutní péče, jsou jejich kapacity dostatečné. Schází však lékaři, zejména ve vysoce specializovaných oborech, a zdravotní sestry.

Podíl osob ohrožených chudobou či sociálním vyloučením se snižuje

V republikovém srovnání je v kraji nadprůměrný podíl osob ohrožených chudobou nebo sociálním vyloučením, který se však daří snižovat. Mezi hlavní příčiny sociálního vyloučení patří nízké mzdy, nadprůměrná nezaměstnanost, rychlé stárnutí obyvatel, zadlužení. V exekuci se ocitlo více než 10 % obyvatel. Prohlubování sociálních problémů může mít dalekosáhlé důsledky na kvalitu života v kraji i jeho image.

Nejvíce pěstounů i unikátní klastr sociálního podnikání

Při ustanovení sítě sociálních služeb spolupracuje kraj s obcemi a dalšími sociálními partnery. Kraj mezi prvními v ČR přijal rozhodnutí nepřijímat nové klienty do ústavních zařízení. V regionu působí nejvyšší

počet pěstounů v ČR. S budováním sítě sociálního podnikání pomáhá Klastř sociálních podniků a inovací s více než 60 členy.

Stárnutí populace zvyšuje poptávku po sociálních i zdravotnických službách

V sociálních službách scházejí kvalifikovaní pracovníci. Poskytovatelé služeb potřebují pomoc se zaváděním nástrojů řízení kvality a efektivity. Oblast sociálních služeb trápí nevhodné nastavení financování a závislost na externích zdrojích. Vzhledem ke stárnutí obyvatelstva roste poptávka po sociálních i zdravotnických službách. V období let 2000–2017 vzrostl podíl osob starších 65 let z 12,34 % na 19,16 %. V roce 2030 vzroste jejich podíl na 24,7 %.

Prostředí

Přes výrazné zlepšení trápí kraj znečištěné ovzduší

V kraji jsou překračovány imisní limity prachových částic a benzo(a)pyrenu. Příčinami jsou koncentrace průmyslu a energetiky, doprava, lokální zdroje, dálkový přenos znečištění z Polska a na venkově také prach ze zemědělství. V posledních letech klesl podíl velkých průmyslových a energetických zdrojů na celkových emisích škodlivin. Dynamicky vzrostl počet vyměňovaných kotlů v domácích topeništích v rámci tzv. kotlíkových dotací (největší počet výměn v ČR). Naopak roste intenzita dopravy. Nedojde-li však ke zlepšení situace na polské straně, nelze očekávat další významné zlepšení situace v oblasti znečištění ovzduší.

Komunální odpad nejčastěji končí na skládkách

V kraji je vytvořena funkční síť zařízení pro v současnosti akceptovatelné nakládání s odpady. Roste počet kompostáren a dalších zařízení na využití biologicky rozložitelného komunálního odpadu. Kraj však nadále postrádá dostatečně kapacitní zařízení na materiálové a energetické využití komunálního odpadu. Přestože se podíl odpadů ukládaných na skládky snížil, představuje skládkování stále nejčastější způsob odstraňování směsného komunálního odpadu.

Početné krajské lesy jsou ohroženy suchem a škůdci

Lesnatost činila 34,6 % území kraje a je nad průměrem ČR. Obdobně jako v jiných oblastech ČR dochází k odumírání smrkových monokultur v důsledku sucha a škůdců s následnými dopady na erozi, vodní režim i krajinný ráz. Rovněž dochází k úbytku zemědělské půdy vlivem výstavby komunikací, skladových a průmyslových areálů. Roste výměra zastavěných ploch.

Po-uhelná krajina skýtá mimořádný potenciál pro nový rozvoj

Příznačnou charakteristikou kraje je krajina ovlivněná těžbou černého uhlí. Na území kraje se stále nacházejí místa, která jsou po ukončené či ukončované těžbě nevyužita. Tato místa skýtají potenciál pro nové funkce krajiny. V těchto oblastech je nutné zajistit budoucí rozvoj tak, aby nebyl v rozporu s principy udržitelného rozvoje území, ochranou přírody a také měnícími se podmínkami v důsledku klimatické změny.

Klesá počet cestujících v hromadné dopravě

V kraji funguje rozvinutý integrovaný systém dopravy. Přesto každoročně počet přepravených osob v hromadné dopravě klesá. Výjimkou je železniční přeprava mimo region a městská hromadná doprava, která zaznamenává oživení. Přibližně 80 % obyvatel kraje žije v obci s napojením na železniční síť. Vstupem soukromých dopravců na dálkové železniční linky došlo ke zvýšení kvality služeb a snížení cen jízdenek.

Dobrá hustota silniční sítě, narůstá intenzita dopravy a nároky na údržbu

Hustota silniční dopravní infrastruktury v kraji je na dobré úrovni, avšak narůstá intenzita dopravy ve vybraných úsecích, což znamená vyšší nároky na investice do údržby. Udržení kvality komunikací vyžaduje zvýšené investice. Východní část kraje však trápí nekoncepční zahušťování zástavby, které znesnadňuje dostupnost ze zázemí velkých měst. Ve vybraných oblastech západní části komplikuje přístup k nadřazené silniční síti nedokončená stavba silnic „Slezského kříže“ a chybějící obchvaty měst a obcí. Ve městech a periferiích roste intenzita dopravy, obdobně jako počet registrovaných osobních aut a emisí produkovaných z dopravy.

Koridorové tratě otevírají kraj světu, regionální železnice vyžadují modernizaci

Koridorové tratě ležící v kraji jsou kvalitní a rekonstruované. Regionální tratě jsou zastaralé, s výjimkou několika opravených a elektrifikovaných tratí. Z hlediska tranzitních koridorů má kraj geograficky výhodnou polohu, která mu umožňuje stát se součástí panevropské sítě vysokorychlostních železnic. Nová vysokorychlostní trať uvolní stávající kapacity, které lze využít pro nákladní dopravu.

Napojení na železnici a logistické zázemí může přispět k rozvoji letiště

Letiště Leoše Janáčka nabízí dostatečnou kapacitu a vybavení pro odbavení letadel, cestujících i carga. Přesto vykazuje slabou výkonnost a zaostává za dynamickým rozvojem letiště v Katovicích. Lety dostatečně nenavazují na mezinárodní huby a letiště je tak prakticky závislé na charterových letech. Navíc jej čeká nákladná rekonstrukce letové dráhy. Přesto má letiště potenciál k rozvoji, a to především v cargo přepravě díky dostatečnému logistickému zázemí a příhodnému dopravnímu napojení na silniční i železniční síť.

Integrovaný záchranný systém patří mezi špičku

V kraji funguje dlouhodobě prověřený model integrovaných výjezdových center složek Integrovaného záchranného systému. V krajské metropoli působí špičkově vybavené Integrované bezpečnostní centrum.

Nejrozsáhlejší chráněná krajinná oblast v Česku

Přestože je kraj vnímán jako průmyslový region, zastává z hlediska ochrany přírody a krajiny v rámci ČR důležitou pozici. Na území kraje se vyskytují nebo do něj zasahují 3 velkoplošná zvláště chráněná území, přičemž CHKO Beskydy je největší chráněnou krajinnou oblastí v ČR. Rozloha všech zvláště chráněných území v kraji činí 97,1 tis. ha, tj. 17,9 % území kraje.

Beskydy a Dolní Vítkovice lákají nejvyšší počet turistů

Kraj disponuje významným přírodním a kulturním bohatstvím. Zvyšují se počty národních kulturních památek a daří se investovat do obnovy památek a kulturní infrastruktury. Promyšlené využití kulturního a historického dědictví, se specifickou rolí technických areálů, jak dokládá fenomenální úspěch proměny území Dolní oblast Vítkovice, vytváří potenciál pro další rozvoj. Velkou příležitostí je vysoký počet obyvatel v tomto středoevropském prostoru, kde v okruhu cca 150 km kolem Ostravy žije více než 7 milionů lidí. Přibližně tři čtvrtiny všech hostů představují rezidenti z ČR, ze zahraničí pak především Slováci a Poláci. Rozvinutá infrastruktura pro cestovní ruch se nachází především v oblasti Beskyd. Slabinou je dopravní infrastruktura v západní části kraje a nevyužitá letiště. Image regionu negativně ovlivňují historická klíše a negativní medializace.

Průvodce Strategií rozvoje Moravskoslezského kraje

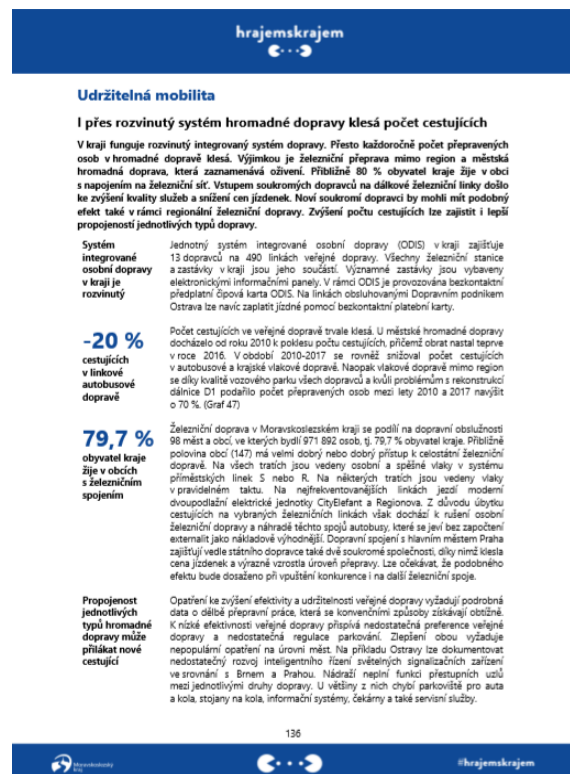
Výstupy procesu strategického plánování #hrajeMSKrajem

Strategie rozvoje je výsledkem dlouhodobého procesu s názvem #hrajeMSKrajem probíhajícím mezi lety 2018 a 2019, při němž vznikly tyto klíčové výstupy:

- Zpráva o rozvoji Moravskoslezského kraje (Analytická část)
- Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027 (Návrhová část)
- Implementační část Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027
- Webová stránka #hrajeMSKrajem, s informacemi o procesu a o kraji, kde jsou všechny výše uvedené dokumenty a další přílohy ke stažení
- Brožura #hrajeMSKrajem s informacemi o Strategii rozvoje v jednoduchém, srozumitelném a atraktivním podání pro obyvatele kraje

Analytická část (Zpráva o rozvoji Moravskoslezského kraje)

Analytický materiál obsahuje zjištění v šesti prioritních tématech opřená o data, informace a soulad se strategickými a koncepčními dokumenty v kraji. Hlavní zjištění byla projednána a připomínkována na tematických pracovních skupinách, s vedením kraje a s partnery v území.

Návrhová část (Strategie rozvoje Moravskoslezského kraje 2019–2027)

Návrhová část je popsána v následující struktuře:

1. Dlouhodobá vize rozvoje Moravskoslezského kraje 2030+

2. Tři hlavní strategické směry rozvoje kraje na roky 2019–2027 – „superpriority“, kterými jsou:

1. PODNIKÁNÍ - #podnikavější, #inovativnější, #propojenější a #chytřejší kraj
2. LIDÉ - #vzdělanější, #zaměstnanější, #zdravější, #soudržnější a #kulturnější kraj
3. PROSTŘEDÍ - #čistější, #zelenější a #atraktivnější kraj

Dva nejvýznamnější ukazatele změny pro dlouhodobé měření úspěšnosti v realizaci Strategie rozvoje a naplňování vize:

1. Zastavení odlivu obyvatel z kraje
2. Lepší image kraje

3. Šest prioritních tematických oblastí:

Každé z prioritních tematických oblastí je věnována jedna kapitola. Vybraných šest prioritních tematických oblastí se překrývá s prioritními oblastmi evropského víceletého finančního rámce na léta 2021–2027. Evropské fondy budou zcela jistě patřit k hlavním finančním zdrojům pro realizaci strategických opatření a projektů popsaných v této Strategii rozvoje. Vybrané prioritní tematické oblasti dále navazují na strukturu témat Strategie Integrované teritoriální investice pro ostravskou aglomeraci pro programové období 2014–2020. Ke každé tematické prioritě je navíc přiřazen odpovídající pilíř Strategického rámce pro hospodářskou restrukturalizaci Ústeckého, Karlovarského a Moravskoslezského kraje.

Tematické prioritní oblasti jsou východiskem a integrální součástí organizačního zajištění procesu realizace Strategie rozvoje kraje. Pro každou oblast byly ustanoveny pracovní skupiny, které jsou vedeny garantem, dlouholetým expertem v dané oblasti. Členy pracovních skupin jsou zástupci klíčových aktérů a respektovaní odborníci. Garanti pracovních skupin jednají také společně, případně se účastní jednání jiných pracovních skupin. Cílem je koordinace, provázanost mezi tématy a vzájemná inspirace.

Návrh hlavních strategických směrů rozvoje kraje a prioritních tematických oblastí je také v souladu s následujícími stěžejními koncepčními dokumenty:

- Vize 2024 - Nová energie pro Moravskoslezský kraj
- Sektorové strategie a koncepce Moravskoslezského kraje
- Strategie a akční plány hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského, Karlovarského kraje – transformační strategie RE:START
- Strategie ITI ostravské aglomerace
- Strategie regionálního rozvoje ČR 2021+
- Víceletý finanční rámec Evropských strukturálních a investičních fondů pro léta 2021–2027
- Územně plánovací dokumentace a podklady obcí a kraje

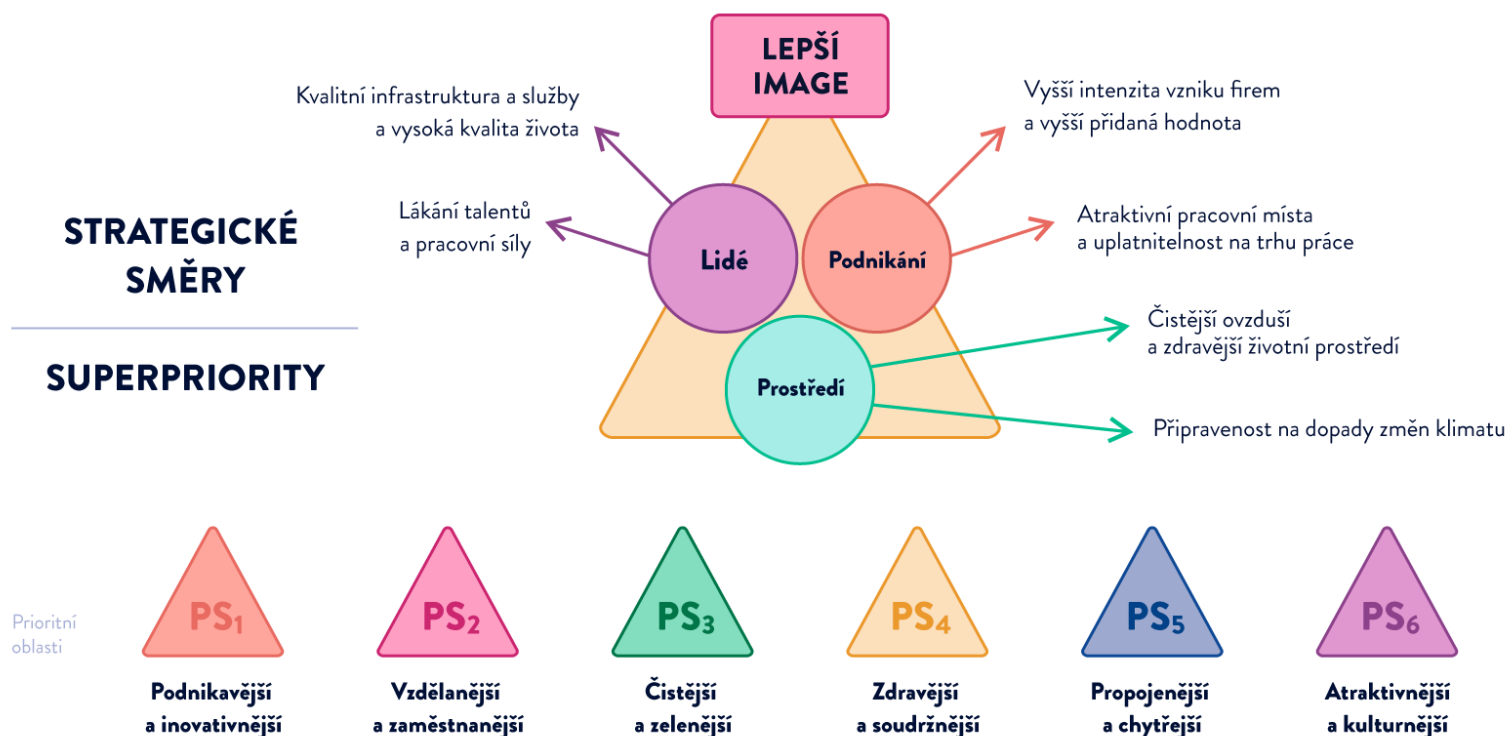
Struktura návrhové části je graficky zobrazena na následujících dvou stranách.

STRATEGIE Moravskoslezského kraje 2019-2027

struktura návrhové části

Priority | Problémy | Příležitosti | Ambice

Územní dimenze (Vyrovňávání územních rozdílů)

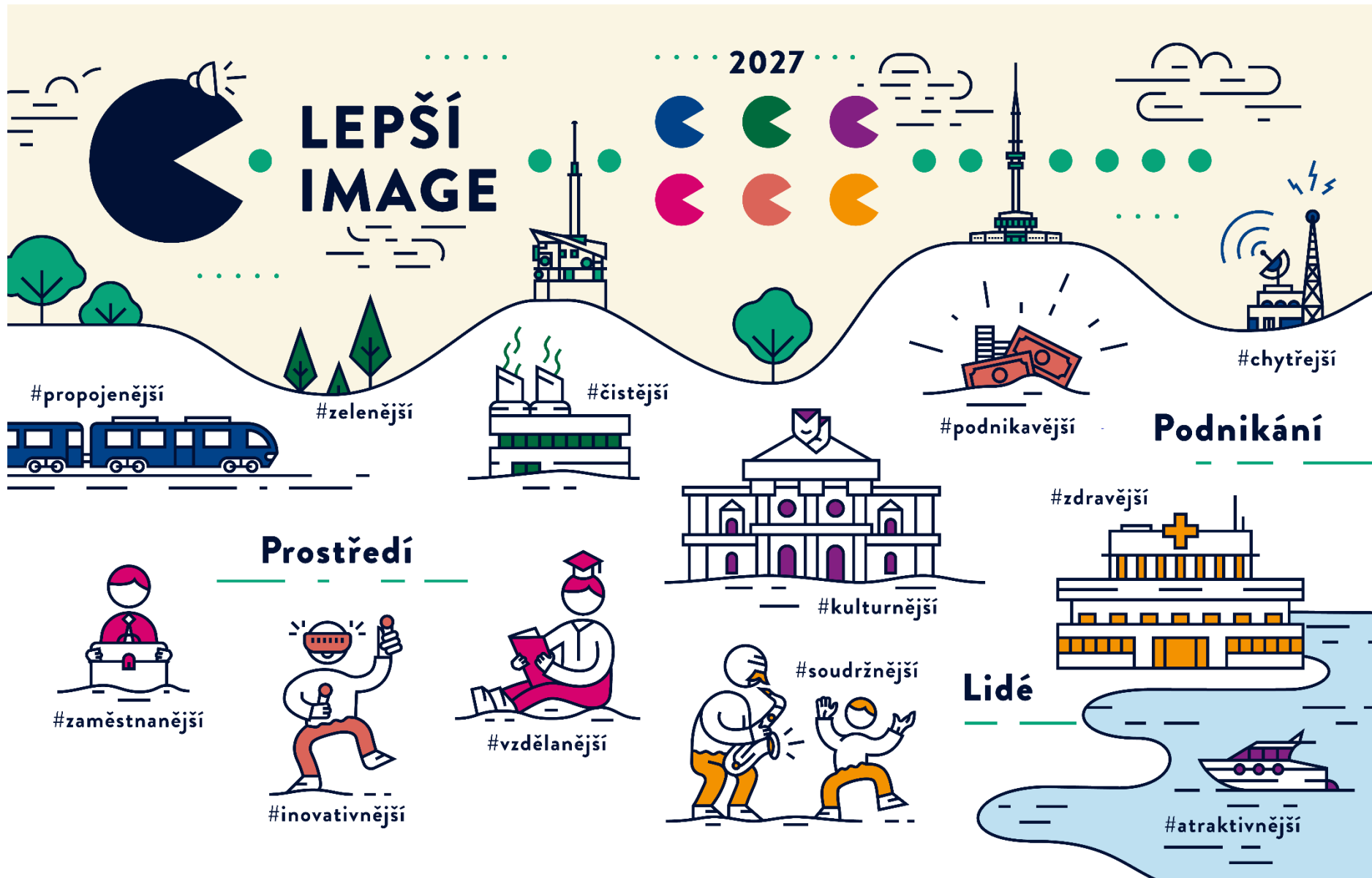

Přehled 6 prioritních tematických oblastí a 28 strategických oblastí změn

1	Podnikavější a inovativnější kraj	<ul style="list-style-type: none"> 1.1 Podnikaví lidé 1.2 Vznik a růst firem 1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém 1.4 Výzkum a vývoj 1.5 Velké firmy
2	Vzdělanější a zaměstnanější kraj	<ul style="list-style-type: none"> 2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život 2.2 Atraktivní vysoké školy 2.3 Kariérové poradenství 2.4 Kvalitní pracovní místa 2.5 Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti
3	Zdravější a soudržnější kraj	<ul style="list-style-type: none"> 3.1 Kvalitní a vysoce odborná zdravotní péče 3.2 Prevence a zdravý životní styl 3.3 Život v komunitě 3.4 Služby společně
4	Čistější a zelenější kraj	<ul style="list-style-type: none"> 4.1 Čisté ovzduší 4.2 Prevence vzniku a využití odpadu 4.3 Adaptace na dopady klimatické změny 4.4 Šetrné využívání krajiny 4.5 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta 4.6 Nová energetika
5	Propojenější a chytřejší kraj	<ul style="list-style-type: none"> 5.1 Podpora řešení chytřejšího kraje 5.2 Podpora udržitelné mobility 5.3 Přejechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě 5.4 Vnější dostupnost kraje 5.5 Integrovaný záchranný systém
6	Atraktivnější a kulturnější kraj	<ul style="list-style-type: none"> 6.1 Kulturní a přírodní dědictví 6.2 Živá kultura a kreativita 6.3 Komunity a veřejné prostory

Strategické projekty

Primárním cílem je představit Strategii rozvoje na konkrétních příkladech strategických projektů, které mají potenciál dostatečně velkého pozitivního dopadu do území, na více cílových skupin a jsou zpravidla dlouhodobějšího charakteru. Návrhy strategických projektů byly zjišťovány u partnerů v území. Při sběru námětů i již připravovaných projektů byly osloveny všechny odbory krajského úřadu, organizace kraje, obce s rozšířenou působností, univerzity, zástupci firem a dalších organizací, členové všech šesti pracovních skupin, členové komisí rady a výbory zastupitelstva kraje aj. Strategické projekty byly projednány s garanty pracovních skupin, vedením kraje a řídicí skupinou pro přípravu Strategie rozvoje.

Stěžejní kritéria pro výběr strategických projektů:

1. Nadmístní / nadregionální význam
2. Soulad se strategií, odůvodnitelnost jeho potřeby
3. Jasný nositel
4. Nese potenciál změny, lze popsat přínosy a dopady
5. Inovativnost
-
6. Investiční projekt – min. hranice 100 mil. Kč (*V případě projektů mimořádného významu není min. hranice podmínkou.*)
7. Neinvestiční projekt – bez finanční hranice – požadavek na velký potenciál změny, možnost reprodukce/síťování

V první fázi bylo v území zjištěno více než 300 projektů. Z nich byly, dle výše uvedených kritérií, do návrhové části vybrány příklady cca 70 projektů v šesti prioritních tématech, které jsou jak v raných fázích přípravy, tak už i v pokročilé fázi realizace a Moravskoslezský kraj má zájem na jejich pokračování a rozvoji.

Jak číst návrhovou část?

Následující kapitoly obsahují soubor strategických cílů, opatření a typových aktivit strukturovaných do **6 prioritních tematických oblastí**. Přestože se každá z nich drží shodné struktury, jsou dílčí kapitoly snadno rozpoznatelné díky svému charakteristickému a hravému barevnému pojetí.

Úvodní část každé tematické oblasti tvoří tyto čtyři části:

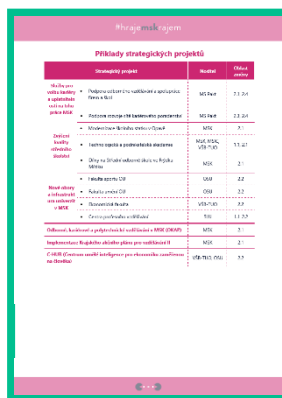
Úvodní stránka

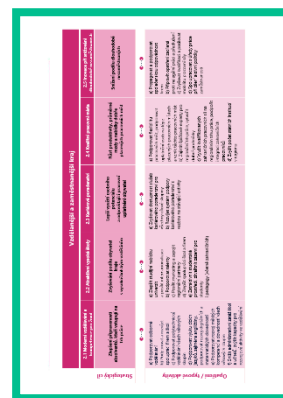
Tři otázky pro garanta pracovní skupiny + Vzkazy obyvatel kraje

Příklady strategických projektů

Přehled strategických cílů a opatření / typových aktivit

Dále se každá tematická oblast člení na **3–6 strategických oblastí změn**, které obsahují tyto informace:

Strategický cíl

Vyčíslená či blíže specifikovaná vize.

Zdůvodnění

Shrnutí z analýzy vysvětlující, proč jsou zvolená opatření důležitá. Vycházejí z tematických SWOT analýz.

Opatření / typové aktivity

Soubor opatření a na ně navazující typové aktivity, díky kterým lze dosáhnout stanovené vize.

Klíčový indikátor

Slouží k měření strategického cíle, a tedy i úspěšnosti Strategie rozvoje.

Strategická oblast změny

Označena názvem a pořadovým číslem. Jedná se o podmožinu tematické oblasti, ke které se vází konkrétní strategické cíle a opatření.

Požadovaná změna

Popis změny, která nastane v roce 2027, jestliže se podaří opatření naplňovat.

Vazba na krajské koncepce

Seznam krajských strategií a koncepcí, které s danou strategickou oblastí změny souvisí.

#hrajemskrajem

2.5

Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti

Strategický cíl Snižování podílu dlouhodobé nezaměstnanosti

Požadovaná změna Snižuje se podíl dlouhodobé nezaměstnaných (děle než 1 rok) na celkovém počtu nezaměstnaných.

Zdůvodnění

- Strukturní nezaměstnanost a dlouhodobá nezaměstnanost je výrazně nad průměrem České republiky. Nadprůměrná nezaměstnanost v kraji (ve srovnání s Českou republikou) existuje i v době zvýšené a neuspokojené poptávky zaměstnavatelů.
- Temně polovina registrovaných uchazečů o zaměstnání v kraji je bez práce déle než 12 měsíců. Právě dlouhodobě nezaměstnaní se do pracovního procesu vrací obtížně a postupem času se ztrácí mezi sociálně dříve obyvatelstvo, jehož počet dlouhodobě roste. Výsledky podíl dlouhodobě nezaměstnanosti tak ústí v sociální problémy. Přestože se dlouhodobě nezaměstnanost v kraji snižuje, s podílem 43 % má nejhorší pozici mezi všemi regiony (průměr v České republice je 34 %).
- K neustálé pracovní síly přispívá i málo účinná aktivity politika zaměstnanosti v případech, kdy nepomáhá efektivně ke kvalitní přípravě a ke nejrychlejšímu nástupu do práce. Na tom se však významnou měrou podílí také kombinace výše mezd, pracovních podmínek a rodinné situace.

Opatření / typové aktivity

- Propagovat a podporovat společenskou odpovědnost firem**
  - Sociální podmínky a karanténní místa
  - Propagace a podpora aktivit v rámci společenské odpovědnosti firem
- Připravit opatření zacílená proti nelegální práci a předlužení**
  - Opatření zacílená proti nelegální práci (např. nastavení veřejných zakázek)
  - Opatření zacílená proti předlužení jako bariéře vstupu na trh práce
  - Propojení aktivní politiky zaměstnanosti s aktivitami sociálního začleňování
- Zvyšovat kvalifikaci a posilovat mobilitu pracovní síly**
  - Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace, navázání do vzdělávání
  - Inkluze znevýhodněných osob v rámci rekvalifikací a posílení mobility
  - Propagace a využití národní soustavy kvalifikací
  - Dotace na jízdné pro vybavení cílové skupiny, posílení spojů veřejné dopravy ve spolupráci se zaměstnavateli.
- Spolupracovat s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti**

Klíčový indikátor Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (děle než 1 rok) na celkovém počtu nezaměstnaných.

Vazba na krajské koncepce

- Moravskoslezský krajský plán vytvářené příležitosti pro občany ze zdravotního postavením
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Moravskoslezského kraje

48

Podnikavější a inovativnější kraj

1 Podnikavější a inovativnější kraj

Tři otázky pro garanta pracovní skupiny Pavla Csanka

1. Co podle Vás v kraji opravdu dobře funguje a málo se o tom ví?

Přistěhoval jsem se do Ostravy po letech strávených v Praze a Brně. Při srovnání tří největších měst v naší zemi mě vždy zaujme specifická místní atmosféra. Velmi oceňuji, jak se zde mísí energie nových příležitostí s dědictvím minulosti. Člověku to dává širší úhel pohledu. Kontrasty, protichůdné zájmy a názory jsou vždy zdrojem inspirace. Líbí se mi osobitá energie a přímočarost mnoha místních podnikatelů napříč krajem, s nimiž se při své práci setkávám.

2. Co byste považoval za největší úspěch kraje v roce 2027?

Přál bych si, aby místní mladá a střední generace v sobě objevila podnikatelského ducha a skrze vlastní podnikání plně využila potenciál tohoto regionu. Ostravsko je počtem obyvatel druhá nejvýznamnější aglomerace v zemi. Nicméně, v důsledku historického vývoje ekonomiky, náš kraj patří mezi regiony s nejnižším počtem podnikatelů na 1000 ekonomicky aktivních obyvatel.

3. Jaké nejzajímavější konkrétní projekty by podle Vás nejvíce prospěly kraji?

Kolegové z technické univerzity mi před dvěma lety představili slovní spojení „TechArena Poruba“. Již tehdy mě to zaujalo. Po dvou letech diskusí s osobnostmi místního podnikatelského, politického i akademického života jsme se v MSIC pokusili z tohoto spojení udělat značku pro chytrou městskou čtvrť. Sousedství technologického parku s univerzitou a fakultní nemocnicí dává skvělou příležitost, jak vytvořit unikátní prostředí pro demonstraci a testování nových technologií v podmínkách reálného města.

Vzkazy veřejnosti

„Kraj by měl být atraktivní pro technologické firmy.“

„Hodně podpory, co se týče podnikání.“

„Dobrý den, děkuji za podporu podnikání. Myslím, že je to něco, co má skutečně smysl a budoucnost.“

„Pokud by se pomohlo budoucím podnikatelům a mladým odhodlaným lidem a umožnila by se jim cesta k úspěchu.“

„Chtěl bych zde větší podporu malých a středních podnikatelů.“

„Chtěl bych "silicon valley" v Bruntále.“

„Mělo by se víc investovat do technologií v Ostravě. Má nejvíce možností ji zrealizovat a využít.“

„Podporovat vědu a výzkum.“

„Ocenila bych větší podporu ambiciózních lidí. Víím, že existují instituce na to zaměřené, ale poptávka je větší a není dostatečná informovanost.“

„Podpora místních akčních skupin, podpora farmářských produktů a trhů, podpora menších podnikatelů.“

Podnikavější a inovativnější kraj					
	1.1 Podnikaví lidé	1.2 Vznik a růst firem	1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém	1.4 Výzkum a vývoj	1.5 Velké firmy
Strategický cíl	Osobní zkušenost se zahájením podnikání u 15 % obyvatel kraje ve věkové kategorii 25–44 let	Zvýšení počtu firem se sídlem v kraji mladších 10 let s 25 a více zaměstnanci	Zařazení kraje mezi TOP10 regionů v regionu střední a východní Evropy dle dynamiky růstu znalostní intenzity ekonomiky	Zvýšení podílu kraje na veřejných výdajích na výzkum a vývoj v České republice v období 2022–2027 na alespoň 6 %	Růst exportu velkých firem z kraje v období 2020–2027 o 10 % vyšší než růst exportu z celé České republiky ve stejném období
	Opatření / typové aktivity	 <ul style="list-style-type: none"> a) Zlepšit image podnikání b) Zajistit nabídku kvalitních služeb pro začínající podnikatele c) Zavést podnikatelskou gramotnost ve všech stupních vzdělávání 	 <ul style="list-style-type: none"> a) Zajistit služby a infrastrukturu pro začínající podnikatele b) Posílit manažerské kompetence vedení malých a středních firem c) Zvýšit internacionalizaci malých a středních firem d) Rozšířit nabídku atraktivních podnikatelských nemovitostí 	 <ul style="list-style-type: none"> a) Dosáhnout mezinárodní excelence v regionální inovační politice b) Posílit spolupráci mezi firmami vedoucí k nové přidané hodnotě c) Rozšířit a více zužitkovat spolupráci firem se strategickými partnery veřejného sektoru d) Identifikovat oblasti strategické specializace a v nich rozvíjet sdílenou infrastrukturu posilující konkurenční výhody místního podnikatelského prostředí 	 <ul style="list-style-type: none"> a) Podpořit mezinárodní výzkumnou excelenci v tematických oblastech s již existující kritickou masou výzkumníků a výsledků b) Zvýšit vzájemné přínosy ze spolupráce firem a veřejných výzkumných organizací c) Všestranně rozvinout třetí roli univerzit a tím posílit jejich vliv na společnost v kraji

1.1 Podnikaví lidé

Strategický cíl Osobní zkušenost se zahájením podnikání u 15 % obyvatel kraje ve věkové kategorii 25–44 let

Požadovaná změna Rostoucí podíl obyvatel kraje vnímá podnikání jako atraktivní způsob seberealizace. Šíří se atmosféra chuti riskovat, experimentovat s novými přístupy a hledat řešení výzev, kterým čelí společnost nejen v Moravskoslezském kraji a České republice, ale i za hranicemi kraje. Osobní i podnikatelské neúspěchy jsou stále více považovány za zdroj inspirace, nikoliv zostuzení.

Zdůvodnění

- Svobodné podnikání je hlavní společenskou institucí zajišťující dlouhodobou prosperitu společnosti. Rozdíly v prosperitě jednotlivých měst a regionů jsou z velké části výsledkem rozdílů v intenzitě podnikání.
- Intenzita podnikání v daném městě či regionu je podporována či naopak omezována zažitými vzorci myšlení a chování. Zejména se jedná o vztah obyvatel k osobní iniciativě, riziku, příčinám osobního (ne)úspěchu apod.
- V kraji je silně rozšířena kultura zaměstnanecké společnosti. Projevuje se mj. silnou preferencí jistot, vysokou averzí vůči podstupování rizik či vysokou úctou k velkým firmám, mnohdy bez ohledu na jejich ekonomickou kondici a perspektivu.
- Okolní svět v důsledku nových technologií neustále zrychluje a kultura zaměstnanecké společnosti se tak stává rizikovým faktorem pro budoucí prosperitu kraje. Progresivní firmy i talentovaní lidé se stále silněji koncentrují do měst a regionů s rozvinutou atmosférou podporující zakládání nových firem, inovace a celkově nahrazování zavedených postupů novými řešeními.
- Progresivismus v podnikání přitom v řadě měst a regionů výborně koexistuje s konzervatismem v kulturní či politické sféře. Přes podporu podnikavých lidí je třeba stále zohledňovat skutečnost, že většina populace je ke změnám často skeptická. Se zrychlováním změn se tato skepse může rychle měnit v nepřátelskost.
- Podpora osobní iniciativy a podnikavosti by tudíž neměla být chápána pouze ve vztahu k podnikání. Důležitým rozměrem je sociální soudržnost. Bez ní může podpora osobní iniciativy a podnikavosti vést spíše k elitářství než vyšší intenzitě podnikání.

Opatření / typové aktivity

a) **Zlepšit image podnikání mezi obyvateli jako společensky prospěšné činnosti**

- Cílené PR aktivity jako součást komunikační strategie Moravskoslezského kraje a dalších spolupracujících organizací
- Promyšlený systém soutěží a ocenění pro podnikatele/lky (např. společensky odpovědná firma Moravskoslezského kraje, EY Podnikatel roku, Nejlepší zaměstnavatel Moravskoslezského kraje apod.)

b) **Zajistit nabídku kvalitních služeb pro lidi zvažující či připravující vlastní podnikání**

- Kariérní poradenství, osobní koučink
- Akcelerační programy zaměřené na fázi „idea acceleration“
- Inspirační, networkingové a kreativní akce (Patrioti MSK, hackathon, FuckUp Nights...)

---

c) Zavést podporu podnikavosti a podnikatelské gramotnosti na všech stupních vzdělávání

- Systematické zavedení kvalitně připraveného obsahu do výuky, včetně adekvátně připravených učitelů/lektorů
- Soutěže a inspirační akce pro žáky a studenty (např. Invent Arena)

Klíčový indikátor

- Počet osob podpořených v rámci Programů podpory podnikání v MSK

Vazba na krajské koncepte

- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání
- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje

1.2 Vznik a růst firem

Strategický cíl Zvýšení počtu firem se sídlem v kraji mladších 10 let s 25 a více zaměstnanci

Požadovaná změna

Ostravsko je vedle Prahy a Brna považováno za dynamický start-up region. V Ostravě a jejím širším zázemí sídlí rostoucí počet technologických start-upů, jejichž prodeje a PR dosahují mezinárodního rozměru. Zvyšuje se počet exportujících malých a středních firem jak v nových, tak tradičních odvětvích. Malé a střední firmy intenzivně využívají nových technologií a vytváří rostoucí počet nových výrazně nadprůměrně placených pracovních míst.

Zdůvodnění

- Intenzita podnikatelské činnosti v regionu výrazně ovlivňuje současnou a budoucí prosperitu jeho obyvatel. Moravskoslezský kraj patří v rámci České republiky k regionům s nejnižší intenzitou podnikání.
- Mladé rychle rostoucí firmy v současné globalizované ekonomice tvoří rozhodující počet nových pracovních míst. Velké firmy v tradičních oborech počet zaměstnanců často snižují. Pro zajištění dostatku atraktivních pracovních míst potřebuje kraj segment mladých dynamicky rostoucích firem. Z některých z nich se postupně stanou noví velcí zaměstnavatelé, na jejichž přítomnost a roli je mnoho lidí v kraji zvyklých.
- Ostravské metropolitní území představuje druhou největší koncentraci obyvatel v České republice. Metropolitní území se přitom ve všech zemích vyznačují nejvyšší intenzitou podnikatelské činnosti. Současná pozice Ostravska a kraje z hlediska intenzity podnikání tak jasně ukazuje, že hospodářská transformace není dokončená. Podstatná změna odvětvové struktury průmyslu je pouze první hlavní fází transformace. Druhou je rozvoj dynamického sektoru služeb a firem v nových progresivních oborech, což jsou typické charakteristiky ekonomik moderních metropolí.
- Krajská a místní samospráva mohou pro urychlení této druhé fáze transformace mnohé udělat. Vedle zajištění kvalitní infrastruktury a základních veřejných služeb mohou systematicky investovat do specializovaných organizací na podporu hospodářského rozvoje regionu.
- Služby těchto organizací představují významný prvek místního investičního a podnikatelského prostředí. V první řadě by se měly zaměřit na usnadnění zahájení nových podnikatelských činností s důrazem na činnosti s vysokou přidanou hodnotou, v nichž je mnohdy velmi náročné uvést nové firmy v život. Dále by se měly zaměřit na kapacitu malých a středních firem exportovat a rentabilně využívat nové technologie. V neposlední řadě je zásadním tématem oblast after-care služeb pro investory. Mnoho klíčových exportérů v kraji dnes představují výrobní závody nadnárodních firem. Je velmi důležité, aby tyto firmy v kraji rozvíjely také další typy aktivit.

Opatření / typové aktivity

- a) Zajistit kvalitní podpůrné služby a infrastrukturu pro lidi zahajující podnikání**
  - Akcelerační, inkubační služby
  - Sdílené dílny, laboratoře (např. prototypové služby)
- b) Posílit manažerské kompetence majitelů a expertů malých a středních firem**
  - Koučinkové programy

- Spolupráce a sítě pro sdílení zkušeností a expertů
- Sdílené služby v oblasti nedostatkových expertiz (např. exportní aliance)

c) Zvýšit internacionalizaci malých a středních firem

d) Rozšířit nabídku atraktivních podnikatelských nemovitostí

- Regenerace brownfieldů

Klíčový indikátor

- Počet firem (s více než 25 zaměstnanci)

Vazba na krajské koncepte

- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje

1.3 Podnikatelský a inovační ekosystém

Strategický cíl Zařazení kraje mezi TOP10 regionů v regionu střední a východní Evropy dle dynamiky růstu znalostní intenzity ekonomiky

Požadovaná změna

V kraji je etablován dynamický inovační ekosystém. O koordinaci jeho rozvoje se stará profesionální výkonná organizace. Ta je odpovědná za realizaci Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje, která je společným plánem krajské a městské samosprávy, inovačních firem, akademické sféry a dalších partnerů popisující měřitelné cíle a konkrétní projekty s nositeli, měřitelnými výsledky a náklady vedoucí k naplnění společně stanovených cílů. Díky realizaci této strategie na období 2020–2027 je Moravskoslezský kraj společně s Prahou a Jihomoravským krajem považován za hlavní centrum inovací v České republice. Moravskoslezský kraj je příkladem evropské excelence v regionální inovační politice.

Zdůvodnění

- Dlouhodobá prosperita ekonomik jednotlivých měst a regionů je z velké části odrazem inovačních schopností firem na jejich území. Zdroje inovačních schopností firem jsou jak vnitřní (např. strategie, firemní kultura apod.), tak vnější, které firmy čerpají ze svého okolí. Stále více měst a regionů napříč kontinenty se proto snaží na svém území vytvořit co nejpříznivější podmínky pro inovace. Kvalita místního inovačního ekosystému se stává stále významnějším faktorem atraktivity měst a regionů pro investující firmy i vysoce mobilní třídu „globálních expertů“.
- Hlavní pozornost regionů a měst při rozvoji prostředí pro podnikání a inovace míří do oblastí vzdělávání, výzkumu a vývoje, služeb podpory zakládání a růstu mladých firem, rozvoje sítí spolupráce či atmosféry a image regionu. Rozhodující ingrediencí úspěchu je schopnost mnohostranné spolupráce zaměřené na formulaci společných strategických projektů a následně jejich profesionální realizaci. Jedná se o projekty, které cílí na řešení zásadních společných potřeb, které nemohou firmy ani jiné organizace samostatně vyřešit.
- Ekonomika kraje již tři dekády prochází náročnou strukturální proměnou. Přechod od centrálně plánované ekonomiky založené na energeticky a surovinově náročných oborech probíhá v podmínkách zrychlujícího se technologického vývoje a zesílené soutěže měst a regionů o talentované lidi a investice. Aby si kraj zachoval a využil hospodářský potenciál, je potřeba, aby se samospráva Moravskoslezského kraje a velkých měst dohodla s firmami a univerzitami na prioritách rozvoje inovačního ekosystému. Mnohá města a regiony v České republice, Evropě i dále realizují již mnoho let vlastní inovační politiku. Aby kraj v této oblasti dohnal určitou ztrátu, je nutné zajistit podmínky pro vysoce profesionální řízení regionální inovační politiky po vzoru předních regionů ze zemí patřících do kategorie inovačních lídrů.
- Vytvořením MSIC dali Moravskoslezský kraj, Ostrava a tři univerzity najevo, že výše uvedenou výzvu chtějí společně řešit. V prvních dvou letech MSIC splnil řadu úkolů. Vedle více než 200 přímo podpořených firem vytvořil novou implementační strukturu pro Regionální inovační strategii Moravskoslezského kraje a na základě důkladné diskuse s mnoha firmami i zástupci akademické sféry připravil strategické projekty. Je však třeba zdůraznit, že regionální inovační politika je běh

na dlouhou trať. Má-li přinést zásadní dlouhodobý přínos, je třeba pokračovat v nastaveném systému a zapojit do realizace této strategie co nejvíce relevantních firem a jednotlivců.

Opatření / typové aktivity

a) **Dosáhnout mezinárodní excelence v praktické realizaci regionální inovační politiky**

- MSIC jako špičková expertní organizace odpovědná za implementaci Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje
- Efektivní zapojení firem s vlastními výzkumnými a vývojovými kapacitami do řízení Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje
- Účinná spolupráce s národními organizacemi na podporu podnikání, inovací a výzkumu (Ministerstvo průmyslu a obchodu, Technologická agentura České republiky, CzechInvest, Českomoravská záruční a rozvojová banka...)

b) **Posílit spolupráci mezi firmami vedoucí k nové přidané hodnotě ze spolupráce**

- Klastry
- Centra průmyslové kompetence
- Sdílené laboratoře

c) **Rozšířit a více zužitkovat spolupráci firem se strategickými partnery veřejného sektoru**

- „Živé laboratoře“ pro demonstraci a testování prototypů, nových produktů

d) **Identifikovat oblasti strategické specializace a v nich rozvíjet sdílenou infrastrukturu posilující konkurenční výhody místního podnikatelského prostředí; k těmto specializacím se řadí:**

- Technologie a služby pro automatizaci a digitalizaci firemních procesů (výroba, logistika, administrativa...)
- Elektronika a mechatronika pro automotive
- Technologie a služby pro účinnější a efektivnější zdravotnictví
- Nové materiály a jejich pokročilé aplikace
- Environmentální technologie (zahrnuje například moderní energetiku, technologie čištění vzduchu, vody, recyklace a zpracování odpadu...)

Klíčový indikátor

- Počet zaměstnanců v podnikovém výzkumu a vývoji na 1000 ekonomicky aktivních obyvatel

Vazba na krajské konceptce

- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje

1.4 Výzkum a vývoj

Strategický cíl Zvýšení podílu kraje na veřejných výdajích na výzkum a vývoj v České republice v období 2022–2027 na alespoň 6 %

Požadovaná změna Kvalita a relevance výsledků veřejných výzkumných organizací v kraji se systematicky zvyšuje. Roste produktivita investic do výzkumu, a to jak z hlediska publikování výsledků v nejvyšším decilu vědeckých časopisů, tak z hlediska výnosů ze spolupráce s aplikační sférou. Univerzitám se daří rozvíjet všechny tři společenské role. Společně s partnery se daří rozvíjet image Ostravy jako centra kvalitního výzkumu a vzdělávání.

Zdůvodnění

- Kvalita a relevance veřejného výzkumu je v dlouhodobé perspektivě klíčovým faktorem kvality vzdělávání a charakteru inovační poptávky v aplikační sféře. Pro budoucí hospodářskou prosperitu druhé největší aglomerace v zemi mají proto investice do veřejného výzkumu zásadní strategický význam.
- Současné veřejné výzkumné a vývojové kapacity v kraji jsou výrazně nižší, než by odpovídalo populačnímu a hospodářskému významu ostravského metropolitního území v rámci České republiky i zemí V4. Vládní výzkumný sektor zde téměř není zastoupen (0,7 % celostátních kapacit). Podíl vysokoškolských výzkumných kapacit v kraji dosahuje pouze 6,5 % hodnoty za celou Českou republiku při podílu na populaci státu 11,4 %. K rozvoji kvalitního výzkumu jsou přitom dlouhodobě nejvhodnější podmínky právě uvnitř hlavních metropolitních území. V tomto ohledu je v zájmu České republiky, aby byl potenciál Ostravska mnohem efektivněji využit.
- Posílení veřejných výzkumných a vývojových kapacit v kraji nelze dosáhnout bez účinné spolupráce místních aktérů s centrálními orgány státu. Rozhodování by mělo být založeno na strategických principech zaměřených do budoucnosti, nikoliv na strukturálních či kvantitativních charakteristikách regionu či místních univerzit z minulosti. Posilování kvality ve výzkumu by mělo být prioritně zacíleno na tematické oblasti, v nichž již bylo dosaženo minimální kritické masy (např. moderní energetika, informační technologie ad.). Právě v těchto oblastech lze snadněji a rychleji dosáhnout mezinárodní excelence, a tím atraktivity.
- K dosažení tohoto ambiciózního cíle je nezbytné posilovat kvalitní manažerské a personální řízení veřejných výzkumných organizací, zvyšovat příjmy z aplikační sféry, dosáhnout vyšší míry internacionalizace výzkumných týmů či posílit schopnost veřejných výzkumných organizací v kraji čerpat prostředky v rámci Horizon 2020, respektive Horizon Europe.
- Při podpoře mezinárodní excelence již existujících silných výzkumných oborů či jejich skupin je třeba zacílit část prostředků na rozvoj nových výzkumných směrů vytvářejících předpoklady úspěchu v nových, dnes teprve rodících se oblastech lidské činnosti.

Opatření / typové aktivity

- a) **Podpořit mezinárodní výzkumnou excelenci v tematických oblastech s již existující kritickou masou výzkumníků a výsledků**
- Specializované služby podpory získání prestižních mezinárodních projektů (např. EuroHPC)
  - Specializované profesorské židle financované samosprávou a firmami

- Welcoming/Re-integrating grants pro zahraniční výzkumníky při klíčových výzkumných skupinách s excelentními výsledky

b) Zvýšit vzájemné přínosy ze spolupráce firem a veřejných výzkumných organizací

- Budova technologického parku v kampusu univerzity sdílená high-tech firmami a excelentními výzkumnými obory
- Program mezisektorové mobility pro výzkumné pracovníky akademických pracovišť a vývojových pracovišť firem
- Sdílené laboratoře zaměřené na průmyslový výzkum a vývoj
- Nové magisterské/doktorské obory definované spolu s firmami

c) Všestranně rozvinout třetí roli univerzit a tím posílit jejich vliv na společnost v kraji

- Nové interdisciplinární výzkumné a vzdělávací programy reagující na nové globální společenské výzvy
- Sdílené profesionální kapacity služeb transferu know-how a technologií
- Posílení kvalitního manažerského a personálního řízení výzkumných organizací

Klíčový indikátor

- Podíl kraje na celkových veřejných výdajích na výzkum a vývoj v České republice

Vazba na krajské koncepce

- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje

1.5 Velké firmy

Strategický cíl Růst exportu velkých firem z kraje v období 2020–2027 o 10 % vyšší než růst exportu z celé České republiky ve stejném období

Požadovaná změna Velké firmy působící v kraji reprezentují inovativnost a hospodářskou dynamiku regionu. Jsou aktivním partnerem samosprávy, škol a výzkumných organizací při utváření stimulačního podnikatelského prostředí ve svém městě a okolí. Dřívější symboly masového propouštění nacházejí nové perspektivní podnikatelské příležitosti a proměňují tím vlastní image i vnímání celého regionu.

Zdůvodnění

- Hospodářská kondice velkých firem utváří vnímání hospodářské prosperity celého regionu. Tímto mimo jiné významně určuje schopnost regionu přitahovat zkušené, vysoce kvalifikované experty do firem i mladé talentované lidi na místní vysoké školy.
- V kraji se v posledních dvou dekadách etablovala řada úspěšných velkých firem (např. Varroc, Brose, Brano, Tieto, Teva, Kofola, Bonatrans a další). K nim se postupně přidávají některé tradiční velké společnosti, jimž se podařilo překonat výzvy náročné restrukturalizace (např. Třinecké železárny, Bochemie atd.). Vedle nich řada tradičních velkých značek pokračuje v hledání nových podnikatelských příležitostí. Ne všem se daří tohoto náročného úkolu dosáhnout. Lze proto očekávat další příběhy insolvenčí, propouštění, prodejů a restrukturalizací společností.
- Důležité přitom je pečovat o celkový mediální obraz ekonomiky kraje. Média se prioritně zaměřují na negativní informace spojené s firmami, které aktuálně čelí problémům. Přitom počtem silně převažující příběhy úspěšných velkých firem z kraje jsou v médiích upozaděny. Tento mediální obraz negativně ovlivňuje jak místní podnikatelskou atmosféru, tak image kraje jako celku. Nejvíce na to doplácí úspěšné firmy, které pro svůj růst potřebují nové zaměstnance. Přitom vytvořený mediální obraz ekonomiky přispívá k pokračujícímu odlivu obyvatel z regionu.
- Úspěšné velké firmy by měly být klíčovými partnery samosprávy a univerzit v jejich společném úsilí o rozvoj fungujícího inovačního ekosystému v kraji. Právě tyto firmy představují hlavní exportéry. Reprezentují rozhodující podnikatelské výzkumné a vývojové kapacity v regionu. V neposlední řadě disponují špičkovými experty a praktiky, jejichž zkušenosti jsou často nedocenitelné pro nezkušené začínající podnikatele či majitele malých firem, kteří často metodou pokus – omyl hledají řešení problémů, které již dávno mají svá řešení.
- Úspěšné velké firmy by proto měly být zapojeny do realizace Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje. Právě tyto firmy mají nejvíce informací a zkušeností potřebných pro strategické nasměrování změn ve vzdělávání pro orientaci aplikované výzkumu, pro rozvoj sdílené infrastruktury podporující inovace, pro účinnou podporu malých firem a start-upů při jejich vstupu na zahraniční trhy apod.

Opatření / typové aktivity

- a) **Aktivně zapojit úspěšné velké firmy z kraje do realizace Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje**
  - Společná formulace a realizace strategických projektů (např. infrastruktura pro elektromobilitu či „vodíkovou ekonomiku“)
  - Aktivní zpětná vazba k zacílení projektů Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje a hodnocení jejich výsledků
- b) **Podporovat sdílené kapacity pro průmyslový výzkum a vývoj s vybavením a výzkumnou agendou definovanou firmami**
  - Specializované experimentální laboratoře (profesionální tým a vybavení)
  - Testovací a certifikační infrastruktura usnadňující inovační procesy firem při uvádění nových produktů na trh
- c) **Nabídnout nové / modernizované vzdělávací obory na místních vysokých školách spoluvytvářené firmami, jejichž experti jsou zapojeni i do samotné výuky**
  - Nové interdisciplinární obory / studijní programy reagující na zrychlující rozvoj a komplexitu technologií a jejich praktického užití
  - Průmyslové „profesorské židle“: systémové zapojení špičkových expertů z inovativních firem do výuky a hodnocení výsledků výzkumu na vysokých školách v kraji
- d) **Vytvářet strategické výzkumné aliance**
  - Projekty dlouhodobé výzkumné spolupráce zaměřené na řešení technologických výzev definovaných firmami
  - Profesionální služby pro firmy zaměřené na rozvoj mezinárodní výzkumné a technologické spolupráce předních inovativních firem z kraje
- e) **Spoluvytvářet branding regionu a měst v kraji jako hospodářsky dynamického prostředí, které nabízí vysoce atraktivní pracovní místa a kvalitní podmínky pro rozjezd vlastního podnikání**

Klíčový indikátor

- Export (velkých) firem se sídlem v kraji

Vazba na krajské koncepte

- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje
- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání

Příklady strategických projektů

Strategický projekt		Nositel	Oblast změny
PodReg (Podnikavý region)	• PodReg (služby pro podporu podnikatelů)	MSIC	1.1
	• Sít' řemeslných a podnikatelských inkubátorů (Fajna dílna)	MSIC, obce/města	
Digitální inovační hub	• Rozvoj IT4Innovations národního superpočítačového centra – výzkum v éře digitálních znalostí	VŠB-TUO	1.4
	• Digitální inovační hub Ostrava / IT4Innovations	VŠB-TUO, OSU, SU, obce/města, soukromé subjekty	
	• Smart Factory	VŠB-TUO	
Smart District	• Rozvoj technologického parku	MSIC	1.4
	• Smart District	MSIC, FNO, VŠB-TUO, obec/město	1.3
	• Envi Living Lab	MSIC, OSU, VŠB-TUO, obec/město	1.3
Pohornická krajina	• Karvinská speciální ekonomická zóna	obec/město	1.2
	• Průmyslová Zóna Důl Lazy + Důl ČSA + Důl Darkov (multifunkční areál)	CzechInvest	
Mobility Innovation Hub		MSAK, MSIC, VŠB-TUO, soukromé subjekty	1.3
Expatri Centrum Ostrava		obec/město	1.3
ATIC – Centrum excellence pro aplikaci kompozitních materiálů		soukromý subjekt	1.4

Vzdělanější a zaměstnanější kraj

2 Vzdělanější a zaměstnanější kraj

Tři otázky pro garanta pracovní skupiny Martina Navrátila

1. Co podle Vás v kraji opravdu dobře funguje a málo se o tom ví?

Pilotní projekt zaměřený na spolupráci firem a škol, který pomohl definovat a řešit mnoho praktických problémů a stanovit metodiku. Projekt se stal východiskem pro přípravu nového zákona o odborném vzdělávání. Připravili jsme také řadu analytických podkladů, které jsou pro kraj důležité při rozhodování, které zaměstnavatele podpořit a do čeho investovat. Máme snadno dostupné informace pro školy i pro kariérové poradenství.

2. Co byste považoval za největší úspěch kraje v roce 2027?

Vynaložíme veškeré úsilí na to, aby v kraji v roce 2027 fungovala síť kariérového a profesního poradenství, dostupná lidem od Osoblahy po Jablunkov. Síť nabídne žákům škol, stejně jako dalším obyvatelům každého věku možnost zorientovat se ve svých dovednostech a v možnostech vzdělávání a profesního uplatnění v kraji. Díky takovýmto poradenským službám budou lidé dosahovat svých profesních, ale i životních cílů mnohem přímočařeji, bez bloudění a zdolávání zbytečných bariér z neinformovanosti. Jsme přesvědčeni, že pokud něco dokáže udržet lidi v kraji a zlepšit jejich životy, pak je to tato služba. Lidé se včas dozví o úžasných možnostech, které kraj nabízí, a získají odvahu přijmout některou z nich.

3. Jaké nejzajímavější konkrétní projekty by podle Vás nejvíce prospěly kraji?

Připravuje se například projekt Technologická a podnikatelská akademie. Ale ať nehovořím pouze za oblast vzdělávání a lidských zdrojů, věřím, že by kraji velmi prospělo, kdyby byl propojenější, a to jak digitálně, tak fyzickou infrastrukturou. My k tomu chceme přispět neviditelnou infrastrukturou služeb, která lidem umožní snáze řídit svůj život a vlastní kariéru.

Vzkazy veřejnosti

„Lepší dostupnost škol k projektům na vzdělávání dětí i učitelů v oblasti kreativity a kritického myšlení.“

„Více pracovních příležitostí pro mladé.“

„Fondy pro podporu aktivit středoškoláků.“

„Více podporovat krajem zřizované školy.“

„Kvalitní, inovativní vzdělávání, které bude lákat mladé.“

„Podpora sportu dětem – ale sport pro radost, nikoliv profesionálně od dětství!!!“

„Nezapomínejme, že je třeba nejen lákat nové mladé „mozky“, ale ty současné „mozky“ zároveň udržet a rozvíjet, zajistit jim dostupnost do práce, možnost rodinného vyžití a osobní rozvoj.“

„Nezapomínejme na mladé lidi a vytvářejme jim takové podmínky pro život, aby se nám vraceli ze studií (zahraničí) zpět do rodných měst.“

„Budovat povědomí o kvalitě vzdělání v kraji. Zaměřit se na rozvoj vědy a výzkumu. Mít specializovaná pracoviště. My jako budoucí vědci nemáme motivaci v regionu zůstat.“

Vzdělanější a zaměstnanější kraj					
2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život	2.2 Atraktivní vysoké školy	2.3 Kariérové poradenství	2.4 Kvalitní pracovní místa	2.5 Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti	
Strategický cíl	Zlepšení připravenosti absolventů, kteří vstupují na trh práce	Zvyšování podílu obyvatel kraje s vysokoškolským vzděláním	Lepší využití osobního potenciálu a odpovídající pracovní uplatnění obyvatel	Růst produktivity, průměrné mzdy a nabídky dobře placených pracovních míst	Snižování podílu dlouhodobě nezaměstnaných
Opatření / typové aktivity	<ul style="list-style-type: none"> a) Podporovat odborné vzdělávání b) Podporovat a rozvíjet spolupráci zaměstnavatelů a škol c) Podporovat polytechnické vzdělávání všech věkových skupin d) Podporovat výuku cizích jazyků, zejména angličtiny, podporovat rozvoj digitálních a matematických dovedností e) Podporovat rozvoj měkkých kompetencí a dovedností všech věkových skupin f) Snižovat administrativní zátěž škol a učitelů, zvýšit kapacity pro rozvojové aktivity ve vzdělávání 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zlepšit studijní nabídku univerzit a posílit internacionalizaci b) Podporovat talenty c) Posílit marketing a zapojit regionální partnery d) Zlepšit spolupráci škol a firem e) Zatraktivnit studentské prostředí, zkvalitnit zázemí pro studenty i pedagogy (včetně zahraničních) 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zvyšovat dostupnost služeb kariérového poradenství pro všechny cílové skupiny b) Rozvíjet systém podpory kariérového poradenství s vazbou na stávající aktivity 	<ul style="list-style-type: none"> a) Podporovat flexibilitu pracovních míst, podporovat uplatnění osob na lépe placených pracovních místech a vznik těchto pracovních míst b) Zajistit špičkové experty pro regionální trh práce, vytvořit dobré podmínky c) Využít kvalifikovaných zahraničních pracovních sil na regionálním trhu práce, podpořit integraci zahraničních pracovníků d) Zvýšit počet státních institucí v regionu 	<ul style="list-style-type: none"> a) Propagovat a podporovat společenskou odpovědnost firem b) Připravit opatření zacílená proti nelegální práci a předlužení c) Zvyšovat kvalifikaci a posilovat mobilitu pracovní síly d) Spolupracovat s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti

2.1 Moderní vzdělávání a kompetence pro život

Strategický cíl Zlepšení připravenosti absolventů, kteří vstupují na trh práce

Požadovaná změna

Školy v kraji budou i nadále zvyšovat své schopnosti v přípravě žáků a studentů pro život a práci ve 21. století. Absolventi budou na trh práce vstupovat lépe vybaveni jak odbornými znalostmi a dovednostmi (hard skills), přenositelnými jazykovými a digitálními kompetencemi a také klíčovými měkkými kompetencemi (soft skills), které dobře uplatní v moderním průmyslu, službách nebo ve vlastním podnikání. Díky fungující spolupráci mezi vzdělávacími institucemi a firmami bude mít většina žáků i studentů již v průběhu studia příležitost k seznámení s praxí a zvýší tak svou šanci na zajímavé budoucí uplatnění ve zvoleném oboru. Kvalitní vzdělávání bude otevřené také zájemcům o zvýšení kvalifikace nebo rekvalifikaci všech věkových skupin. Moravskoslezský kraj si udrží pozici lídra v odborném vzdělávání.

Zdůvodnění

- Provázanost mezi vzděláváním a trhem práce je nedostatečná (v celé ČR).
- K nejčastěji jmenovaným nedostatkům u zaměstnanců i absolventů patří jejich špatná jazyková vybavenost (především nejpotřebnější angličtina), což zároveň snižuje schopnost kraje posilovat mezinárodní prostředí pro podnikání a investice s vyšší přidanou hodnotou.
- Nedostatečné jsou digitální kompetence, zejména u generací, které neměly možnost je rozvíjet během počátečního vzdělávání.
- Mezinárodní testy PISA ukazují, že ve srovnání 15letých žáků v zemích Organizace pro hospodářský rozvoj a spolupráci (OECD) má Česká republika průměrné výsledky v oblasti matematiky a přírodních věd a podprůměrná je v čtenářské gramotnosti.
- V kraji došlo v posledních letech k významné optimalizaci a modernizaci středních škol. Vznikly špičkové příklady, které budou do budoucna sloužit jako modelové, pro obdobné typy škol.
- V kraji je nadprůměrná nezaměstnanost (ve srovnání s dalšími regiony v České republice) i v době zvýšené a neuspokojené poptávky zaměstnavatelů.
- Celoživotní vzdělávání není dostatečné (oborová pestrost, možnosti financování pro různé cílové skupiny) a nevyužívá prostor k individuální aktivitě lidí a tím i k lepší alokaci lidských zdrojů na trhu.

Opatření / typové aktivity

- a) Podporovat odborné vzdělávání**
  - Investice do vybavení a infrastruktury středních a základních škol
  - Vzdělávání učitelů, modernizace výuky (např. zavádění nových metod a forem vzdělávání, využívání nových technologií, přizpůsobování stylu vzdělávání různým cílovým skupinám, vzdělávání učitelů v moderních metodách vzdělávání), zapojení odborníků z praxe do výuky
  - Exkurze, praxe, stáže ve firmách, facilitace spolupráce žáků a firem, motivace
  - Vytváření a podpora center odborné přípravy, rozvoj činnosti Technologické a podnikatelské akademie
  - Zvyšování odborné kvalifikace a rekvalifikace v rámci dalšího vzdělávání realizovaného zejména na středních odborných školách
- b) Podporovat a rozvíjet spolupráci zaměstnavatelů a škol**
  - Predikce a analýzy trhu práce pro rozvoj vzdělávání a trh práce, predikce kompetencí pro budoucí trh práce

- Analýzy, facilitace a metodická podpora spolupráce zaměstnavatelů a škol, včetně analýz spojených s dostupností celoživotního vzdělávání
  - Exkurze, odborné praxe žáků ve firmách
  - Služby pro zaměstnavatele a investory (informování o možnostech spolupráce, o daňových souvislostech, přehled legislativních možností ad.), získávání firem pro spolupráci se školami
  - Sledování uplatnitelnosti absolventů a jejich připravenosti pro trh práce
  - Aktivizace firemního sektoru – zvýšení role firem v odborném vzdělávání (např. „work based learning“ – tj. využití praxe ve vzdělávání, seznamování s technologiemi, které nejsou pro odborné školy dostupné, zapojení uznávaných odborníků z firem ve výuce, stáže pedagogů, podpora a oceňování zapojených firem a pedagogů
  - Sledování uplatnitelnosti absolventů a jejich připravenosti pro trh práce
  - Vyhledávání a podpora talentů
  - Podpora legislativních změn a systémových opatření v odborném vzdělávání
  - Podpora spolupráce a sdílení dobré praxe mezi školami v MS kraji
- c) Podporovat polytechnické vzdělávání všech věkových skupin**
- Investice do vybavení a infrastruktury ostatních vzdělávacích zařízení (např. střediska volného času, domy dětí a mládeže nebo zařízení typu Fajna dílna)
  - Využití infrastruktury škol a vzdělávacích zařízení a pedagogů pro celoživotní polytechnické vzdělávání
  - Podpora polytechnického vzdělávání pro všechny věkové skupiny s využitím dobrých praxí z ČR i zahraničí
  - Přizpůsobení vzdělávacích programů a metod podle různých cílových skupin (věk, dosažené vzdělání ad.)
- d) Podporovat výuku cizích jazyků, zejména angličtiny, podporovat rozvoj digitálních a matematických dovedností**
- Zahraniční stáže (stipendia, granty)
  - Vytváření a rozšiřování sítě rodilých mluvčích včetně jejich zapojení do výuky
  - Vouchery pro celoživotní vzdělávání (např. kurzy angličtiny pro cílové skupiny)
  - Rozvoj digitálních dovedností na všech typech škol se zaměřením na praktické využití (pokročilá práce s dokumenty, programování, zpracování informací a dat)
  - Kurzy digitálních dovedností (např. pro osoby starší 50 let, univerzita 3. věku ad.), kurzy matematických dovedností
  - Soutěže (organizace soutěží, účast v soutěžích)
- e) Podporovat rozvoj měkkých kompetencí a dovedností všech věkových skupin**
- Rozvoj měkkých kompetencí a dovedností (iniciativa, kreativita, podnikavost, kritické myšlení, komunikace, práce v týmu, schopnost vyhledávat a orientovat se v informacích, finanční gramotnost) v rámci výuky i celoživotního vzdělávání
  - Modernizace výuky, nové metody vzdělávání, vzdělávání učitelů (zvýšení kompetencí a kvality pracovníků ve vzdělávání různých cílových skupin, využití metod alternativního vzdělávání)
  - Vyhledávání a podpora talentů (včetně dalších oblastí vzdělávání)
  - Rozvoj škol jako center dalšího vzdělávání
- f) Snížit administrativní zátěž škol a učitelů, zvýšit kapacity pro rozvojové aktivity ve vzdělávání**
- Optimalizace interních procesů, systematické řešení procesů pro zajištění obdobných aktivit na školách, facility management (bezpečnost práce, právní

---

ochrana, GDPR, tvorba směrnic, sledování legislativních změn, šablony dokumentů)

- Zavedení systému sdílení dobré praxe mezi školami

Klíčový indikátor

- Uplatnitelnost absolventů na (regionálním) trhu práce.

Vazba na krajské koncepte

- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje

2.2 Atraktivní vysoké školy

Strategický cíl Zvyšování podílu obyvatel kraje s vysokoškolským vzděláním

Požadovaná změna

V kraji se bude zvyšovat podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel i důraz na kvalitu jejich studia pro potřeby dynamicky se rozvíjející ekonomiky. Univerzity budou nabízet perspektivní obory, s uznávanými pedagogy a v atraktivním prostředí. Významně vzroste mezinárodní prestiž a propojení univerzit se zahraničím, které se projeví jak vyšším podílem kvalitních zahraničních vědců a pedagogů tak i nárůstem zájemců o studium z jiných regionů ČR i zahraničí. Příznačným rysem studia na univerzitách v kraji bude jejich otevřenost ke spolupráci s nejlepšími firmami a cílený rozvoj podnikavosti s intenzivní podporou studentů při startu vlastního podnikání. Spokojení studenti a absolventi univerzit se stanou ambasadory propagace života ve zdejších kraji.

Zdůvodnění

- Kvalita a prestiž vzdělávacích institucí, zejména vysokých škol, je důležitou podmínkou pro rozvoj regionu.
- Současný vývoj počtu studentů vysokých škol je v Moravskoslezském kraji nepříznivý a není ovlivněn pouze demografickými změnami.
- Pokles studentů způsobuje i pokles významu Moravskoslezského kraje jako centra vysokoškolského studia.
- Pokles zájemců o studium na vysokých školách v Moravskoslezském kraji má negativní dopad také na kvalitu studentů, neboť školy disponující kapacitou přesahující počet zájemců přijímají uchazeče s nižšími studijními předpoklady, než tomu bylo v minulých letech.
- K hlavním problémům kraje patří tzv. odliv mozků (viz také 2.4 Kvalitní pracovní místa).

Opatření / typové aktivity

- a) **Zlepšit studijní nabídku univerzit a posílit internacionalizaci**
- Nové a revidované studijní programy, profilace studijních programů např. na základě potřeb zaměstnavatelů a vývoje trhu práce, regionální specializace ad.; podpora profesně zaměřených studijních programů
  - Zkvalitnění studijních programů, zvýšení flexibility a prostupnosti mezi univerzitami, společné studijní programy univerzit
  - Posílení podnikavosti, propojení profesního rozvoje se studiem
  - Predikce trhu práce a predikce kompetencí
  - Podpora mobility (zahraniční stáže pedagogů, studentů, doktorandů)
  - Získávání, podpora a udržení kvalitních pedagogů (pobídky, zázemí, podíl na vytváření a vedení prestižních týmů – viz také Atraktivní studentské prostředí)
  - Získávání, podpora a udržení doktorandů (stipendia, „postdoc“ programy)
  - Zkvalitnění služeb pro zahraniční studenty a pedagogy (viz atraktivní prostředí)
- b) **Podporovat talenty**
- Hledání a motivace talentů, spolupráce se školami, středisky volného času a dalšími vzdělávacími/volnočasovými organizacemi
  - Stipendijní programy
  - Podpora účasti v prestižních soutěžích

- Zapojování uznávaných osobností – expertů, vědců – do výuky a záštity soutěží
  - Koncepční průřezová podpora talentů na školách s vazbou na jejich budoucí odborné uplatnění (např. TalentCentrum VŠB-TUO, program Zlepší si techniku)
- c) Posílit marketing a zapojit regionální partnery**
- Prezentace úspěchů univerzit, studentů i pedagogů na středních školách (v regionu, ČR i zahraničí), veletrzích, pro veřejnost aj.
  - Spolupráce regionálních univerzit, identifikace společných marketingových cílů, společná nabídka a kampaně, odlišení od tradičních univerzitních center (Praha, Brno), společná specializace – např. podnikavost a podmínky pro studenty se zájmem podnikat
  - Spolupráce a podpora Moravskoslezského kraje a měst (Ostrava, Opava, Karviná) – značka „Ostrava, město změny“, specializace pro Opavu a Karvinou
  - Zlepšování pozice regionálních univerzit v mezinárodním srovnání (žebříčky univerzit)
- d) Zlepšit spolupráci škol a firem**
- Společný výzkum a projekty
  - Úprava studijních programů, zapojování odborníků z praxe do výuky
  - Přizpůsobení možnosti kombinovaného studia strategických studijních programů potřebám zaměstnavatelů.
  - Exkurze, praxe, stáže
  - Dostupné kariérové a psychologické poradenství, orientace studentů při volbě studijních programů a dalšího uplatnění
- e) Zatraktivnit studentské prostředí, zkvalitnit zázemí pro studenty i pedagogy (včetně zahraničních)**
- Modernizace/rozšíření univerzitní infrastruktury (např. nová Fakulta umění, Fakulta sportu), včetně doprovodné infrastruktury a zázemí
  - Startovací byty, startovací prostory pro začínající podnikatele z řad studentů a čerstvých absolventů, bydlení pro prestižní pedagogy a vědce
  - Kvalitní služby pro zahraniční studenty a pedagogy (vyřizování víz, uznávání zahraničního vzdělání, čeština pro cizince, praktické informace k bydlení, práci, vzdělávání, zdravotnictví apod.), společné info-pointy, doplnění služeb poskytovaných Ministerstvem zahraničí České republiky
  - Úzká spolupráce Moravskoslezského kraje s městy (Ostrava, Opava, Karviná)

Klíčový indikátor

- Podíl obyvatel s VŠ vzděláním (mezikrajské srovnání, ČR)

Vazba na krajské koncepte

- Krajský akční plán rozvoje vzdělávání v Moravskoslezském kraji
- Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje
- Dlouhodobé záměry regionálních univerzit

2.3 Kariérové poradenství

Strategický cíl Lepší využití osobního potenciálu a odpovídající pracovní uplatnění obyvatel

Požadovaná změna

Kvalitní kariérové poradenství bude běžně dostupnou součástí služeb pro všechny věkové kategorie, od žáků a jejich rodin při volbě studia a budoucího povolání až po dospělé, kteří chtějí lépe poznat a využít svůj potenciál. Cílem těchto služeb bude nejen posoudit a doporučit rozvoj potřebných dovedností, ale také zajistit včasnou, individuálně uzpůsobenou pomoc i podporu při zajištění rozvoje kariéry v celoživotní perspektivě.

Zdůvodnění

- V regionu přetrvává strukturální nezaměstnanost.
- Problém představují předčasné odchody ze vzdělávacího systému.
- Pro region je charakteristická nízká podnikavost.
- Školy a univerzity většinou nedisponují dostatkem kariérních a profesních poradců a odborníků, kteří by žákům a studentům pomohli s kvalifikovaným výběrem povolání podloženým hlubší znalostí regionálního trhu práce, nebo odborným poradenstvím v oblasti podnikání.
- Zaměstnanci, kteří zvažují změnu povolání, nemají adekvátní příležitost konzultovat své uplatnění v jiném oboru, včetně možností navazujícího vzdělávání.
- Nedostatečná práce s talenty. Rozvoj talentů od předškolního věku představuje významnou příležitost pro využití lidského potenciálu v regionu.

Opatření / typové aktivity

a) Zvyšovat dostupnost služeb kariérového poradenství pro všechny cílové skupiny

- Zavádění prvků kariérového poradenství během předškolního vzdělávání, rozvíjení talentu od předškolního vzdělávání
- Rozvoj kapacit pro kariérové poradenství na středních a základních školách (poradenství pro výběr budoucího povolání, motivace, práce s talenty, udržení mladých lidí ve vzdělávacím systému a navracení do něj, vzdělávání pedagogů) s optimálním využitím stávajících kapacit a dostupných zdrojů (šablony, akční plány apod.)
- Rozvoj kapacit Kariérních center na vysokých školách jako centra posilující vzdělávání v oblasti klíčových kompetencí (soft skills, podnikavost apod.)
- Podpora propojování studia a praxe u vysokoškoláků a jejich uplatnění na trhu práce
- Rozvoj kapacit pro kariérové poradenství v průběhu profesního života; prevence vyloučení z trhu práce, včetně speciálního poradenství pro vybrané cílové skupiny – matky, cizinci, zdravotně postižení a další

b) Rozvíjet systém podpory kariérového poradenství s vazbou na stávající aktivity

- Rozšiřování systému podpory s využitím dobré praxe (vzdělávání sítě poradců, platforma pro sdílení zkušeností a rozvoj)
- Marketingová podpora služeb kariérového poradenství a příležitostí pro rozvoj osobního potenciálu
- Online informace pro rozvoj kariéry
- Podpora při hledání relevantních zdrojů financování (operativnost, dostupnost, bezplatnost kariérového poradenství po vymezené období).

-
- Spolupráce se zaměstnavateli, asistence, facilitace mezi praktikanty a firmami (např. motivace během praxe, hodnocení zaměstnavatelů absolventy praxe, hodnocení absolventů zaměstnavateli)
  - Provázanost se stávajícím systémem a aktivitami kariérového poradenství

Klíčový indikátor • Růst produktivity práce

Vazba na krajské koncepte • Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Moravskoslezského kraje
• Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy Moravskoslezského kraje

2.4 Kvalitní pracovní místa

Strategický cíl Růst produktivity, průměrné mzdy a nabídky dobře placených pracovních míst

Požadovaná změna

Důsledné zaměření kraje na investice a podnikání s vyšší přidanou hodnotou povede k růstu produktivity a tím i průměrné a mediánové mzdy obyvatel. Rostoucí nabídka kvalitních a dobře placených pracovních míst přispěje k zastavení migrace kvalifikovaných obyvatel z regionu a zvýší atraktivitu zdejších zaměstnavatelů. Výrazný podíl na zvyšování ekonomické síly obyvatel bude mít i rostoucí podnikatelská aktivita místních firem a jejich schopnost uplatnit se na globálních trzích s finálním produktem.

Zdůvodnění

- K hlavním problémům regionu patří významný odchod obyvatel zejména mladých vysokoškoláků (tzv. problém „brain drain“/odliv mozků), kteří jako hlavní důvod uvádí nedostatek kvalitních pracovních míst. Nedostatečná atraktivita regionu zvyšuje efekt „brain drain“ a snižuje vnější zájem o práci i život v regionu.
- Zaměstnanost v technologických a znalostně náročných sektorech v regionu je mírně podprůměrná v evropském i celorepublikovém srovnání.
- Nedostatek pracovníků v některých oborech (např. ve zpracovatelském průmyslu) omezuje místní firmy a dlouhodobě může ohrožovat jejich setrvání v regionu. V jiných oborech (např. zdravotnictví, sociální služby) má nedostatek pracovní síly negativní vliv na rozsah a kvalitu poskytovaných služeb. Navzdory nenaplněné poptávce firem pracuje v regionu podprůměrný počet cizinců. Převážná většina je z evropských zemí.
- Diverzifikace ekonomiky je potřebná pro dlouhodobě stabilní rozvoj regionu.

Opatření / typové aktivity

Strategická oblast změny 2.4 Kvalitní pracovní místa doplňuje opatření navržená v tematické oblasti Podnikavější a inovativnější kraj.

- a) Podporovat flexibilitu pracovních míst, podporovat uplatnění osob na lépe placených pracovních místech a vznik těchto pracovních míst**
  - Jednání se zaměstnavateli a jejich zástupci (komory, svazy, cechy) k flexibilitě pracovních míst (zkrácené pracovní úvazky, práce z domova apod.)
  - Motivace a výměna mezinárodních zkušeností, ukázky dobré praxe (zlepšování podmínek na pracovišti, zatraktivňování pracovního prostředí, image regionálních zaměstnavatelů)
  - Cílená podpora zaměstnavatelů, např. podpora vzdělávání zaměstnanců
  - Sladění rodinného života se zapojením na trhu práce (podpora infrastruktury a služeb – školky, jesle, školní družiny, flexibilita zaměstnavatelů)
- b) Zajistit špičkové experty pro regionální trh práce, vytvořit dobré podmínky**
  - Zvyšování kvality života
  - Specifické pobídky pro přilákání špičkových expertů
  - Image a podpora marketingu kraje podle cílových skupin (podnikatelé, studenti, doktorandi)
  - Informace a služby pro špičkové experty v kraji (info-point, on-line nástroje)
- c) Využít kvalifikovaných zahraničních pracovních sil na regionálním trhu práce, podpořit integraci zahraničních pracovníků**

-
- Zvýšení informovanosti o podílu zahraničních pracovních sil na trhu práce v kraji
  - Podpora integrace zahraničních pracovních sil v kraji (informační centrum a služby pro cizince, kurzy českého jazyka, asistence při zajišťování potřebných dokladů, adaptace poskytovaných služeb podle různých cílových skupin)

d) Zvýšit počet státních institucí v regionu

- Jednání/lobbying na národní úrovni
- Vytvoření podmínek pro usídlení státních institucí v regionu

---

Klíčový indikátor

- Průměrná měsíční mzda

Vazba na krajské konceptce

- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje

2.5

Inovace při snižování dlouhodobé nezaměstnanosti

Strategický cíl Snižování podílu dlouhodobě nezaměstnaných

Požadovaná změna

Kromě využití standardních programů aktivní politiky zaměstnanosti nabízených úřady práce je a bude kraj živou laboratoří pro testování inovací vedoucích ke snížení počtu dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 1 rok). Princip „kde je vůle je i cesta“ se stane vodítkem k efektivní spolupráci příslušných institucí státu, kraje a obcí s odborníky v terénu, kteří zaručí měřitelný pokrok v práci s dlouhodobě nezaměstnanými.

Zdůvodnění

- Strukturální nezaměstnanost a dlouhodobá nezaměstnanost je výrazně nad průměrem České republiky. Nadprůměrná nezaměstnanost v kraji (ve srovnání s Českou republikou) existuje i v době zvýšené a neuspokojené poptávky zaměstnavatelů.
- Téměř polovina registrovaných uchazečů o zaměstnání v kraji je bez práce déle než 12 měsíců. Právě dlouhodobě nezaměstnaní se do pracovního procesu vracejí obtížně a postupem času se zařazují mezi sociálně slabé obyvatelstvo, jehož počet dlouhodobě roste. Vysoký podíl dlouhodobé nezaměstnanosti tak ústí v sociální problémy. Přestože se dlouhodobá nezaměstnanost v kraji snižuje, s podílem 43 % má nejhorší pozici mezi všemi regiony (průměr v České republice je 34 %).
- K nedostatku pracovní síly přispívá i málo účinná aktivní politika zaměstnanosti v případech, kdy nepomáhá efektivně ke kvalitní přípravě a co nejrychlejšímu nástupu do práce. Na tom se však významnou měrou podílí také kombinace výše mezd, pracovních podmínek a rodinné situace.

Opatření / typové aktivity

- a) Propagovat a podporovat společenskou odpovědnost firem**
  - Sociální podniky a tranzitní místa
  - Propagace a podpora aktivit v rámci společenské odpovědnosti firem
- b) Připravit opatření zacílená proti nelegální práci a předlužení**
  - Opatření zacílená proti nelegální práci (např. nastavení veřejných zakázek)
  - Opatření zacílená proti předlužení jako bariéře vstupu na trh práce
  - Propojení aktivní politiky zaměstnanosti s aktivitami sociálního začleňování
- c) Zvyšovat kvalifikaci a posilovat mobilitu pracovní síly**
  - Zvyšování kvalifikace a rekvalifikace, navrácení do vzdělávání
  - Inkluze znevýhodněných osob v rámci rekvalifikací a posílení mobility
  - Propagace a využití národní soustavy kvalifikací
  - Dotace na jízdné pro vybrané cílové skupiny, posílení spojů veřejné dopravy ve spolupráci se zaměstnavateli.
- d) Spolupracovat s úřady práce při cílení aktivní politiky zaměstnanosti**

Klíčový indikátor

- Podíl dlouhodobě nezaměstnaných (déle než 1 rok) na celkovém počtu nezaměstnaných

Vazba na krajské koncepce

- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Moravskoslezského kraje

Příklady strategických projektů

Strategický projekt	Nositel	Oblast změny
Služby pro volbu kariéry a uplatnitelnosti na trhu práce MSK <ul style="list-style-type: none"> Podpora odborného vzdělávání a spolupráce firem a škol Podpora rozvoje sítě kariérového poradenství 	MS Pakt	2.1, 2.4
Zvýšení kvality středního školství <ul style="list-style-type: none"> Modernizace školního statku v Opavě Technologická a podnikatelská akademie Dílny na Střední odborné škole ve Frýdku Místku 	MSK MSK, MSIC, VŠB-TUO MSK	2.1 1.1, 2.1 2.1
Nové obory a infrastruktura univerzit v MSK <ul style="list-style-type: none"> Fakulta sportu OU Fakulta umění OU Ekonomická fakulta Centra profesního vzdělávání 	OSU OSU VŠB-TUO SU	2.2 2.2 2.2 1.1, 2.2
Odborné, kariérové a polytechnické vzdělávání v MSK II (OKAP II)	MSK	2.1
InfoReg (podpora výzkumných kapacit a internacionalizace)	VŠB-TUO, OSU, SU	2.2
C-HUB (Centrum umělé inteligence pro ekonomiku zaměřenou na člověka)	VŠB-TUO, OSU	2.2

Zdravější
a soudržnější kraj

3 Zdravější a soudržnější kraj

Tři otázky pro garanta pracovní skupiny Daniela Rychlika

1. Co podle Vás v kraji opravdu dobře funguje a málo se o tom ví?

V kraji se podařilo zrušit velké neosobní ústavní služby pro lidi s postižením, kde byli nuceni žít v pokojích po 20 lidech, 80 trvale žijících lidí zde sdílelo pouhé 3 toalety. Místo toho teď poskytujeme služby v malých domcích, kde lidé bydlí a žijí v běžných domácnostech a vedou tak normální život, jak jim jen zdravotní stav umožňuje.

I díky jedinečné krajské kampani www.DejmeDetemRodinu.cz se ročně podaří umístit stovku dětí do rodin místo do ústavů. V našem kraji žije absolutně i relativně nejvíce pěstounských rodin v rámci celé ČR.

2. Co byste považoval za největší úspěch kraje v roce 2027?

Kdyby se podařilo ještě více přesvědčit všechny lidi v kraji, že máme všichni stejná práva. Bez ohledu na to, zda jsme zdraví nebo máme nějaký handicap, všichni chceme být svobodní, žít své životy podle sebe, v radosti a akceptování svým okolím. Ono transformovat budovy je sice náročné a drahé, ale měnit lidské myšlení je ještě mnohem těžší.

3. Jaké nejzajímavější konkrétní projekty by podle Vás nejvíce prospěly kraji?

Vybudovat podpůrnou síť služeb pro osoby s duševním onemocněním. Jim se bude žít lépe a kvalitněji, ostatním s větším pocitem bezpečí.

Vzkazy veřejnosti

„Veselejší města bezpečnější.“

„Podporovat chráněné dílny.“

„Myslet na seniory.“

„Více investovat do sociálních služeb s ohledem na vývoj věkové struktury populace. Podporovat sociální a startovací byty.“

„Dostupnější bydlení pro mladé.“

„Zlepšení zdravotní péče, více lékařů, hlavně zubařů.“

„Více se věnovat službám pro osoby se sluchovým postižením.“

„Zaměřit se na okrajové skupiny, hlavně na lidi, kteří trpí psychickými nemocemi.“

„Zlepšit a zvýšit sociální péči nemocným a starším lidem.“

„Kraj více otevřený a přátelský k cizincům. Je jich tu hodně.“

„Zlepšit komunikaci v nemocnicích a celkově zdravotnictví v kraji“

„Chybí finančně únosná zařízení pro seniory.“

„Podpora primární prevence – proti zneužívání alkoholu, drog atd. - na základních a středních školách.“

„Podpora nízkoprahových zařízení. Podpora kultivovaného využití volného času u mladých.“

„Nedostatek zubařů na Bruntálsku, dojíždíme až do Olomouce!“

„Chceme bezpečnější a zdravější Moravskoslezský kraj.“

Zdravější a soudržnější kraj						
3.1 Kvalitní a vysoce odborná zdravotní péče		3.2 Prevence a zdravý životní styl		3.3 Život v komunitě	3.4 Služby společně	
Strategický cíl	Komplexní navýšení kvality odborné zdravotní péče v kraji		Realizace 2 projektů Telemedpoint v geograficky odlehlejších lokalitách a zavedení dotačních programů na podporu zdravého životního stylu a na podporu vývoje a propagace mHealth aplikací		Rozvoj komunitních služeb umožňujících život v přirozeném prostředí s využitím přirozených zdrojů	Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje
						
Opatření /typové aktivity	<ul style="list-style-type: none"> a) Zajistit základní zdravotní péči a kvalitní zdravotnický personál b) Modernizovat majetek nemocničních zařízení c) Pořízovat a obnovovat přístrojovou techniku nejen v oblasti návazné péče d) Zajistit vznik spolupracujících sítě urgentních příjmů, poskytující kvalitní podklady pro léčbu a diagnostiku e) Podporovat vyšší specializaci nemocnic s cílem dalšího zkvalitnění péče a redistribuce odborných kapacit f) Podporovat další spolupráci všech nemocnic v kraji g) Dále rozšiřovat elektronizaci zdravotní péče, tzv. eHealth h) Podporovat a rozvíjet geriatrickou a následnou péči i) Podporovat a rozvíjet primární péči v souladu s plánovanou reformou j) Rozvíjet hospicovou a paliativní péči 		<ul style="list-style-type: none"> a) Nabízet nové preventivní programy podporující zdravý životní styl či včasnou diagnostiku závažných onemocnění b) Podporovat pohybové a sportovní aktivity v rámci preventivních programů c) Podporovat využití nových digitálních technologií a postupů v oblasti personalizované medicíny a domácí péče d) Širší zapojení technologie mobilního zdravotnictví (mHealth) e) Budovat a rozvíjet centra prevence f) Vytvářet a podporovat antiobezitogenní prostředí s důrazem na zdravou výživu 		<ul style="list-style-type: none"> a) Rozvíjet sociální podnikání b) Podporovat vznik tranzitních pracovních míst c) Podporovat vznik komunitních center a rozvíjet jejich činnost d) Zapojovat veřejnost do plánovacích procesů e) Rozvíjet neformální péči včetně náhradní rodinné péče f) Rozvíjet služby umožňující setrvání lidí v komunitě g) Podporovat příklady dobré praxe v oblasti komunitního rozvoje h) Podporovat dobrovolnictví a neformální péči i) Podporovat samostatné bydlení u osob s mentálním a zdravotním postižením j) Podporovat dostupné bydlení k) Podporovat formalizovanou a neformalizovanou péči 	<ul style="list-style-type: none"> a) Rozvíjet kapacity pobytových a terénních služeb pro seniory b) Rozvíjet kapacity v terénních a ambulantních službách pro osoby s duševním onemocněním c) Rozvíjet sítě služeb a aktivit pro rodiny a pro osoby s poruchou autistického spektra včetně podpory systému včasné péče pro děti s PAS d) Pomáhat s nastavením vnitřních procesů u poskytovatelů sociálních služeb vedoucích ke zvyšování kvality a sebeevaluaci e) Využívat asistivní technologie v sociálních službách f) Rozvíjet inovativní aktivity aplikované sociální práce ve spolupráci s univerzitami

3.1 Kvalitní a vysoce odborná zdravotní péče

Strategický cíl Komplexní navýšení kvality odborné zdravotní péče v kraji

Požadovaná změna

Nemocnice budou hledat další možnosti spolupráce, například v oblasti sdílení dat nebo v rámci superspecializované nadregionální péče. Nadále budou investovány prostředky do modernizace nemocničního vybavení odpovídajícího profilaci daného zařízení, tzn. do modernizace a pořízení nového movitého i nemovitého majetku poputuje minimálně 11 miliard Kč. Poskytovatelé nemocniční péče budou stále nabízet standardní zdravotní péči na vysoké úrovni a zároveň i úzce specializovanou péči dle profilace jednotlivých zařízení. Nemocnice budou klást důraz na další využití moderních technologií a na digitalizaci zdravotnictví. Zvýší se kapacity následné péče a rozšíří se nabídka paliativní a hospicové péče. Bude podporován rozvoj modelů integrace zdravotní, zdravotně sociální a sociální péče.

Zdůvodnění

- Kraj trápí neuspokojivá dostupnost zdravotní péče v řídce zalidněných a hůře dostupných oblastech.
- Počty akutních lůžek jsou dostatečné, naopak chybí lůžka následné péče.
- Potřebnost investic do infrastruktury poskytovatelů.
- Schází lékaři, a zdravotní sestry i sociální pracovníci
- V kraji je Lékařská fakulta Ostravské univerzity, obor Ošetřovatelství Slezské univerzity v Opavě a sídlí v něm významná zdravotnická výzkumná centra a ústavy, s nimiž mohou zdravotnická zařízení navázat hlubší spolupráci.
- Příležitostí je další rozvoj v oblasti digitalizace zdravotnictví.
- V oblasti psychiatrické péče byla zahájena reforma založená na deinstitucionalizaci současného systému.
- Zvyšuje se průměrný věk i podíl seniorů v populaci. Se stárnutím populace souvisí nedostatečná dostupnost geriatrické a následně paliativní a hospicové péče, u níž celorepublikově dochází k systémovým změnám, které by měly přispět k její lepší dostupnosti.

Opatření / typové aktivity

- a) Zajistit dostatečný počet zdravotnického personálu a dostupnost základní zdravotní péče**
  - Stipendijní programy pro středoškolské a vysokoškolské studenty zdravotnických oborů
  - Konference či veletrh umožňující setkávání mediků se zkušenými kolegy a prezentující možnosti praxí
  - Nově zřízené ordinace nebo sdílené praxe praktických lékařů či stomatologů
  - Program na výjezdy lékařů do oblastí s nižší dostupností zdravotní péče
  - Optimalizace využívání programů rezidenčních míst
  - Zavedení motivačních faktorů pro zabezpečení praxe na venkově v obtížně obsaditelných a méně atraktivních oblastech
- b) Modernizovat majetek nemocničních zařízení**
  - Rekonstrukce stávajících objektů či výstavba nových
  - Budování odborných center včetně špičkového vybavení s důrazem na kvalitní architekturu vytvářející příjemné prostředí pro pacienty

- Navýšení kapacity lůžek následné péče, geriatrických lůžek a lůžek denních stacionářů o 25 %
- c) Pořizovat a obnovovat přístrojovou techniku nejen v oblasti návazné péče reflektující stále se zvyšující medicínský standard**
  - Zavádění moderních progresivních metod a postupů
  - Odborné semináře a kurzy se zaměřením na soudobou medicínu
- d) Zajistit vznik funkční a spolupracující sítě urgentních příjmů poskytujících lékařům kvalitní zázemí pro diagnostiku a včasné zahájení léčby**
  - Zřízení 6 urgentních příjmů a zajištění potřebného vybavení
  - Vytvoření podmínek k výuce studentů a lékařů na pracovištích urgentního příjmu
  - Vytvoření podmínek pro provoz pohotovostní služby
- e) Podporovat vyšší specializaci nemocnic s cílem dalšího zkvalitnění péče a redistribuce odborných kapacit**
- f) Podporovat další spolupráci všech nemocnic v kraji**
  - Sdílení informací a zřízení ambulancí praktických lékařů, respektive praktických lékařů pro děti a dorost ve všech krajských nemocnicích
- g) Dále rozšiřovat elektronizaci zdravotní péče, tzv. eHealth**
  - Elektronizace dalších dílčích procesů
  - Rozšíření využití systému sdílení informací mezi zdravotnickými zařízeními v kraji, případně i zařízeními mimo kraj
- h) Podporovat a rozvíjet geriatrickou a následnou péči**
- i) Podporovat a rozvíjet primární péči v souladu s plánovanou reformou primární péče v České republice**
- j) Rozvíjet hospicovou a paliativní péči**

Klíčový indikátor

- Počet (podíl) lůžek různého typu v nemocničních zařízeních

Vazba na krajské koncepte

- Koncepte reformy psychiatrické péče na území Moravskoslezského kraje
- Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje „Chytřejší kraj“

3.2 Prevence a zdravý životní styl

Strategický cíl Realizace 2 projektů Telemedpoint v geograficky odlehlejších lokalitách a zavedení dotačních programů na podporu zdravého životního stylu a na podporu vývoje a propagace mHealth aplikací

Požadovaná změna Obyvatelé kraje budou žít nejen déle, ale i kvalitněji a ve zdraví. Preventivní programy se stanou součástí školního i pracovního života. Důraz bude kladen na včasné zachycení závažných onemocnění. V odlehlých místech kraje se zlepší dostupnost základní zdravotnické péče prostřednictvím jejího poskytování na dálku.

Zdůvodnění

- V kraji jsou nejčastější příčinou úmrtí nemoci oběhové soustavy. Nadprůměrná prevalence je u diabetiků. V kraji roste počet úmrtí zapříčiněných diabetem mellitus nezávislým na inzulínu a selháním srdce.
- Ve společnosti se nedaří redukovat podíl kuřáků v populaci a roste podíl obézních osob. Choroby spojené s obezitou jsou po onemocněních souvisejících s kouřením druhou nejčastější příčinou úmrtí, kterým je možné předcházet. Důsledkem těchto faktorů je nižší kvalita života, ale také nižší produktivita práce či zvýšené náklady na zdravotní péči.
- Populace stárne, hlavní příčinou je snižující se porodnost a prodlužující se délka života. Dle prognózy Českého statistického úřadu vzroste v kraji do roku 2030 podíl osob starších 65 let na 24,7 % oproti 19,2 % v roce 2017. Spolu s narůstajícím věkem se mění požadavky na poskytované spektrum zdravotní péče. Zdravé stárnutí, tedy dostatečná kvalita života a soběstačnost i ve vysokém věku, závisí na správné životosprávě a duševní pohodě po celou dobu lidského života.
- Pokrytí screeningovými programy je variabilní napříč kraji a významně se liší rovněž mezi jednotlivými okresy.
- Rostoucí podíl chronicky nemocných pacientů.
- Péče o dlouhodobě nemocné vyžadující téměř celodenní monitoring indikuje možnosti využití systémů usnadňující dálkové sledování a včasnou detekci hrozících zdravotních problémů.

Opatření / typové aktivity

- Nabízet nové preventivní programy podporující zdravý životní styl či včasnou diagnostiku závažných onemocnění**
  - Be Healthy program
  - Age management program
  - Osvětová kampaň a preventivní vyšetření
- Podporovat pohybové a sportovní aktivity v rámci preventivních programů**
- Podporovat využití nových digitálních technologií a postupů v oblasti personalizované medicíny a domácí péče**
- Širší zapojení technologie mobilního zdravotnictví (mHealth)**
- Budovat a rozvíjet centra prevence**
- Vytvářet a podporovat antiobezitogenní prostředí s důrazem na zdravou výživu**

Klíčový indikátor • Počet pacientů léčených v domácí péči

Vazba na krajské koncepce • Plán rozvoje sportu v Moravskoslezském kraji
• Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje „Chytřejší kraj“

3.3 Život v komunitě

Strategický cíl Rozvoj komunitních služeb umožňujících život v přirozeném prostředí s využitím přirozených zdrojů

Požadovaná změna Život v komunitě bude vnímán jako základní lidské právo. Zvýší se dostupnost samostatného bydlení pro lidi s postižením. Bude posílena role sociálního podnikání a společnosti budou mít vyšší zájem na tvorbě tranzitních pracovních míst. Bude posilována sounáležitost s komunitou organizací společných svépomocných aktivit a veřejnost zapojována do procesu tvorby strategických dokumentů. Bude navýšen počet lůžek v komunitních službách pro osoby se zdravotním postižením alespoň o 15 %, bude navýšen počet sociálních podniků alespoň o 10 %, vznikne 5 center pro duševní zdraví a 5 terénních mobilních týmů, zvýší se počet osob žijících v podpoře samostatného bydlení alespoň o 50 %.

Zdůvodnění

- Zapojení občanů do komunitního života pomáhá vytvářet soudržnou společnost. Každému občanovi by mělo být umožněno se účastnit dění v rámci komunity, a to bez ohledu na jeho tělesný či sociální hendikep.
- Kraj mezi prvními zahájil procesy vedoucí k deinstitucionalizaci a transformaci péče pro lidi se zdravotním postižením. Kraji se podařilo úspěšně tento proces započít. Stále však schází dostatečná nabídka pracovního uplatnění pro osoby s postižením.
- Život v komunitě je neodmyslitelně spjat s možností samostatného bydlení. Přes výraznou finanční podporu ze strany kraje nemají všechny osoby s postižením možnost bydlet samostatně.
- Kraj je v celorepublikovém srovnání lídrem v oblasti náhradní rodinné péče. Aktivity kraje by měly být nadále udržovány a rozvíjeny.

**Opatření /
typové aktivity**

- a) Rozvíjet sociální podnikání**
  - Rozvoj podpory sociálně zodpovědného podnikání založeného na participativním přístupu
  - Nastavení podmínek pro zajištění globálního grantu na podporu sociálního podnikání
  - Vznik inkubátoru vizí a nápadů pro sociální podnikatele
- b) Podporovat vznik tranzitních pracovních míst**
  - Vytvoření přechodových pracovních míst pro znevýhodněné skupiny obyvatel
- c) Podporovat vznik komunitních center a rozvíjet jejich činnost**
  - Síť snoezelenových terapeutických místností dostupných komunitě
  - Komunitní vzdělávací centra otevřené veřejnosti
- d) Zapojovat veřejnost do plánovacích procesů**
- e) Rozvíjet neformální péči včetně náhradní rodinné péče**
- f) Rozvíjet služby umožňující setrvání lidí v komunitě**
- g) Podporovat příklady dobré praxe v oblasti komunitního rozvoje**

- Vznik centra metodické podpory realizace komunitní práce ve spolupráci s univerzitami
- Spolupráce s Místními akčními skupinami v sociální oblasti

h) Podporovat dobrovolnictví a neformální péči

- Rozvoj aktivit zaměřených na podporu svépomocných skupin
- Rozvoj a podpora dobrovolnictví na území kraje
- Podpora aktivit na zajištění nezbytná péče o osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby
- Realizace vzdělávacích aktivit pro dobrovolníky a neformálně pečující
- Rozvoj platform/aktivit zaměřených na spolupráci formálního a neformálního systému péče
- Rozvoj aktivit umožňující návrat osob do jejich přirozeného prostředí včetně rozvoje podpůrných aktivit
- Podpora aktivit zaměřených na rozvoj pěstounské péče na území kraje

i) Podporovat samostatné bydlení u osob s mentálním a zdravotním postižením

- Rozvoj kapacit sociálních služeb podpory samostatného bydlení

j) Podporovat dostupné bydlení

- Podpora projektů (obce, NNO) zaměřených na zajištění bydlení (např. projekty založené na principu Housing first apod.)
- Rozvoj kapacit pro samostatného bydlení prostřednictvím navýšení kapacit sociálních služeb sociální rehabilitace a podpora samostatného bydlení

k) Podporovat formalizovanou a neformalizovanou péči

- Podpora formalizované a neformalizované péče na malých obcích
- Nákup vozidel pro poskytovatele terénních a komunitních služeb
- Podpora a poradenství klientům služeb a pečujícím na komunitní bázi prostřednictvím vzájemného sdílení, setkávání a organizace volnočasových aktivit

Klíčový indikátor

- Počet sociálních podniků

Vazba na krajské koncepce

- Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením
- Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje
- Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje
- Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji
- Koncepce reformy psychiatrické péče na území Moravskoslezského kraje

3.4 Služby společně

Strategický cíl Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídající skutečným potřebám občanů kraje

Požadovaná změna Kvalitní sociální služby budou dostupnější ve velkých městech i na venkově. Nabídka služeb bude lépe odpovídat potřebám občanů. Dojde k rozvoji sociálních služeb reagujících na specifické potřeby občanů. Poskytovatelé služeb budou umět vyhodnocovat kvalitu služeb a ve spolupráci s univerzitami a odborníky se budou intenzivněji podílet na zvyšování kvalifikace svých pracovníků.

Zdůvodnění

- Kraj může stavět na široké síti sociálních služeb poskytovaných zkušenými poskytovateli. Tyto služby je nicméně třeba dále zkvalitňovat, přizpůsobit aktuálním potřebám obyvatel a učinit dostupnými i v obcích vzdálených od velkých měst.
- Vzhledem ke stárnutí obyvatelstva roste poptávka po pobytových sociálních službách pro seniory. Jejich nedostatek je již dnes patrný zejména ve venkovských obcích.
- Poskytovatelé služeb potřebují podporu při zavádění nástrojů řízení kvality, efektivity a výkonnosti. Je třeba podporovat poskytovatele sociálních služeb ve zdokonalování procesu identifikace potřeb uživatelů. Cílem je, aby sami poskytovatelé sledovali a vyhodnocovali účinnost a dopady vlastních aktivit a na základě sebehodnocení přijali opatření ke zvyšování kvality sociálních služeb. Zjištěné potřeby se musí promítnout do celé sítě sociálních služeb.
- Stěžejním článkem celého systému jsou kvalifikovaní pracovníci, jichž kvůli podprůměrným mzdám, náročnosti práce a nedostatku společenského uznání není dostatek. Nízká pozornost je věnována profesionalizaci stávajících pracovníků.
- Sociální služby se stávají oblastí, která vyžaduje spolupráci s univerzitami, státní správou a zástupci občanské společnosti.
- Oblast sociálních služeb trápí nevhodné nastavení financování a závislost na externích zdrojích.

**Opatření /
typové aktivity**

- a) Rozvíjet kapacity pobytových a terénních služeb pro seniory**
  - Výstavba a rekonstrukce domovů pro seniory a domovů se zvláštním režimem
  - Navýšení počtu lůžek v pobytových sociálních službách alespoň o 10 %
  - Podpora terénních služeb, spolupráce s obcemi a neziskovým sektorem
- b) Rozvíjet kapacity v terénních a ambulantních službách pro osoby s duševním onemocněním**
  - Vznik 5 center duševního zdraví na území kraje
  - Rozvoj kapacit navazujících sociálních služeb (podpora samostatného bydlení a sociální rehabilitace) na proces reformy psychiatrické péče
- c) Rozvíjet sítě služeb a aktivit pro rodiny a pro osoby s poruchou autistického spektra včetně podpory systému včasné péče pro děti s PAS**
  - Rozvoj kapacit pobytových sociálních služeb domov pro osoby se zdravotním postižením, chráněné bydlení a domov se zvláštním režimem na území kraje

d) Pomáhat s nastavením vnitřních procesů u poskytovatelů sociálních služeb vedoucích ke zvyšování kvality a sebeevaluaci

- Metodická podpora při zavádění systému evaluace a hodnocení kvality poskytovaných služeb
- Rozvoj inovačních aktivit v oblasti procesů a personalistiky v organizacích zaměřených na poskytování sociálních služeb
- Zajištění udržitelnosti dotačního programu na podporu kvality sociálních služeb zaměřeného na podporu procesu humanizace a individualizace sociálních služeb
- Podpora procesu zkvalitňování materiálně technické základny u pobytových sociálních služeb jak u p. o. kraje, tak dalších poskytovatelů služeb bez ohledu na zřizovatele

e) Využívat asistivní technologie v sociálních službách

- Zapojení SMART technologií do asistenční péče

f) Rozvíjet inovativní aktivity aplikované sociální práce ve spolupráci s univerzitami

- Zřízení fakultního pracoviště zaměřeného na rozvoj oboru sociální práce, nastavení systému řízených praxí a stáží, vznikl platform pro rozvoj oboru sociální práce a laickou veřejností apod.)
- Interdisciplinární výzkum rozvoje aktivního života s demencí v komunitě
- Vytvoření Centra inovací ve vzdělávání a výzkumu v sociální práci
- Rozvoj oboru Kriminologie a sociální prevence
- Rozvoj vzdělávání a výzkumu v oblasti kriminality a její prevence

Klíčový indikátor

- Počet lůžek v pobytových sociálních službách pro seniory a pro osoby se zdravotním postižením

Vazba na krajské koncepce

- Koncepce kvality sociálních služeb v Moravskoslezském kraji
- Moravskoslezský krajský plán vyrovnávání příležitostí pro občany se zdravotním postižením
- Strategie protidrogové politiky Moravskoslezského kraje
- Strategie integrace romské komunity Moravskoslezského kraje
- Koncepce prevence kriminality Moravskoslezského kraje
- Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb v Moravskoslezském kraji

Příklady strategických projektů

Strategický projekt	Nositel	Oblast změny
Vybavení a rozvoj služeb zdravotnických zařízení <ul style="list-style-type: none"> • Výstavba pavilonu plicního lékařství (F-M) • Rekonstrukce Centrálních operačních sálů (ve FNO) • Obnova a modernizace lékařských přístrojů a zdravotnické techniky v Havířově • Modernizace přístrojového vybavení v NsP Karviná-Ráj • Pavilon L – Rekonstrukce bývalého interního pavilonu v Opavě • Obnova zdravotnické techniky (Krnov) • Vybudování centrálního příjmu (Třinec) 	nemocnice, MSK	3.1
	FNO	
	nemocnice, MSK	
	nemocnice, MSK	
	nemocnice, MSK	
	nemocnice, MSK	
	nemocnice, MSK	
Rozvoj kapacity pobytových sociálních služeb pro seniory <ul style="list-style-type: none"> • Rekonstrukce a výstavba domova Březiny, Petřvald • Výstavba domova pro seniory a domova se zvláštním režimem Kopřivnice • Rekonstrukce budovy a spojovací chodby Máchova, Domov Duha p.o., Nový Jičín • Rekonstrukce budov na ulici Junácká v Havířově • Revitalizace budovy Domova Příbor • Vznik nové pobytové služby – Ostrava • Vznik nové pobytové služby – Dětmarovice 	MSK	3.4
	MSK	
	MSK	
	MSK, obec/město	
	MSK	
	obec/město	
	obec/město	
Vytvoření sítě kvalitních a dostupných sociálních služeb odpovídajících skutečným potřebám občanů kraje	MSK	3.3, 3.4
Rozvoj komunitních služeb umožňujících život v přirozeném prostředí s využitím přirozených zdrojů	MSK	3.3

Čistější a zelenější kraj

4 Čistější a zelenější kraj

Tři otázky pro garanta pracovní skupiny Radima Misiáčka

1. Co podle Vás v kraji opravdu dobře funguje a málo se o tom ví?

Řada měst v kraji se připravuje na nepříznivé dopady změny klimatu. Například Ostrava, Opava, Kopřivnice nebo Hlučín mají už nyní zpracovány strategie adaptací na klimatickou změnu, které obsahují opatření, snižující nepříznivé dopady vln veder, povodní, sucha a dalších nepříznivých jevů. Ostrava se dokonce v loňském roce umístila v kategoriích snižování vlivů na klima a adaptace na změnu klimatu na předních příčkách v evropské soutěži European Green Capital.

2. Co byste považoval za největší úspěch kraje v roce 2027?

Velkým úspěchem by bylo, pokud by v roce 2027 na území kraje docházelo pouze k ojedinělému překračování limitů znečištění ovzduší. Přestože na území kraje došlo v posledních letech k výraznému snížení emisí z průmyslových a energetických zdrojů a díky "kotlíkovým dotacím" také z domácností, zákonné limity koncentrací škodlivin v ovzduší jsou stále překračovány. Mj. i kvůli narůstající dopravě a přenosu emisí z Polska. Úspěchem by také bylo, kdybychom si uvědomili, že např. omezením používání aut ve prospěch hromadné, cyklo či pěší dopravy můžeme kvalitu ovzduší zlepšit také sami.

3. Jaké nejzajímavější konkrétní projekty by podle Vás nejvíce prospěly kraji?

Domnívám se, že se v kraji bude muset rychle najít shoda o výstavbě zařízení na materiálové a energetické využití komunálního odpadu. I přes zavádění principů oběhového hospodářství, snižování produkce komunálního odpadu a jeho lepší třídění, nelze bez jeho energetického využití předpokládat splnění cílů odpadového hospodářství, které Česká republika přijala v rámci EU. Zásadní omezení skládkování nebude jednoduchý proces a řešení je potřeba hledat co nejdříve. Kraj by měl také podpořit environmentální vzdělávání, výchovu a osvětu, protože řadu problémů v oblasti ŽP nelze vyřešit bez zapojení veřejnosti.

Vzkazy veřejnosti

„Nezapomeňte na přírodu, kam patří i člověk.“

„Zastavět proluky a brownfieldy.“

„Přísnější ochrana přírody – Travný, Lysá, Kněhyně, Smrk...“

„Zlepšovat ovzduší a tvrdě postihovat velké znečišťovatele.“

„Přejít z uhelných elektráren na sluneční.“

„V okolí Šance nemají obyvatelé čističku odpadních vod a vše teče do pitné vody.“

„Omezit kácení velkých stromů. I když se zasadí malý, doroste až za 50 let (ekvivalent z hlediska produkce kyslíku). Dále sekat trávu jen 2x ročně – méně vyschlá půda, méně se zahřívají města.“

„Prosím nezapomínejte na naši zemi a přírodu, aby tu byla i pro naše děti a vnúčata.“

„Vysázet nové lesy. Více zeleně.“

„Nestavějme z betonu, chraňme si přírodu. Vymírají živočichové, ať nedopadneme stejně.“

Čistější a zelenější kraj						
	4.1 Čisté ovzduší	4.2 Prevence vzniku a využití odpadů	4.3 Adaptace na dopady klimatické změny	4.4 Šetrné využívání krajiny	4.5 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta	4.6 Energetika
Strategický cíl	Trvalé snižování rozlohy území kraje, v němž jsou překračovány limity koncentrací hlavních škodlivin v ovzduší	Příprava na plnění cílů odpadového hospodářství EU	Adaptace většiny měst kraje, venkova i území pohornické krajiny na klimatickou změnu	Využití atraktivních a přírodně cenných území kraje při posilování pozitivní změny image kraje	Rozvíjet EVVO s cílem lepšího zapojení veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí kraje	Transformace energetického mixu Moravskoslezského kraje směrem od závislosti na uhlí k soběstačnosti a využívání nízkoemisních a obnovitelných zdrojů energie
						
Opatření / typové aktivity	<ul style="list-style-type: none"> a) Zlepšit kvalitu informací o znečištění ovzduší b) Nadále snižovat emise z malých zdrojů znečišťování ovzduší (domácí topeniště) c) Spolupracovat s Polskem na snížení přeshraničního přenosu škodlivin d) Snižovat emise velkých průmyslových a energetických zdrojů e) Snižovat emise z dopravy f) Snižovat emise v zemědělství 	<ul style="list-style-type: none"> a) Podporovat prevence vzniku odpadů b) Přizpůsobit nakládání s komunálním odpadem cílům Evropské unie 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zlepšit adaptaci kraje na dopady klimatické změny b) Zlepšit kvalitu vody v tocích c) Snižovat vliv na klima v energetice d) Snižovat vliv na klima v dopravě e) Podpořit adaptaci cestovního ruchu na dopady klimatické změny 	<ul style="list-style-type: none"> a) Chránit a šetrně využívat krajinu b) Snižovat fragmentaci krajiny dopravními stavbami c) Rozvíjet aktivity cestovního ruchu mimo zvláště chráněná území d) Zajistit udržitelné využívání krajiny, zvýšit podíl ekologického zemědělství pro zvýšení, nebo zachování atraktivity území, využit obnovitelné zdroje energie 	<ul style="list-style-type: none"> a) Leadership kraje v oblasti EVVO b) Zapojování veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí 	<ul style="list-style-type: none"> a) Koncepční dokumenty b) Platforma pro energetický systém c) Propojení firem d) Výzkumné aktivity e) Řešení pro deficit výroby elektrické energie f) Připravenost na Národní akční plán g) Energetický potenciál hlubinných dolů h) RE:START i) Osvěta uživatelů ve smyslu nakládání s energií j) Přenos dobré praxe k) Komunitární programy EU

4.1 Čisté ovzduší

Strategický cíl Trvalé snižování rozlohy území, v němž jsou v kraji překračovány limity koncentrací hlavních škodlivin v ovzduší

Požadovaná změna V kraji bude trvale klesat rozloha území, v němž jsou překračovány limity koncentrací hlavních škodlivin v ovzduší. Kombinovaným opatřením proti znečišťování ovzduší z velkých zdrojů, lokálních topenišť, dopravy a přeshraničního přenosu dojde ke zvýšení kvality života a snížení vlivů na zdraví obyvatel. Zlepšení ovzduší zásadně přispěje ke změně image kraje.

Zdůvodnění

- Kvalita ovzduší je hlavním problémem životního prostředí v kraji a přispívá významnou měrou k jeho negativní image.
- Přes klesající produkci emisí se nedaří adekvátně snížit překračování limitů hlavních škodlivin v průmyslové části kraje (PM₁₀, benzo(a)pyren).
- Na uvedeném stavu se podílí emise z velkých zdrojů, lokálních topenišť, dopravy, přeshraniční přenos škodlivin ze Slezského vojvodství a významnou měrou také meteorologická situace.
- Znečištění ovzduší je považováno obyvateli kraje za velký problém a přispívá k odchodu mladých a vzdělaných obyvatel mimo kraj.

Opatření / typové aktivity

- a) Zlepšit kvalitu informací o znečištění ovzduší**
  - Podpora dalšího rozvoje imisního monitoringu v kraji
  - Využití dat k lepšímu řízení při smogových situacích
  - Pravidelná identifikace původců znečištění ovzduší v kraji vhodným systémem aktuálního vyhodnocování skutečného vlivu konkrétního zdroje na kvalitu ovzduší, včetně jasného určení
- b) Nadále snižovat emise z malých zdrojů znečišťování ovzduší (domácí topeniště)**
  - Další fáze podpory výměny kotlů v domácnostech s omezením financování pouze na obnovitelné zdroje energie a zemní plyn
  - Podpora sociálně slabších obyvatel, kteří nedosáhnou na standardní podmínky pro výměnu kotlů
- c) Spolupracovat s Polskem na snížení přeshraničního přenosu škodlivin**
  - Prosazování snížení vlivů zdrojů z Polské republiky prostřednictvím státu (případně Evropské unie)
  - Bilaterální jednání na úrovni Moravskoslezský kraj – Slezské vojvodství
  - Postupné sladování podmínek při smogové situaci (zamezení environmentálního dumpingu)
  - Podpora společných projektů se zapojením kraje/vojvodství, univerzit, nestátních neziskových organizací, podniků i veřejnosti (výměna zkušeností – např. domácí topeniště, zvýšení důvěry)
- d) Snižovat emise velkých průmyslových a energetických zdrojů**
  - Dobrovolné dohody s velkými podniky na snížení emisí pod zákonný limit (podle charakteru technologie).
  - Řešení plošných emisí v průmyslu
  - Řešení resuspenze (průřezově v rámci dalších opatření)

-
- Využit všech dostupných legislativních nástrojů ke snížení příspěvku problematických bodových zdrojů znečišťování v obytné zástavbě

e) Snižovat emise z dopravy

f) Snižovat emise v zemědělství

Další opatření jsou uvedena ve strategické oblasti změny 4.6 Energetika.

Klíčový indikátor

- Rozloha území kraje, v němž jsou překračovány limity koncentrací hlavních škodlivin v ovzduší

Vazba na krajské koncepte

- Program zlepšování kvality ovzduší zóna Moravskoslezsko 2016–2020

4.2 Prevence vzniku a využití odpadů

Strategický cíl

Příprava na plnění cílů odpadového hospodářství EU

Požadovaná změna

Kraj se stane leaderem při prosazování principů oběhového hospodářství a připraví se v předstihu na plnění cílů Evropské unie. Současně podpoří nezbytnou změnu nakládání s komunálním odpadem s cílem omezení ukládání komunálního odpadu na skládky ve prospěch jejich energetického a materiálového využití. Kraj bude v rámci svých kompetencí a proaktivního přístupu koordinovat kroky, které se týkají krajského řešení nakládání s odpadem.

Zdůvodnění

- Balíček oběhového hospodářství Evropské unie dosud není součástí právního řádu České republiky.
- Nepřipravenost na radikální změny nakládání s komunálním odpadem. Dosažení cílů Evropské unie je časově a finančně náročné na přípravu; cíle nelze dosáhnout bez průběžného postupu v delším časovém intervalu.
- Absence kapacitního zařízení na materiálové a energetické využití odpadu, které by řešilo převážnou většinu zbytkového komunálního odpadu v kraji; nutnost koordinace jeho přípravy včetně svozové logistiky v rámci celého kraje.
- Dopady na obyvatele kraje v případě opožděného řešení (skokové zvýšení poplatků).
- Nízké akceptování umístění některých typů zařízení pro nakládání s odpady v kraji ze strany veřejnosti (obcí).

Opatření / typové aktivity

a) Podporovat prevence vzniku odpadů

- Podpora principů oběhového hospodářství v kraji
- Zapojení kraje do inovativních projektů v oblasti oběhového hospodářství

b) Přizpůsobit nakládání s komunálním odpadem cílům Evropské unie

- Podpora dalšího třídění a recyklace KO
- Podpora materiálového a energetického využití KO

c) Podporovat řešení v oblasti likvidace a recyklace nebezpečných odpadů (např. baterií elektrických vozidel)

Klíčový indikátor

- Produkce, využití a odstranění odpadů

Vazba na krajské koncepce

- Plán odpadového hospodářství Moravskoslezského kraje 2016-2026

4.3 Adaptace na dopady klimatické změny

Strategický cíl Adaptace většiny měst kraje, venkova i území pohornické krajiny na klimatickou změnu

Požadovaná změna Kraj bude řešit problematiku dopadů klimatické změny strategicky, v souladu s požadavky udržitelného rozvoje území. Problematika adaptace na klimatickou změnu bude řešena komplexně bez ohledu na *ad hoc* se projevující problémy v oblasti sucha, povodní, vln veder nebo extrémních meteorologických jevů. Zakomponována budou stávající i připravovaná adaptační opatření ve městech a venkovské krajině, a na příkladu pohornické krajiny bude demonstrován integrovaný a synergický přístup k resocializaci území postiženého hornickou činností v souladu s principy adaptace.

Zdůvodnění

- Zvyšující se dopady klimatické změny, projevující se nedostatkem vody (sucho), zvyšováním teplot a extrémními meteorologickými jevy, které ohrožují udržitelný rozvoj kraje především limitováním rozvoje průmyslu a podnikání, zemědělství, lesnictví, cestovního ruchu a snižováním kvality života obyvatel.
- Strategický přístup části měst v kraji k adaptaci na klimatickou změnu.
- Příležitost rozvoje pohornické krajiny v souladu s principy adaptace na klimatickou změnu jako výjimečného modelového území v Evropě umožňujícího integraci cílů, záměrů a financování.
- Zastaralost části kanalizační sítě a nedostatečné čištění odpadních vod v malých obcích, vedoucí společně s nedostatkem vody ke zhoršování kvality vody v tocích.

Opatření / typové aktivity

a) **Zlepšit adaptaci kraje na dopady klimatické změny**

- Metodická podpora zpracování adaptačních strategií v dalších městech kraje
- Podpora opatření proti suchu v malých obcích kraje (využití a zasakování srážkových vod, výstavba nádrží, podpora zelené a modré infrastruktury, ad.)
- Podpora opatření proti suchu v krajině (retence, zasakování ad.)

b) **Zlepšit kvalitu vody v tocích**

- Podpora čištění odpadních vod v malých obcích

c) **Snižovat vliv na klima v energetice**

d) **Snižovat vliv na klima v dopravě**

e) **Podpořit adaptaci cestovního ruchu na dopady klimatické změny**

Klíčový indikátor

- Počet projektů adaptačních opatření

Vazba na krajské koncepte

- Analýza zranitelnosti MSK z hlediska dopadu klimatické změny
- Adaptační strategie měst v kraji (Ostrava, Opava, Hlučín, Kopřivnice a další)
- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Povodňový plán MSK 2004+ (akt. 2014+)
- Koncepte rozvoje venkova MSK

4.4 Šetrné využívání krajiny

Strategický cíl Využití atraktivních a přírodně cenných území kraje při posilování pozitivní změny image kraje

Požadovaná změna Využití atraktivních a přírodně cenných území, zejména velkoplošných zvláště chráněných území Jeseníků, Beskyd a Poodří, ke zlepšení či udržení image kraje. Podmínkou je jejich ochrana před negativními dopady rozvojových aktivit, včetně intenzivního cestovního ruchu v nejzatíženějších oblastech. Ke stejnému cíli směřuje šetrné využívání krajiny s cílem zachování její prostupnosti, podpora biodiverzity a ekosystémových služeb a ochrana před invazivními druhy.

Zdůvodnění

- Existence rozsáhlých přírodně cenných území, zvyšujících atraktivitu kraje.
- Úbytek půdy z důvodu její zástavby a z důvodu její degradace v důsledku nevhodného způsobu obhospodařování.
- Koncentrace cestovního ruchu v částech zvláště chráněných území s dopadem na jejich ochranu i kvalitu cestovního ruchu samotného.

Opatření / typové aktivity

a) Chránit a šetrně využívat krajinu

- Ochrana zemědělské půdy před zástavbou a degradací nevhodným způsobem obhospodařování
- Podpora drobných vlastníků lesů postižených kůrovcovou kalámitou
- Školení zemědělců a dobrovolné dohody v oblasti ochrany půdy o vhodném způsobu obhospodařování
- Spolupráce s obcemi, nestátními neziskovými organizacemi a veřejností při ochraně maloplošných zvláště chráněných území
- Zvyšování podílu zemědělské půdy obhospodařované v režimu ekologického zemědělství
- Udržitelné plánování krajiny, tvorba komplexních pozemkových úprav a územních studií krajiny, spolupráce obcí s rozšířenou působností
- Obnova alejí, podpora sečí, podpora retence vody v krajině
- Využívání obnovitelných zdrojů energie, včetně citlivého řešení v krajině. Spolupráce soukromých subjektů v energetice.
- Formy podpory: granty, dobrovolné dohody, standardy, vzory, manuály, dobré příklady, soutěže, osvěta, vzdělávání

b) Snižovat fragmentaci krajiny dopravními stavbami

c) Rozvíjet aktivity cestovního ruchu zejména mimo přírodně cenné a intenzivně zatížené lokality zvláště chráněných území

d) Zajistit udržitelné využívání krajiny, zvýšit podíl ekologického zemědělství pro zvýšení, nebo zachování atraktivity území, využít obnovitelné zdroje energie

Klíčový indikátor

- Koeficient ekologické stability

Vazba na krajské koncepce

- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Koncepce ochrany přírody a krajiny MSK 2006+

4.5 Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta

Strategický cíl Rozvíjet EVVO s cílem lepšího zapojení veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí kraje

Požadovaná změna Veřejnost se aktivně zapojí do řešení klíčových problémů životního prostředí. EVVO jsou významným nástrojem efektivního (spolu)řešení problematiky životního prostředí, zejména v oblastech znečišťování ovzduší z lokálních topenišť, nakládání s odpady, dopravy, ochrany přírody, ochrany klimatu, a dalších. EVVO však by měla být součástí širšího vzdělávání k udržitelnému rozvoji a měla by absorbovat a využívat další současné aktivity kraje – environmentální inovace, aktivity smart regionu, místní Agenda 21, environmentální management a další.

Zdůvodnění

- Rozvoj EVVO v MSK jako jednom z prvních krajů v zemi na základě příslušné koncepce od roku 2004, jejíž aktualizace se připravuje v roce 2020.
- Rozvoj místní Agendy 21, EMAS, aktivit smart regionu a dalších v rámci Krajského úřadu Moravskoslezského kraje, které mají souvislost s EVVO.
- Možnost přenosu (replikace) dobré praxe do příspěvkových organizací řízených krajem.
- Veřejnost odmítá některé způsoby řešení problematiky životního prostředí, které nelze jednoduše nahradit ani ignorovat – viz např. materiálové a energetické využití komunálního odpadu, omezení individuální automobilové dopravy.

Opatření / typové aktivity

a) Leadership kraje v oblasti EVVO

- Sdílení funkčních aktivit KÚ MSK
- Zapojení hot-spotů EVVO (např. MSK, OZO Ostrava, VŠB-TUO apod.) do systému EVVO v kraji
- Podpora Místní agendy 21 v obcích
- EVVO odborníků, jejichž činnost má dopady na životní prostředí (vytápění, voda ad.)

b) Zapojování veřejnosti do řešení problematiky životního prostředí

- Osvětové a vzdělávací akce pro veřejnost
- Podpora EVVO ve školách

Klíčový indikátor

- Počet akcí EVVO

Vazba na krajské koncepce

- Koncepce environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty Moravskoslezského kraje (2004, akt. 2015)

4.6 Nová energetika

Strategický cíl Transformace energetického mixu Moravskoslezského kraje směrem od závislosti na uhlí k soběstačnosti a využívání nízkoemisních a obnovitelných zdrojů energie

Požadovaná změna Zajištění transformace uhelné energetiky na energetiku s využitím nízkoemisních a bezemisních technologií, přechod na moderní energetiku a zároveň zachování energetické bilance a atraktivity kraje.

Zdůvodnění

- Ekonomický profil kraje se transformuje, postupně se uzavírají uhelné zdroje a blíží se ukončení těžby černého uhlí. Do popředí se dostává důraz na životní prostředí, využití obnovitelných zdrojů energie a dalších netradičních zdrojů. V kraji stále existuje několik decentralizovaných zdrojů elektrické energie a tepla, které jsou z více jak 80 % uhelné.
- Vzhledem k tradičně průmyslovému profilu kraje a v současné době relativně příznivým cenám tepelné energie může mít trend odchodu od uhelné energetiky významné strategické dopady pro atraktivitu kraje, především z hlediska investic a podnikání (nedostatek kapacit a bezpečnosti dodávek energií). Problematika se týká také rozvodných sítí, energetického managementu, bezpečnostních prvků a dalších vývojových trendů budoucnosti – akumulace energií, ostrovních systémů atd.
- Energie bude v budoucnu do kraje nejspíše importována z jiných krajů a možná i ze zahraničí a kraj v této oblasti ztratí konkurenční výhodu. Tento prudký zlom v přístupu k energetice znamená nutnost mobilizovat úsilí pro transformaci energetických zdrojů v rámci kraje. Je nutno nahradit stávající paradigmatu vnímání energetiky kraje jako samozřejmosti.
- Kraj dnes nemá zpracovanou energetickou koncepci ani žádný přehledný materiál mapující aktuální stav a potenciál existence a využití energetických zdrojů. Rovněž není dořešeno ukončení těžby uhlí a zajištění důlních děl. Není vyhodnocen potenciál energetických staveb na rušených dolech a potenciál vlastních dolů pro výrobu energie z obnovitelných zdrojů.

Opatření / typové aktivity

- a) Zpracovat koncepční dokumenty pro přechod k nové energetice**
  - Zpracování akčního plánu pro přechod na novou energetiku v kraji
  - Zpracování dopadové studie tzv. „Zimního balíčku Evropské Komise“
- b) Vytvořit platformu pro nastavení dialogu pro nový energetický systém kraje**
  - Vyvíjet konstruktivní tlak na vládu a na velké energetické společnosti pro zohlednění potřeb definovaných pro strategický dlouhodobý rozvoj kraje do dlouhodobých plánů vlády a průmyslových společností zabývajících se výrobou, přenosem a managementem energií
- c) Podpořit a posílit propojení firem v různých odvětvích**
  - Propojení firem, které jsou rovněž producenty různých energií nebo komodit k energetickým účelům využitelných, s tradičními distributory energií (teplo, plyn, elektřina)

- d) Podporovat výzkumné aktivity v oblasti moderní energetiky**
  - Podpora výzkumných aktivit s propojením na průmyslové podniky a tím i posílení atraktivity pro výzkumné aktivity firem a roli vysokých škol v kraji
- e) Podporovat přípravu řešení pro pokrytí deficitu výroby elektrické energie**
  - Hledání a příprava vhodných alternativ pro nahrazení uhlí novými zdroji energie (geotermální energie, fotovoltaika, odpady, biomasa, vodík atd.), odpadním teplem, metanem, koksárenským plynem a jadernou energií
  - Koordinovat využití alternativních zdrojů pro účely regionu (hromadnou dopravu apod.)
  - Zavádět nové pilotní testovací a výzkumné projekty
- f) Zajistit připravenost pro implementaci Národního akčního plánu**
  - Zajistit roli kraje jako agregátora pro flexibilitu chytrých energetických sítí
- g) Zajistit vyhodnocení a využití energetického potenciálu hlubinných dolů s ukončenou těžební činností**
  - Akumulace elektrické energie, využití geotermální energie
- h) Začlenit téma energetika do transformační strategie RE:START**
- i) Podporovat osvětu uživatelů ve smyslu nakládání s energií**
- j) Přenos dobré praxe ze zahraničí**
- k) Orientovat se na komunitární programy Evropské unie podporující transformaci energetiky**

Klíčový indikátor

- Celková energetická bilance MSK včetně spotřeby paliv a energií

Vazba na krajské konceptce

- Územní energetická koncepce Moravskoslezského kraje
- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje

Příklady strategických projektů

Strategický projekt	Nositel	Oblast změny
Pohornická krajina <ul style="list-style-type: none"> POHO2030 (Koncepce rozvoje pohornické krajiny Karvinska do roku 2030) a související projekty 	MSK, MSID, VŠB-TUO, soukromé subjekty	4.4, 1.2
	MSK, MSID	4.4
Materiálové a energetické využití odpadů <ul style="list-style-type: none"> Kapacitní zařízení na materiálové a energetické využití komunálních odpadů Třídící linky Logistická centra dopravy odpadu 	obce/města, soukromé subjekty	4.2
	obce/města	
	obce/města, soukromé subjekty	
Čisté ovzduší <ul style="list-style-type: none"> Program podpory výměny kotlů v domácnostech po roce 2020 Allsense (senzorní sítě pro rychlá měření v prostředí) 	MSK	4.1
	VŠB-TUO, SU, OSU	4.1-3, 5.1
Energetické úspory ve veřejných budovách MSK <ul style="list-style-type: none"> Snížení energetické náročnosti ve veřejných budovách Osvětlení ve školách 	MSK, MEC	4.6
	MSK, MEC	
Centrum energetických a environmentálních technologií (CEET)	VŠB-TUO	4.6

Propojenější a chytřejší kraj

5 Propojenější a chytřejší kraj

Tři otázky pro garanta pracovní skupiny Petra Macejku

1. Co podle Vás v kraji opravdu dobře funguje a málo se o tom ví?

Velmi mě těší zavádění elektromobility v městské hromadné dopravě. Zatímco před deseti lety byla elektromobilita zastoupena jen tramvajemi a trolejbusy, dnes už jezdí elektrobusy v Havířově, Ostravě, Třinci, Karviné, Krnově a Frýdku-Místku. Městskou hromadnou dopravu v Novém Jičíně od roku 2017 zajišťují pouze elektrobusy. O poskytnutí dotace na nákup elektrobusů usiluje také Bruntál. V Opavě a Ostravě jezdí trolejbusy a parciální trolejbusy, které mohou fungovat jako elektrobus bez trolejí. Právě tento typ nabíjení baterií za jízdy má v městské hromadné dopravě velký potenciál, protože nevyžaduje stavbu trolejí.

2. Co byste považoval za největší úspěch kraje v roce 2027?

Dopravní situace v našem kraji je ve srovnání s jinými kraji vynikající, bohužel jsou emise CO₂ z dopravy stále na vzestupu. Za největší úspěch bych proto považoval urychlení procesu zavádění elektromobility osobních vozidel a nízkouhlíkové dopravy v kraji vůbec. V současné době není podpora elektromobility dostatečná. Měštům chybí peníze na výstavbu infrastruktury, což musí jít ruku v ruce s dekarbonizací regionu.

3. Jaké nejzajímavější konkrétní projekty by podle Vás nejvíce prospěly kraji?

Vodíková doprava a snižování emisí CO₂. Přípravuje se plnicí vodíková stanice pro vodíkové autobusy na Hranečnicku pod záštitou DPO Ostrava, který je lídrem v používání nových technologií. Je pravděpodobné, že stanici bude moct využívat pro příměstskou dopravu i Havířovsko. Právě pro delší linky, kde není vhodné využívat elektrobusy, je vodík jednou z hlavních alternativ.

Vzkazy veřejnosti

„Ráda bych, aby se kraj více zaměřoval na okolí Jeseníku, např. doprava je zde dost chabá.“

„Letiště a jeho rozvoj.“

„Lepší veřejná meziměstská doprava, návaznosti vlak-bus.“

„Zlepšit dostupnost na Slezskou Hartu.“

„Jdeme správným směrem – chytrý a technický kraj. #MSK_MA_NA_TO“

„Opravit cestu Dvorce-Křišťanovice-Roudno, autobusové spojení Bruntál-Ostrava, cyklostezky na Bruntálsku.“

„Lepší síť cyklostezek nebo nějakých cyklostezek na Bruntálsku.“

„Oprava silnic do menších obcí.“

„Snažit se více zvýhodňovat cestování autobusem, obecně MHD a vlakem. Naopak automobilovou dopravu by chtělo více utlumit. Například více regulovat statickou dopravu ve městech zaváděním více placených parkovacích míst.“

„Rozvoj techniky a infrastruktury je nejdůležitější.“

Propojenější a chytřejší kraj

		Propojenější a chytřejší kraj				
		5.1 Podpora řešení chytřejšího kraje	5.2 Podpora udržitelné mobility	5.3 Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě	5.4 Vnější dostupnost kraje	5.5 Integrovaný záchranný systém
Strategický cíl		Vytvářet nejlepší příklady využití ICT technologií a inovací a šetřit s jejich pomocí obyvatelům regionu čas a peníze a současně zvyšovat kvalitu prostředí, ve kterém žijí	Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy na dopravní obslužnosti kraje	Snížení emisí CO ₂ v dopravě	Zahájení výstavby vysokorychlostní železniční trati a provozu linky do letištního uzlu mezinárodního významu	Kraj bude disponovat úplnou funkční sítí integrovaných záchranných center a bude prosazovat kroky vedoucí k zajištění nástrojů prevence rizik a chování obyvatel za mimořádných situací
						
Opatření / typové aktivity		<ul style="list-style-type: none"> a) Vytvořit páteřní datovou infrastrukturu propojující KÚ a jeho příspěvkové a obchodní organizace b) Rozvíjet kapacity Moravskoslezského datového centra c) Zajistit podmínky k vytváření sítě internetu věcí a jejího využití d) Vybudovat veřejnou Wi-Fi v budovách kraje, krajských organizací a na dotovaných linkách dopravců e) Udržet vysokou kvalitu poskytovaných služeb krajského úřadu pomocí elektronizace f) Udržet vysokou kvalitu řízení a služeb kraje s využitím chytrých technologií g) Zajistit informovanost obyvatel kraje a poskytnout otevřená data 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zajistit prolnutí cílů a synergii Plánování městské mobility na úrovni plánů udržitelné mobility měst a krajské koncepce dopravy b) Podporovat integrovaný dopravní systém a rozvíjet dopravní obslužnost c) Podporovat výstavbu multimodálních uzlů a zastávek včetně parkovišť typu P+R a B+R d) Podporovat dobudování cyklistických tras na regionální úrovni a podporovat jejich propojení e) Dostavět silniční síť podle aktualizované Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury f) Připravit a realizovat úpravy nevyhovujících křižovatek silnic g) Zavádět telematická zařízení zajišťující plynulost veřejné dopravy 	<ul style="list-style-type: none"> a) Podporovat zavádění vozidel na vodíkový pohon ve veřejné hromadné dopravě b) Zajistit obsluhu stávající elektrické trakce a dále ji rozšiřovat c) Modernizovat a rozvíjet drážní infrastrukturu elektrické trakce d) Umožnit rozvoj infrastruktury pro trolejbusovou dopravu a parciální trolejbusy v městské hromadné dopravě e) Podporovat výstavbu nabíjecích stanic pro elektrobusesy f) Hledat řešení v oblasti likvidace a recyklace baterií elektrických vozidel g) Jít příkladem v zavádění dopravy na úrovni krajské korporace 	<ul style="list-style-type: none"> a) Zajistit dostupnou leteckou dopravu b) Podpořit rychlou dostupnost Prahy, Brna a Vídně vysokorychlostní železniční tratí c) Podpořit napojení na Transevropskou dopravní síť TEN-T 	<ul style="list-style-type: none"> a) Prosazování zájmů krajských složek IZS na národní úrovni b) Podpora složek IZS při realizaci aktivit, včetně podpory při vyjednávání o spolufinancování s centrálními orgány a dalšími subjekty c) Podpora kraje se všemi složkami IZS při dokončování sítě integrovaných výjezdových center a další související infrastruktury těchto složek
						

5.1 Podpora řešení chytřejšího kraje

Strategický cíl Vytvářet nejlepší příklady využití ICT technologií a inovací a šetřit s jejich pomocí obyvatelům regionu čas a peníze a současně zvyšovat kvalitu prostředí, ve kterém žijí

Požadovaná změna

V návaznosti na cíle Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017–2023 budou nové technologie využity k úspoře času při dojížděcí za prací, vzděláním, kulturou, při komunikaci s úřady, efektivním výkonem veřejné správy, dostupností informací, zboží a služeb, ve zdravotní péči. Technologie rovněž umožní šetřit finanční prostředky díky nižší spotřebě energie, lepší organizaci veřejné správy a dostupnosti informací. V neposlední řadě poslouží k ochraně životního prostředí a lidského zdraví, například je lze využít ke snížení emisí, šetrnějším nakládání se zdroji, vyššímu využití obnovitelných zdrojů, ale také k podpoře zdravějšího životního stylu.

Zdůvodnění

- Kraj zaostává v dostupnosti vysokorychlostního internetu pro domácnosti i podniky.
- Byla založena příspěvková organizace kraje Moravskoslezské datové centrum, které zajistí datové služby pro všechny organizace kraje.
- Pro korporátní řízení krajských organizací je nutno vybudovat velkokapacitní datovou síť a technologické centrum, jako základ k rozvoji elektronických služeb krajské korporace zahrnující kraj a všechny jeho příspěvkové a obchodní organizace.
- Ke zvýšení dostupnosti dat obyvatelům je nutno zajistit veřejné Wi-Fi sítě ve veřejných prostorách obcí a měst, dopravních prostředcích.
- S internetem věcí lze realizovat také rozšíření sítě čidel, například k měření kvality ovzduší, varování před bleskovými povodněmi, lesními požáry apod. V případě dobudování základní infrastruktury technologického centra bude možno monitorovat a inteligentně řídit dopravní toky nebo síť internetu věcí na bázi umělé inteligence.

Opatření / typové aktivity

Opatření a aktivity budou spočívat v naplňování Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje 2017–2023 „Chytřejší kraj“. Aktivity Strategie rozvoje chytrého regionu naplňují také cíle v ostatních tematických oblastech této Strategie.

- Vytvořit páteřní datovou infrastrukturu propojující krajský úřad a všechny jeho příspěvkové a obchodní organizace**
- Rozvíjet kapacity krajské příspěvkové organizace Moravskoslezského datového centra**
- Zajistit podmínky k vytváření sítě internetu věcí a jejího využití**
- Vybudovat veřejnou Wi-Fi v budovách kraje, krajských organizací a na dotovaných linkách dopravců**
- Odstranit byrokratické překážky a současně udržet vysokou kvalitu poskytovaných služeb krajského úřadu a návazných organizací pomocí elektronizace**

-
- f) **Udržet vysokou kvalitu a úroveň korporátního řízení a služeb Moravskoslezského kraje s využitím chytrých technologií**
  - g) **Zajistit informovanost obyvatel kraje a poskytnout otevřená data**

Klíčový indikátor

- Počet základních územních jednotek s přístupem k vysokorychlostní datové síti

---

Vazba na krajské koncepte

- Strategie rozvoje chytrého regionu Moravskoslezského kraje „Chytřejší kraj“

5.2 Podpora udržitelné mobility

Strategický cíl Zvýšení podílu udržitelných forem dopravy na dopravní obslužnosti kraje

Požadovaná změna

Zastaví se pokles cestujících ve vnitro krajské veřejné dopravě a v dlouhodobém horizontu začne opět růst. Příměstská doprava se stane atraktivnější a komfortnější. Usnadní se přestupy mezi jednotlivými přepravními módy a zároveň se zmodernizuje vozový park veřejné hromadné dopravy. Zvýší se podíl využití cyklistické dopravy, která bude bezpečnější a doplněna nezbytnou infrastrukturou. Plány udržitelné mobility měst budou zohledněny v krajské koncepci dopravy. Dojde k ulehčení center měst a obcí od tranzitní dopravy. Zvýší se plynulost a bezpečnost provozu. V neposlední řadě se sníží objem emisí z dopravy.

Zdůvodnění

- U městské dopravy je nutné zajistit prolnutí cílů a zajištění synergie plánování městské mobility na úrovni plánů udržitelné mobility měst a krajské koncepce dopravy. Tato vazba není ze strany kraje v současnosti dostatečně zajištěna.
- U dopravy na střední vzdálenosti jsou nové technologie méně vyspělé a volba druhů dopravy je omezenější než ve městech. Energeticky účinnější vozidla a čistší paliva by sama o sobě pravděpodobně nedosáhla potřebného snížení emisí. To vše v kontextu rostoucího počtu osobních automobilů. Jen v letech 2010 až 2017 vzrostl jejich počet o 80 tisíc a současně poklesl počet cestujících ve vnitro krajské veřejné dopravě. Je třeba podpořit vyšší využívání autobusů příměstské dopravy a železnice, například lepším propojením jednotlivých módů dopravy.
- U dojížděky do měst na vzdálenost 10–15 km je nutné zajistit dostupnost bezpečné infrastruktury pro cyklisty na regionální úrovni.
- Rovněž je nezbytné pokračovat v dostavbě silniční sítě a jejího vybavení, výstavbě obchvatů odvádějících tranzitní dopravu z center obcí a měst a úpravě intravilánových úseků silnic za účelem zvýšení bezpečnosti a plynulosti dopravy. Kraj zaostává v podílu inteligentně řízených křižovatek, které jsou pro řízení plynulosti dopravy také nutné.
- Důležitost role automobilové dopravy na regionální úrovni je potvrzena mimo jiné Bílou knihou Evropské komise z roku 2011. Plánování, výstavba a vybavení infrastruktury trvá léta. Rozhodnutí, která učiníme nyní, budou ovlivňovat dopravu v dlouhodobém horizontu.

Opatření / typové aktivity

- a) Zajistit prolnutí cílů a synergií plánování městské mobility na úrovni plánů udržitelné mobility měst a krajské koncepce dopravy**
  - Aktualizace dopravní koncepce kraje se zajištěním vazby na plány udržitelné mobility měst
- b) Podporovat integrovaný dopravní systém a rozvíjet dopravní obslužnost**
  - Obnova a modernizace vozového parku vozidel veřejné hromadné dopravy
  - Prověření alternativních možností zajištění dopravní obslužnosti regionální veřejné dopravy v místech s nízkou poptávkou
- c) Podporovat výstavbu multimodálních uzlů a zastávek včetně parkovišť typu P+R a B+R**
- d) Podporovat dobudování cyklistických tras na regionální úrovni a podporovat jejich propojení**

-
- e) **Připravit a realizovat dostavbu silniční sítě v Moravskoslezském kraji podle aktualizované Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury**
  - f) **Připravit a realizovat úpravy nevyhovujících křižovatek silnic s cílem zajistit vyšší bezpečnost a plynulost provozu**
  - g) **Zavádět telematická zařízení zajišťující plynulost veřejné dopravy**

Klíčový indikátor

- Přepavní výkony veřejné hromadné dopravy

Vazba na krajské koncepte

- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Koncepte rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje
- Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje

5.3 Přechod k nízkouhlíkové a bezemisní dopravě

Strategický cíl Snížení emisí CO₂ v dopravě

Požadovaná změna

Nízkoemisní doprava se stane součástí životního stylu obyvatel. Veřejná správa kraje bude lídrem v zavádění bezemisních způsobů dopravy, a to jak v dopravní obslužnosti veřejné správy, tak i ve využívání bezemisních vozidel ve veřejné hromadné dopravě. Budou elektrifikovány vybrané železniční tratě. Budou vytvořeny podmínky pro intenzivnější přechod k elektromobilitě a vývoj v oblasti vodíkových pohonů nejpozději do roku 2025. V horizontu roku 2050 budou z veřejné hromadné dopravy vyloučena veškerá uhlíkatá paliva.

Zdůvodnění

- Navzdory politickému úsilí a zlepšení energetické účinnosti je doprava v našem kraji stále z velké části závislá na fosilních palivech, ropě a ropných produktech. Dosažení udržitelné mobility je celosvětovým cílem. Opožděné či nesmělé zavádění nových technologií by mohlo odsoudit odvětví dopravy k nezvratnému úpadku. Pokud budeme uplatňovat dosavadní přístup, mohla by závislost dopravy na ropě dosahovat stále téměř 90 %. Omezení mobility není řešením, proto je nutné začít a pokračovat s dekarbonizací dopravy v našem kraji.
- Soustředěním pouze na jedno alternativní palivo nebude v krátké době možné dosáhnout cílů v dekarbonizaci dopravy v kraji a dostatečné snížení CO₂ z dopravy. Úkolem je provést strukturální změny, které by umožnily v automobilové i veřejné hromadné dopravě masový nástup elektromobility v první řadě a následné zavádění vodíkových pohonů. Evropská strategie pro nízkoemisní mobilitu z roku 2016 přisuzuje klíčovou roli městům a místním autoritám v podpoře nízkoemisní a bezemisní dopravy.

Opatření / typové aktivity

- a) Podporovat zavádění vozidel na vodíkový pohon ve veřejné hromadné dopravě**
  - Vývoj vodíkových autobusů a plnicích stanic
  - Podpora vývoje a certifikace lokomotiv na vodíkový pohon
  - Spolupráce při nastavení podmínek a dotací k nastartování trhu s vodíkovým palivem ve veřejné hromadné dopravě
- b) Zajistit obsluhu stávající elektrické trakce a dále ji rozšiřovat**
  - Obnova a nákup nových vozidel elektrické trakce
- c) Modernizovat a rozvíjet drážní infrastrukturu elektrické trakce**
- d) Umožnit rozvoj infrastruktury pro trolejbusovou dopravu a parciální trolejbusy v městské hromadné dopravě**
- e) Podporovat a urychlit výstavbu nabíjecích stanic pro vozidla individuální automobilové dopravy a elektrobuses**
- f) Jít příkladem v zavádění nízkouhlíkové a bezemisní dopravy na úrovni krajské korporace**

Klíčový indikátor

- Podíl nízkouhlíkových a bezemisních vozidel (veřejná hromadná doprava, osobní automobily)

Vazba na krajské koncepce

- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Koncepce rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje
- Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje

5.4 Vnější dostupnost kraje

Strategický cíl Zahájení výstavby vysokorychlostní železniční trati a provozu linky do letištního uzlu mezinárodního významu

Požadovaná změna Zrychlí se napojení kraje na okolní aglomerace. Dojde k zahájení výstavby vysokorychlostní železniční tratě. Bude zajištěno napojení letiště Leoše Janáčka na ekonomická centra světa skrze letištní uzel mezinárodního významu. Zlepší se napojení západní části kraje na dálniční síť. Prostřednictvím uzlů kombinujících různé typy přepravy budou moct infrastrukturu využívat i lidé z odlehlejších částí kraje.

Zdůvodnění

- Posílení hospodářské soudržnosti mezi našim krajem a jednotlivými evropskými zeměmi je jedním z pilířů dosažení ekonomického růstu kraje a snížení dopadů jeho dekarbonizace. Hledání nových příležitostí se neobejde bez kvalitního dopravního napojení národní a nadnárodní úrovně.
- Urychlení přípravy a výstavby vysokorychlostní železnice je nutností k zajištění dostupnosti kraje na střední vzdálenosti. Dle Ministerstva dopravy je nejlépe připraveným úsekem pro výstavbu vysokorychlostní trati úsek mezi Přerovem (Prosenicemi) a Bohumínem. Výstavba vysokorychlostní trati v úseku Bohumín – Přerov zajistí napojení krajské metropole na rekonstruovanou trať Přerov – Brno, která bude splňovat parametry vysokorychlostní trati.
- Zajištění leteckého spojení s významným přestupním bodem nadnárodních linek letecké přepravy je předpokladem ekonomické a inteligenční spolupráce firem a vysokých škol po celém světě.
- Intenzivnější propojení letiště a nádraží na vysokorychlostní železnici s dalšími typy přepravy, tedy vytvoření multimodálních uzlů, zpestří cestujícím nabídku dopravy na dlouhé vzdálenosti.
- Není dokončena přestavba silnice I/48 na D48 mezi Příborem a Bělotínem, která zlepší napojení východní části kraje na dálnici D1.
- Nezařazení kanálu Dunaj – Odra – Labe do TEN-T.
- Podpora dobudování sítě vysokorychlostní tratě.

**Opatření /
typové aktivity**

- a) **Zajistit dostupnou leteckou dopravu**
- Modernizace letiště Leoše Janáčka
  - Zajištění leteckého spojení do přestupního uzlu celosvětového významu
- b) **Podpořit dostupnost Prahy, Brna a Vídně vysokorychlostní železniční tratí**
- c) **Podpořit napojení na Transevropskou dopravní síť TEN-T**
- Podpořit dokončení přestavby D48 a modernizaci silnice I/11 a I/57 (Ostrava – Opava – Bartultovice – Opole)
  - Podpořit dokončení přestavby silnice I/11 na Slovensko

Klíčový indikátor

- Celostátní sčítání dopravy včetně objemu přepravy letecké dopravy

**Vazba na krajské
koncepte**

- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Koncepte rozvoje dopravní infrastruktury Moravskoslezského kraje
- Plán dopravní obslužnosti území Moravskoslezského kraje
- Strategie řízení cestovního ruchu Moravskoslezského kraje
- Akční plán rozvoje cestovního ruchu

5.5 Integrovaný záchranný systém

Strategický cíl Kraj bude disponovat úplnou funkční sítí integrovaných záchranných center a bude prosazovat kroky vedoucí k zajištění nástrojů prevence rizik a chování obyvatel za mimořádných situací

Požadovaná změna Sítí integrovaných výjezdových center složek Integrovaného záchranného systému (Hasičský záchranný sbor, jednotky požární ochrany, Zdravotnická záchranná služba, Policie ČR) bude pokrývat území celého kraje. Integrované bezpečnostní centrum bude vybaveno moderní komunikační a informační technikou a bude disponovat záložním pracovištěm. Zlepší se vzdělanost obyvatel v prevenci rizik a chování za mimořádných situací a budou modernizovány systémy varování obyvatel. Bude zlepšen monitoring událostí zapříčiněných klimatickými změnami, např. lesních požárů. Lesní masivy Beskyd a Jeseníků budou pokryty automatizovaným systémem detekce vzniku požáru.

- Zdůvodnění**
- K pokrytí celého území kraje integrovanými výjezdovými centry je potřeba vybudovat nová centra ve Vítkově a Kopřivnici.
  - Vzhledem k morálnímu zastarávání je nutné postupně vyměnit výpočetní a komunikační systémy, které jsou klíčové pro fungování Integrovaného bezpečnostního centra. Ke zvýšení odolnosti řízení integrovaného záchranného systému je nutno vybudovat záložní pracoviště Integrovaného bezpečnostního centra, které by bylo schopno převzít jeho funkci při mimořádné události v objektu stávajícího centra.
  - V kraji schází středisko preventivně výchovné činnosti při přípravě všech věkových skupin obyvatel na zvládnutí krizových situací a předcházení jejich vzniku.
  - Systémy varování obyvatel založené na analogové technice vyžadují digitalizaci a obnovu a doplnění koncových prvků pro šíření výstražných signálů a verbálních informací.
  - Pro včasné varování obyvatel před bleskovými povodněmi je nutno rozšířit síť měřících stanic monitorovacího systému průtoku vody, které provozuje Povodí Odry, na menší toky, které při přívalových srážkách ohrožují lidská sídla.
  - V kraji neexistuje systém detekce vzniku a monitorování lesních požárů v lesních komplexech Beskyd a Jeseníků.

**Opatření /
typové aktivity**

- a) **Prosazování zájmů krajských složek Integrovaného záchranného systému na národní úrovni**
- b) **Podpora složek Integrovaného záchranného systému při realizaci aktivit, včetně podpory při vyjednávání o spolufinancování s centrálními orgány a dalšími subjekty, a to zejména v těchto oblastech:**
- Rozvoj Integrovaného bezpečnostního centra Moravskoslezského kraje
  - Podpora preventivních a edukačních programů
  - Využití moderních technologií umožňujících včasnou detekci vzniku a projevů mimořádných událostí
  - Obnova a modernizace mobilní zásahové techniky složek IZS

- Podpora výzkumu a vývoje v oblasti ochrany obyvatelstva

c) Spolupráce kraje se všemi složkami Integrovaného záchranného systému při dokončování sítě integrovaných výjezdových center a další související infrastruktury těchto složek

Klíčový indikátor

- Počet integrovaných výjezdových center

Vazba na krajské koncepte

- Povodňový plán MSK 2004+ (akt. 2014+)
- Krizový plán MSK
- Havarijní plán MSK

Příklady strategických projektů

Strategický projekt	Nositel	Oblast změny	
Propojení kraje – datová síť	• Vysokorychlostní datová síť (VDS)	MSK, MSDC	5.1
	• Vysokorychlostní síť – vouchery	MSK	
Rozvoj nízkoe emisní mobility v kraji	• Nákup 10 autobusů na vodík	MSK	5.3
	• Nákup 9 elektrických jednotek vozidel veřejné dopravy	MSK	
	• Vznik vodíkového regionu MSK	DPO, MSK, obec/město, MEC	
Rozvoj Letiště LLJO	• Rekonstrukce pohybových ploch	MSK, LLJO, SŽDC	5.4
	• Soubor hangárů a cargo hal		
	• Bezúvratňové propojení tratí ve Studénce pro směr Přerov – Sedlnice		
Modernizace železniční infrastruktury	• Elektrifikace trati Ostrava – Frýdlant nad Ostravicí	SŽDC, MSK	5.2
	• Elektrifikace trati Ostrava – Krnov – Bruntál – (Olomouc)	SŽDC	
Modernizace / výstavba silniční sítě v MSK	• Dálnice D48/Modernizace tahu E462	MD/ŘSD	5.2
	• Optimalizace tahu I/56 Ostrava – Hlučín – Opava		
	• Modernizace tahu I/11–I/57 Ostrava – (Bruntál) – Krnov – Opole		
Rozvoj IZS	• Rozvoj materiální základny IZS	záchranné složky, MSK	5.5
	• Zvýšení úrovně prevence mimořádných událostí a ochrany obyvatel MSK		
Tramvajová trať – Ostrava – Havířov – Karviná	MSK, obce/města	5.2	
Dynamický dopravní dispečink MSK	KODIS	5.2	
Vysokorychlostní trať Ostrava – Praha	SŽDC	5.4	
Geoportál	MSK, SSMSK	5.1	

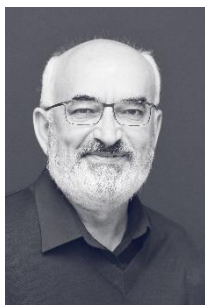

Atraktivnější a kulturnější kraj

6 Atraktivnější a kulturnější kraj

Tři otázky pro garanta pracovní skupiny Jiřího Krista

1. Co podle Vás v kraji opravdu dobře funguje a málo se o tom ví?

Pokud bych měl uvést jednu věc, je to spolupráce. Dobře tady spolupracují firmy s vedením kraje, dobře diskutují úřady, obce s rozšířenou působností, malé obce i spolky. Kraj se rychle posouvá dopředu, momentálně zažíváme období prosperity a růstu. Lidé se uklidnili a zjistili, že spolu nemusí válčit. Momentálně se velikostí a významem v republice musíme srovnávat s Jihomoravským krajem a Prahou, to je naše liga.

2. Co byste považoval za největší úspěch kraje v roce 2027?

Měli bychom se přiblížit na kulturní úroveň nejlépejších regionů České republiky. Když se řekne v širokém okolí, že jsme z Moravskoslezského kraje, není to úplně k chloubě, jsme symbolem „chacharů“, já bych se však této nálepky rád zbavil. Chtěl bych, aby obyvatel Moravskoslezského kraje byl symbolem noblesního kulturního člověka s širokým rozhledem, který si umí zachovat vtip a nadhled a je všude vítán.

3. Jaké nejzajímavější konkrétní projekty by podle Vás nejvíce prospěly kraji?

Velmi bych kraji přál, aby se za těch sedm let zbavil image uhelného kraje, a zároveň si uchoval image energického a energetického kraje. Mohli bychom být dál centrem, které zásobuje republiku energií, mohli bychom být centrem, které umí skladovat energii, měli bychom být centrem energetického výzkumu, překlomit ty špinavé uhlíkové technologie do čistých obnovitelných energií. To se dá stihnout za sedm let. Znamenalo by to velmi rychlé překlopení image ze špinavého uhelného regionu do čistého progresivního kraje budoucnosti.

Co se týče kulturní oblasti, každá malá akce by měla být zakořeněná, mít perfektní a intenzivní spolupráci s místními umělci a aktivisty, s místním děním, až do těch nejmenších obcí. Říkáme tomu moc malých projektů. Když je něčeho hodně a je to všude, tak to má sílu. Doufám, že nebudou existovat jen špičkové akce podporované krajem, které zapomínají na to, z čeho vzešly. Chtěl bych, aby špičkové události byly propojeny se svým podhoubím.

Vzkazy veřejnosti

„Více peněz do nezávislé kultury – transparentní rozdělování.“

„Více podporovat turistiku v rámci kraje.“

„Přijde mi, že na Ostravsku mají lidi mindrák z černé Ostravy, i když už je dlouho krásně zelená. Možná je pomalu na čase vyvrátit představu.“

„Ulice a zastávky bez odpadků.“

„Architektura odpovídající 21. století.“

„Zázemí pro Slezskou Hartu, rozvoj Jeseníků a pomoc s propagací regionální značky Jeseníky.“

„Nová aplikace Moravskoslezský kraj – mapa, výlety, obchody...“

Atraktivnější a kulturnější kraj			
	6.1 Kulturní a přírodní dědictví	6.2 Živá kultura a kreativita	6.3 Komunity a veřejné prostory
Strategický cíl	<p>Posílení udržitelného rozvoje a atraktivity území a revitalizace a konverze památkově hodnotných staveb, muzeí, galerií, divadel, knihoven, kulturních zařízení a dalších objektů tak, aby nově, nebo inovativně sloužily veřejnosti</p>	<p>Vytváření podmínek pro nová pracovní místa v kulturně kreativních odvětvích a zvýšení podílu kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice</p>	<p>Zvýšení aktivity komunit a spolků zapojených do rozvoje území</p>
	<p>Opatření / typové aktivity</p> <p>a) Zvýšit efektivní a udržitelné využívání památek, muzeí a kulturní infrastruktury b) Podporovat mobilitu, vzdělávání a síťování v oblasti kulturního rozvoje c) Podporovat udržitelný cestovní ruch v regionu</p>	<p>a) Zvýšit kvalitu řízení kultury b) Mapovat potenciál kulturních a kreativních odvětví c) Vytvářet podmínky pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví d) Podporovat inovativní kulturní projekty s vysokou přidanou hodnotou pro kraj</p>	<p>a) Posilovat roli občanské společnosti a komunitně vedený místní rozvoj, aktivizovat místní potenciál b) Regenerovat veřejné prostory a využívat veřejný prostor jako místo pro komunitní a akce (Města a obce pro lidi) c) Podpora znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje</p>

6.1 Kulturní a přírodní dědictví

Strategický cíl Posílení udržitelného rozvoje a atraktivity území a revitalizace a konverze památkově hodnotných staveb, muzeí, galerií, divadel, knihoven, kulturních zařízení a dalších objektů tak, aby nově, nebo inovativně sloužily veřejnosti

Požadovaná změna Moravskoslezský kraj se stane vzorovým regionem pro šetrné využívání kulturního a přírodního dědictví. Současně bude aplikovat udržitelný a vyvážený přístup ve všech aspektech. Kraj systematickým a profesionálním řízením této oblasti dosáhne zachování výjimečných hodnot a jejich využití pro navýšení rozvojového potenciálu kraje.

Zdůvodnění

- Kraj disponuje významným kulturním a přírodním dědictvím. Na území kraje se nachází, mimo jiné, 19 národních kulturních památek a 3 chráněné krajinné oblasti pokrývající šestinu území.
- Dolní oblast Vítkovice je třetí nejnavštěvovanější národní kulturní památka, která je evropským vzorem pro revitalizace brownfieldů a unikátním příkladem inovativního využití kulturního dědictví s dopadem do území.
- Bohatý potenciál kulturního dědictví není dostatečně využíván pro změnu image kraje a identitu jeho obyvatel. Chybí relevantní data pro oblast kultury.
- Některá atraktivní místa v Beskydech a Jeseníkách mají natolik vysokou návštěvnost (Praděd, Lysá hora, Pustevny), že to ohrožuje chráněné hodnoty území.
- Dílčí části kraje, zatížené těžbou, nebo průmyslem, trpí poškozeným životním prostředím.
- Image kraje je často spojena s negativními konotacemi a klišé.

Opatření / typové aktivity

- a) **Zvýšit efektivní a udržitelné využívání památek, muzeí a kulturní infrastruktury**
- Podpora institucí, které uchovávají kulturní a přírodní dědictví (včetně investic do jejich objektů a jejich vybavení - např. restaurátorské dílny); spolupráce s Národním památkovým ústavem
  - Budování návštěvnického zázemí (zkvalitňování a přístupnost informačních center, navigační systémy, zákaznická infrastruktura a doprovodné služby)
  - Vytváření potřebné infrastruktury pro edukaci v institucích včetně podpory nových pracovních míst pro lektory a edukátory
  - Inovativní využívání, budování atraktivity a sdílení kulturního a přírodního dědictví (aplikace nových technologií a postupů, vytvoření nabídky zážitkových a badatelských aktivit pro návštěvníky, propojení s řemesly a živou kulturou – workshopy, tvůrčí dílny ad.)
- b) **Podporovat mobilitu, vzdělávání a síťování v oblasti kulturního a přírodního dědictví**
- Podpora vzdělávání profesionálů v oblasti ochrany a prezentace kulturního a přírodního dědictví (restaurátoři, kurátoři, památkáři, lektori atd.)
  - Vzdělávání a osvěta obyvatel (participace, spolupráce, vzdělávání). Propojení se školními osnovami

c) Podporovat udržitelný cestovní ruch v regionu založený na kulturním a přírodním dědictví

- Propojení turisticky zajímavých míst (cross-visiting) – objevování a propojování potenciálu a přizpůsobování nabídky cílovým skupinám, společný marketing, lepší propojení aktivit podporujících vícedenní návštěvnost, propojení s lokální gastroturistikou, cykloturistikou a aktivním využitím pro rodiny a sport
- Rozptýlení návštěvníků – zviditelnění a zpřístupnění turistických míst s dostatečnou kapacitou (např. Dolní Vítkovice, Fulnek, Příbor, Slezská Harta), nebo méně známých atraktivních míst, mimo jiné s cílem snížit tlak cestovního ruchu v přírodně cenných lokalitách. (Např. revitalizace/doplnění nových vodních ploch s turistickým využitím)
- Zlepšování dostupnosti turistických cílů při zachování principů udržitelnosti (budování doprovodné infrastruktury, navigace)
- Profesionalizace pracovníků v atraktivitách kraje (profesní rozvoj, moderní přístupy)
- Propojení informací o akcích a atraktivitách v kraji (spolupracující síť informačních míst)
- Podpora přeshraniční spolupráce
- Jazyková přístupnost regionu pro zahraniční návštěvníky

Klíčový indikátor

- Počet návštěvníků a přenocování a počet kulturních památek (národních kulturních památek)

Vazba na krajské koncepce

- Zásady územního rozvoje Moravskoslezského kraje
- Koncepce rozvoje venkova Moravskoslezského kraje
- Strategie řízení cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji
- Akční plán rozvoje cestovního ruchu v Moravskoslezském kraji
- Akční plán MSTOURISM 2018+

6.2 Živá kultura a kreativita

Strategický cíl Vytváření podmínek pro nová pracovní místa v kulturně kreativních odvětvích a zvýšení podílu kulturních a kreativních odvětví na regionální ekonomice

Požadovaná změna

Kulturu nepodporujeme. Do kultury investujeme. Efektivní využití potenciálu kulturních a kreativních odvětví (KKO) jako nedílné součásti ekonomiky kraje, vytvoření podmínek pro rozvoj KKO, vytvoření kreativního zázemí pro hledání, přilákání talentů, podpora přípravy inovativních projektů. Vytváření podmínek pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví v kraji pro další rozvoj kultury a identity regionu, který bude mít synergické dopady do území. Cílem je přilákat talenty, vytvořit podmínky pro setrvání inspirativních lidí v kraji a rozvoj jejich podnikání, které bude založeno na kulturním dědictví kraje. Bude tím posílena lokální ekonomika, identita kraje a pocit sounáležitosti s regionem.

Zdůvodnění

- Podpora kreativity a lidského talentu představují pro Moravskoslezský kraj změnu image.
- Moravskoslezský kraj má vybudovanou identitu jako průmyslový region. Je poměrně složitě hluboce vžitou kulturu a identitu přebudovávat.
- Moravskoslezský kraj se definuje pro 21. století jako znalostní region. K tomu může přispívat rozvoj nových pracovních míst založených na kultuře. Tím dojde k posílení podnikání, ale i postupné přeměně identity obyvatel v kraji.

Opatření / typové aktivity

- a) Zvýšit kvalitu řízení kultury**
  - Sběr a využívání dat o činnosti a fungování kulturních organizací pro evaluaci a směřování dalšího rozvoje. Sjednocení informací o návštěvnosti všech typů atraktivit (nejen krajských zařízení)
  - Zefektivnění systému dotací a jejich transparentnost
- b) Mapovat potenciál kulturních a kreativních odvětví**
  - Analýza kulturních a kreativních odvětví ve spolupráci a metodickém sladění s analýzami Statutárního města Ostravy
  - Identifikace odvětví s nejvyšším potenciálem růstu v kraji (vývoj počtu pracovních míst, synergie s chytrou specializací ekonomiky a inovačním ekosystémem ve spolupráci s Moravskoslezským inovačním centrem)
  - Sběr inspirativních zdrojů a modelových příkladů projektů z vnějšího prostředí
- c) Vytvářet podmínky pro rozvoj kulturních a kreativních odvětví**
  - Zajištění personálních kapacit, rozvoj znalostí, podpora při přípravě projektů, edukace.
  - Granty, finanční podpora, pobídky
  - Podpora síťování, spolupráce, komunikace, marketingu, osvěty a partnerství. Spolupráce kulturních institucí, nikoliv fúze

- Podpora vytváření a realizace multioborových pilotních projektů (např. Kreativní akademie, TechArt) s využitím inspirace dobrých praktik ze zahraničí
- Vytvoření databáze nevyužitých prostor s potenciálem pro KKO
- Podpora talentů a vzdělávání – budování infrastruktury pro rozvoj talentů a kreativity, podpora mobility umělců/internacionalizace/sítování, podpora návazného oborového vzdělávání, možnost odborné profesionalizace, podpora kreativity ve vzdělávání. Zapojení špičkových osobností a umělců (účast/patronace soutěží, akcí pro talenty)
- Budování infrastruktury typu „Fajnova dílna“
- Podpora virtualizace, virtuální výstavy ad.
- Podpora filmového průmyslu – krajský filmový fond, marketingová podpora regionu

d) Podporovat inovativní kulturní projekty s vysokou přidanou hodnotou pro kraj

- Stanovení kritérií pro projekty s vysokou přidanou hodnotou
- Zjednodušená administrace a podpůrná asistence pro komunikaci s poskytovateli financování
- Mikrogranty, mikropůjčky, transparentnost rozdělování prostředků

Klíčový indikátor

- Počet pracovních míst v kulturních a kreativních odvětvích

Vazba na krajské koncepte

- Regionální inovační strategie Moravskoslezského kraje
- Státní kulturní politika na léta 2015–2020 (s výhledem do roku 2025)
- Koncepte rozvoje venkova Moravskoslezského kraje

6.3 Komunity a veřejné prostory

Strategický cíl Zvýšení aktivity komunit a spolků zapojených do rozvoje území

Požadovaná změna

Obyvatelé obcí a měst se aktivně podílí na lokálním rozvoji a pomáhají zvyšovat atraktivnost i kvalitu života v místě, kde žijí. Veřejná správa (na lokální i regionální úrovni) spolupracuje napříč tématy s neziskovými organizacemi, spolky a dalšími subjekty i jedinci se zájmem o rozvoj území. Veřejné prostory v obcích i městech jsou příjemným, atraktivním, flexibilním a kreativním místem pro setkávání a volný čas všech věkových skupin.

Zdůvodnění

- Kvalitě veřejného prostranství je věnována malá pozornost.
- V intravilánech měst a příměstském prostoru v krajích přetrvává významný počet nevyužívaných a zanedbaných ploch a budov, narostl počet vyloučených lokalit, některé městské části získávají charakter periferií.
- Přítomnost ekologických zátěží, brownfieldů a nevyužívaných a zanedbaných ploch a budov působí negativně na atraktivitu a image kraje a je jedním z uváděných faktorů majících vliv na rozhodování obyvatel o odchodu z regionu.
- Problémem je absence estetiky a architektonické kvality v systému veřejných zakázek, které jsou soustředěny na nízkou cenu.
- U prostorů s komerčním využitím je běžný nevkus a nadvláda reklamních ploch.
- Souvislý pokles atraktivity centrálních částí měst i obcí (horší maloobchod i služby).
- Kulturní výchova a spolková činnost v obcích je bohatá, ať už se jedná o folklorní soubory, lidové školy umění, místní kulturní akce, ale také sportovní a společenské aktivity. Tato sdružení ukazují na kontinuální a dlouhodobé aktivní zapojení širších skupin obyvatelstva a vytváří potenciál pro rozšíření dalších témat a aktivit.
- Pro města je spolková činnost méně charakteristická, částečně ji nahrazují komunity u volnočasových aktivit.
- Moravskoslezský kraj již řadu let realizuje na regionální úrovni aktivity, které jsou v souladu s principy Místní Agendy 21. Příležitostí je také partnerství Místních akčních skupin a spolupráce dalších aktivních lokálních platforem.

Opatření / typové aktivity

- a) **Posilovat roli občanské společnosti a komunitně vedený místní rozvoj, aktivizovat místní potenciál**
- Podpora spolkového života, spolupráce a vzájemné výměny zkušeností spolků (soutěže, granty, vzdělávání)
  - Podpora neziskových organizací, propagace dobrovolnictví (granty, soutěže, marketing, koordinace činností s příspěvkovými organizacemi kraje)
  - Komunitní role škol, rozvoj škol jako center dalšího vzdělávání (vzdělávání jako celoživotní proces, aktivní zapojení členů komunity do vzdělávání, využívání místních expertů)
  - „Moc malých projektů“ – síla velkého počtu menších projektů, zjednodušení administrativy, dostupnost pro místní realizátory
  - Posílení výuky znalostí o kultuře a kulturním a přírodním dědictví pro různé skupiny obyvatel kraje. Inovace vzdělávacích programů škol o informace z oblasti nehmotné kultury a regionálních tradic s cílem hlubšího poznání a porozumění regionálním specifikům

- Posílení znalostí k ochraně životního prostředí, využití dobrých příkladů při komunitně vedeném rozvoji, aktivní zapojení – např. v Místní agendě 21
  - Podpora sociálního podnikání a života v komunitě
  - Vzdělávání samosprávy a lokálních aktérů – poradenství k estetizaci, udržitelnému rozvoji, společensky odpovědnému zadávání veřejných zakázek, nových forem zapojování obyvatel – např. s využitím ICT ad.
  - Zefektivnění veřejné správy (on-line komunikace, hodnocení kvality, dostupnost informací a dat, transparentnost)
  - Spolupráce napříč veřejnou správou, (nejen formální) spolupráce krajského úřadu, obcí, dobrovolných svazků obcí, státních institucí
  - Aktivity Místní agendy 21: zlepšování kvality veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup k udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni
  - Specifická podpora periferních, deprivovaných či strukturálně postižených oblastí – infrastruktura, vybavenost, obslužnost, ekonomický rozvoj, cestovní ruch, bydlení apod.
- b) Regenerovat veřejné prostory (exteriér/ interiér) a využívat veřejný prostor jako místo pro komunitní a kulturní akce, umění, volnočasové aktivity (Města a obce pro lidi)**
- Zvyšování role architektury a designu ve veřejném prostoru (estetika, funkčnost, udržitelnost) – architektonické soutěže, standardy, okrašlovací spolky, DesignLab ad.
  - Využití dočasně nebo dlouhodobě nevyužitých budov a prostor pro kulturní, společenské, vzdělávací a volnočasové akce (např. mobilní/sdílené kulturní zázemí pro využití dočasně nevyužívaných prostor), odstraňování dlouhodobě nevyužívaných a nevyužitelných budov bez kulturní/společenské hodnoty
  - Spolupráce s firmami a majiteli nemovitostí v okolí veřejných prostor, jako spoluvůrci jeho podoby (zejména maloobchod, služby), pobídky, diskuse ke společným zájmům a aktivitám (aplikace city/městského managementu)
  - Estetizace zastávek, nádraží, čekáren, komunikačních ploch
  - Zvyšování atraktivity a odolnosti veřejného prostoru prostřednictvím zeleně (vazba na klimatickou změnu a zmírňování dopadů – prevence/zmírňování tepelných ostrovů, retence vody, čistota ovzduší, hluk)
  - Na vhodných místech podpora urbánní divočiny, spontánní zarůstání zelení
  - Oživování sídelních center a zvyšování atraktivity veřejného prostoru prostřednictvím kulturních a kreativních odvětví
  - Podpora konceptu tzv. živých městských laboratoří (urban living labs)
  - Vytváření podmínek pro zdravý životní styl a pohyb
  - Úprava legislativy (společensky odpovědné zadávání veřejných zakázek – zohlednění environmentálních, sociálních, estetických a dalších kritérií)
- c) Podpora znevýhodněných oblastí Moravskoslezského kraje**
- Posílení zaostávajícího sociálního a ekonomického vývoje nejvíce znevýhodněných oblastí kraje prostřednictvím poskytování dotací na realizaci rozvojových záměrů obcí
  - Zlepšení kvality života obyvatel se zaměřením na zlepšení podmínek pro trávení volného času a posilování sounáležitosti obyvatel s místem bydliště

Klíčový indikátor

- Počet objektů brownfields regenerovaných pro nové využití

Vazba na krajské koncepte

- Koncepte rozvoje venkova Moravskoslezského kraje
- Plán rozvoje sportu v Moravskoslezském kraji

Příklady strategických projektů

Strategický projekt		Nositel	Oblast změny
Turistické využití Jesenicka	• Turistická infrastruktura Slezská Harta	obce/města	6.3
	• Cyklostezka Slezská Harta	obce/města	6.3
	• Lyžařské propojení Malá Morávka – Karlov	obec/město	6.3
Turistické využití Beskyd	• Wood Arena Ostravice	MSK, obec/město, soukromý subjekt	6.1
	• Kabinová lanovka na Pustevny	MSK, obec/město, soukromý subjekt	6.1
	• Skokanský areál Frenštát pod Radhoštěm	obec/město	6.1
Pohornická krajina	• Karvinské moře	MSID, obec/město, soukromý subjekt	6.1
	• Vybudování cyklotras na území města Karviné a v pohornické krajině	obec/město, soukromý subjekt	6.1
Moravskoslezská vědecká knihovna		MSK, obec/město	6.1
Přístavba Galerie výtvarného umění v Ostravě		MSK, obec/město	6.1
Ostravská koncertní hala		obec/město, MSK	6.1
Muzeum+		Ministerstvo kultury, DOV	6.2
Svět techniky 2020+		DOV	6.2

Možné pozitivní synergie strategických oblastí změn

Vliv ve směru	Podnikavější a inovativnější kraj	Vzdělanější a zaměstnanější kraj	Zdravější a soudržnější kraj	Čistější a zelenější kraj	Propojenější a chytřejší kraj	Atraktivnější a kulturnější kraj
Podnikavější a inovativnější kraj		+ Spolupráce firem a škol + Aplikovaný výzkum na školách + Podpora podnikavosti	+ Dobrovolnictví + Tranzitní místa v podnicích	+ Komerencializace inovací pro zlepšení životního prostředí + Efektivní technologie ke zlepšení ŽP	+ Nová řešení inovativních firem v oblasti digitalizace + Snižování emisí v dopravě + Monitorovací systémy IZS	+ Poptávka firem po kreativě a talentech + Podnikavost
Vzdělanější a zaměstnanější kraj	+ Podpora podnikavosti + Příprava absolventů pro trh práce + Spolupráce firem a škol + Kariérové poradenství		+ Zvyšování kvalifikace pracovníků ve zdravotní a sociální sféře + Sociální podniky a tranzitní místa + Řešení dlouhodobé nezaměstnanosti	+ Environmentální výchova, vzdělávání a osvěta	+ Obory a vzdělávání pro digitalizaci + Digitální gramotnost + Vzdělávání v oblasti ochrany obyvatelstva	+ Soutěže pro talenty na školách + Podpora kreativity na školách + Kompetence pro život + Lepší image kraje
Zdravější a soudržnější kraj	+ Sociální inovace + Sociální podniky + Společenská odpovědnost firem	+ Praktická příprava studentů zdravotnických a sociálních oborů ve špičkových zařízeních				+ Komunitní spolupráce + Prevence a zdravý životní styl
Čistější a zelenější kraj	+ Oběhové hospodářství + Pohornická krajina a využití brownfields	+ Zmírnění dopadů konce těžby uhlí na trh práce	+ Biotechnologie + Lázeňství a rehabilitace + Ekologicky šetrné zemědělství		+ EVO (udržitelná mobilita)	+ Atraktivní a udržitelné rozvíjené území + Adaptace na klimatickou změnu + EVVO + Energetika a OZE
Propojenější a chytřejší kraj	+ Podpora start-upů v oblasti digitalizace + Otevřená data	+ Vysokorychlostní datová síť	+ Biotechnologie + Elektronizace zdravotnictví + Telemedicína	+ Nízkoemisní doprava + Udržitelná mobilita		+ Lepší napojení Bruntálska + Rozvoj letiště + Udržitelná mobilita a veřejný prostor + Chytřejší kraj
Atraktivnější a kulturnější kraj	+ Podnikatelské příležitosti v cestovním ruchu + Potenciál kulturních a kreativních odvětví pro podnikání	+ Podpora kreativity + Komunitní role škol + Mimoškolní vzdělávání	+ Kultura a kreativní odvětví k podpoře komunitního života + Veřejné prostory a volnočasové aktivity + Participace obyvatel na veřejném životě + Podpora dobrovolnictví	+ Krajinotvorba + Udržitelné zemědělství + Agroturistika	+ Estetizace zastávek, nádraží + Veřejné prostory, bezpečnost + Spolupráce veřejné správy s neziskovým sektorem	

Lepší image Moravskoslezského kraje

Moravskoslezský kraj by měl být viditelným a pozitivně vnímaným místem na mapě Evropy, který vyzařuje pestrost namísto historické image černouhelného regionu.

U velké části obyvatel kraje existuje shoda i chuť změnit image kraje k lepšímu. Řešení je na úrovni strategického marketingu a vyžaduje od vedení kraje společně s partnery v regionu nadstandardní míru koordinace a řízení, a zároveň konsensus, které tematické oblasti v rámci marketingu kraje, ke kterým cílovým skupinám a jakými prostředky, společně propagovat.

Vnímání Moravskoslezského kraje je horší zejména u lidí mimo region a z vybraných částí ČR (například v Praze, středních Čechách, Západočeském a Jihočeském kraji) a u těch, kteří v kraji nikdy nebyli. Pohled na kraj je zatížen minulostí (hornictví, průmysl, špatné ovzduší, vysoká nezaměstnanost) a takto schematicky jej dodnes, i přes nepopiratelný pozitivní vývoj, prezentují i média.

Image kraje, i s ohledem na pestrost regionu, má do budoucna smysl spojovat především se značkou metropolitního města Ostrava. Ostrava je prakticky ve všech průzkumech vnímána silněji než kraj samotný, je přirozenou součástí brandu regionu a je na ni navázána řada dnes již světově známých kulturních a sportovních akcí, včetně pravidelného umístování v žebříčcích zájmu u zahraničních investorů.

Ke zlepšování image Moravskoslezského kraje by mělo v budoucnu docházet dobře cílenými kampaněmi u vybraných cílových skupin tak, aby podpořily vizi Moravskoslezského kraje a současně i metropole Ostravy s cílem lákání aktivních lidí, talentů a pracovní síly do regionu a prezentace kraje jako místa vhodného pro život, podnikání a práci.

Strategické cíle pro zlepšení image:

1. Propagace značky a dobré image regionu (place branding)

- Spoluutvářet a řídit brand regionu ve spolupráci s partnery
- Zlepšovat image kraje cílenými kampaněmi u vybraných cílových skupin

2. Posilovat leadership a propagovat prioritní témata

- Upevnit pozici respektovaného leadera v regionální i národní veřejné sféře
- Zvýšit povědomí o krajských prioritních tématech

3. Podporovat zapojování obyvatel a motivaci přispět k rozvoji regionu

- Zvýšit sounáležitost občanů s krajem, v němž žijí a pracují
- Zlepšit korporátní komunikaci a spolupráci v týmu v rámci úřadu

Popis implementační struktury

Strategie rozvoje se stane skutečností, budou-li naplánované aktivity skutečně realizovány a naplňovány a dosažené změny budou viditelné, měřitelné a prokazatelně zvýší kvalitu života obyvatel v kraji.

Hlavním principem realizace Strategie rozvoje a naplňování strategických cílů je kontinuální příprava a podpora vzniku projektů, které mají potenciál strategické změny. Jde jak o individuální projekty investičního charakteru, jejichž nositelem je přímo Moravskoslezský kraj nebo je spolufinancuje společně s partnery v území, tak také o projekty menší, které mají potenciál dosáhnout požadované strategické změny v synergii v konkrétním tématu nebo ve specifickém území s dalšími projekty v rámci dotačních či jiných podpůrných programů.

Implementace Strategie bude postavena na třech základních principech, na otevřenosti, zpětné vazbě a publicitě.

Otevřenost	Zpětná vazba	Publicita
Implementační struktura bude obsahovat platformu permanentní diskuse pod značkou #hrajeMSKrajem, zaštitěnou Odborem regionálního rozvoje a cestovního ruchu a Oddělením komunikace a strategického marketingu, umožňující jednotlivým zainteresovaným subjektům i obyvatelům kraje sdělit jejich názor ke klíčovým bodům obsahu strategického dokumentu v průběhu celého procesu jeho implementace a navrhnout projekty a sdílet podněty pro naplňování strategických cílů.	Pravidelným monitoringem bude možné velmi pružně vyhodnotit naplňování cílů, aktivit a projektů akčního plánu a vyhodnocovat posun v jednotlivých strategických oblastech změny. Každá ze strategických oblastí změn obsahuje klíčové indikátory k měření úspěšnosti a návrh doplňkových indikátorů pro případné detailnější vyhodnocování v rámci specifických témat.	Komunikace strategických změn a plánovaných projektů tak, aby se strategické priority staly vlastní většině zájmových skupin a obyvatel regionu. Komunikace bude probíhat průběžně, obyvatelé a klíčoví aktéři budou pravidelně informováni o vývoji ekonomických, sociálních a environmentálních charakteristik Moravskoslezského kraje i o míře plnění cílů a aktivit Strategie rozvoje.

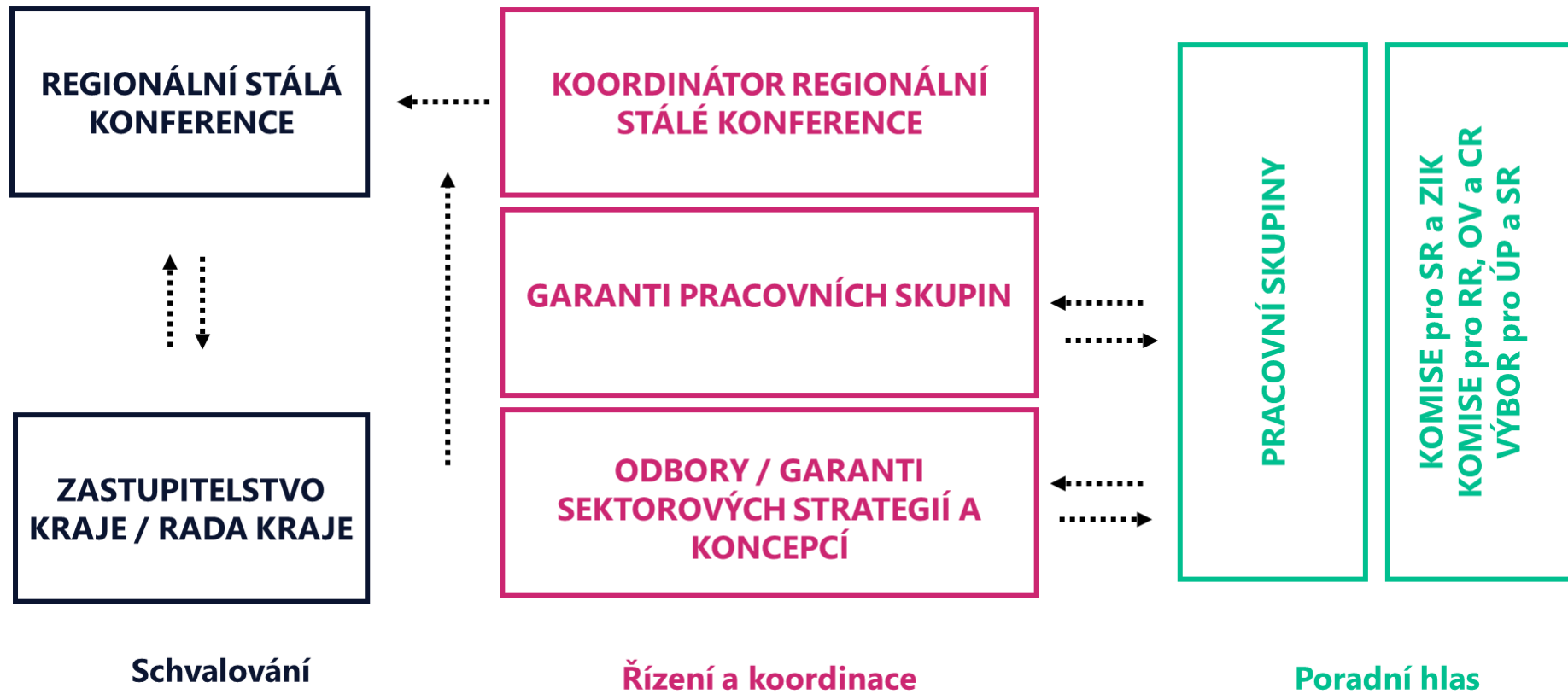
Klíčové prvky implementační struktury

- **Regionální stálá konference (RSK) – Koordinátor a sekretariát**
- **Hejtman kraje a Rada kraje**
- **Zastupitelstvo kraje**
- **Vedení Krajského úřadu (vedoucí odborů / garanti sektorových strategií a koncepcí / ředitelé výkonných agentur (MSIC, MSID, MS Pakt, MEC, MSTOURISM aj.)**
- **Garanti a členové pracovních skupin pro prioritní tematické oblasti**
- **Komise pro strategický rozvoj a změnu image kraje, Komise pro regionální rozvoj, obnovu venkova a cestovní ruch, Výbor pro územní plánování a strategický rozvoj**
- **Ředitelé příspěvkových a obchodních organizací**

Implementační struktura (zjednodušená verze)

Zastupitelstvo kraje

Vrcholným orgánem pro Strategii rozvoje je Zastupitelstvo Moravskoslezského kraje, které schvaluje Strategii rozvoje, případně její aktualizaci.

Regionální stálá konference

Regionální stálá konference (RSK) je klíčovou řídicí a koordinační platformou zástupců kraje a územních partnerů pro implementaci Strategie rozvoje. Inicjuje a podporuje přípravu a realizaci strategických projektů. Je zároveň řídicí a koordinační platformou implementačního mechanismu Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) v regionu a společně se zástupci krajské tripartity také řídicí a koordinační platformou Strategie hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského, Karlovarského kraje (RE:START).

Regionální stálé konferenci předsedá hejtman Moravskoslezského kraje. Činnost RSK koordinuje Odbor regionálního rozvoje a cestovního ruchu (zajišťující také administrativní a operativní činnosti jak pro RSK, tak pro činnost pracovních skupin RSK) a předseda Komise pro strategický rozvoj a změnu image kraje.

Podklady pro RSK (priority, strategické projekty, identifikaci zdrojů financování) projednávají členové pracovních skupin, kterým předsedají garanti pracovních skupin. Garanti a členové pracovních skupin jsou nominováni současně pro projednávání podkladů pro Řídicí výbor Integrované teritoriální investice Ostravské aglomerace a pro transformační strategii RE:START.

Role a odpovědnosti Regionální stálé konference vůči Strategii rozvoje

- Hodnotí realizaci a plnění strategických cílů a jejich aktualizaci
- Projednává a schvaluje 1x ročně Zprávu o realizaci a vyhodnocení plnění akčního plánu
- Projednává priority, doporučení pro realizaci a nové náměty
- Inicjuje vznik a realizaci strategických projektů

RSK je složena ze zástupců regionálních, místních, městských a jiných orgánů veřejné správy, hospodářských a sociálních partnerů a subjektů zastupujících občanskou společnost (územní partneři).

Hejtman a Rada kraje

Hejtman a Rada Moravskoslezského kraje jsou klíčovými výkonnými orgány realizace, zejména v případě strategických projektů a realizace opatření, jejichž nositelem je Moravskoslezský kraj a jeho organizace. Vedení kraje schvaluje financování, kapacity pro realizaci, vytváří podmínky, prosazuje a podporuje projekt také směrem k externím zdrojům financování, jako jsou národní a evropské orgány.

Vedoucí odborů a garanti sektorových koncepcí a strategií

Strategie rozvoje je zastřešujícím dokumentem pro sektorové koncepce a strategie, které jsou východiskem pro činnost jednotlivých odborů a organizací kraje. Vedoucí odborů, ředitelé organizací a výkonných agentur jsou klíčovou výkonnou složkou implementace Strategie rozvoje, která spolupracuje na realizaci a monitoringu plnění strategických cílů.

Synergie Strategie rozvoje kraje – Koaliční program Vize 2024 – Strategie krajského úřadu

Úspěšná implementace, realizace strategických cílů a strategických projektů je postavena na synergii mezi Strategií rozvoje kraje (potřebami v území a partnerů v území), koaličním programem politického vedení kraje Vize 2024 – Nová energie pro Moravskoslezský kraj (mj. alokace financí v rozpočtu kraje na realizaci aktivit) a Strategií krajského úřadu (efektivní vykonávání činností veřejné správy, kraj jako klíčový nositel projektů a klíčový partner pro implementaci).

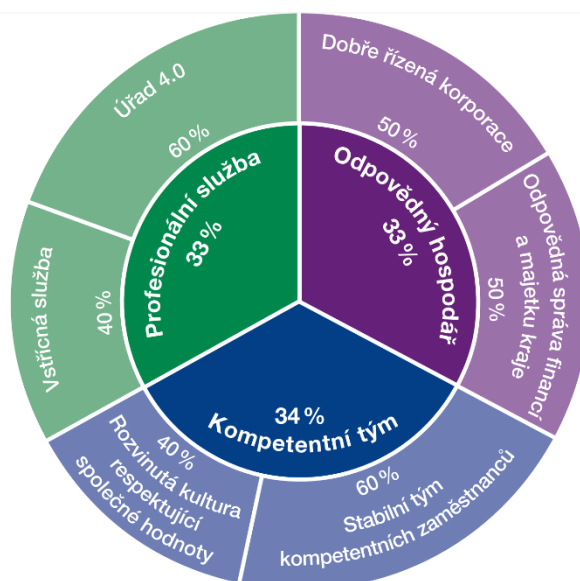
Triangl Strategie rozvoje kraje – Koaliční program – Strategie krajského úřadu

Strategie krajského úřadu

Úspěšné vedení a fungování krajského úřadu vyžaduje systematické a transparentní řízení založené na strategickém plánování. Moravskoslezský kraj aplikuje strategické řízení také na úrovni krajského úřadu. Strategie krajského úřadu Moravskoslezského kraje definuje dlouhodobé směry rozvoje úřadu, které jsou rozpracovány do strategických cílů, kterých chce krajský úřad dosáhnout v období do roku 2025.

Strategické oblasti a pro jejich naplnění stanovené strategické cíle krajského úřadu

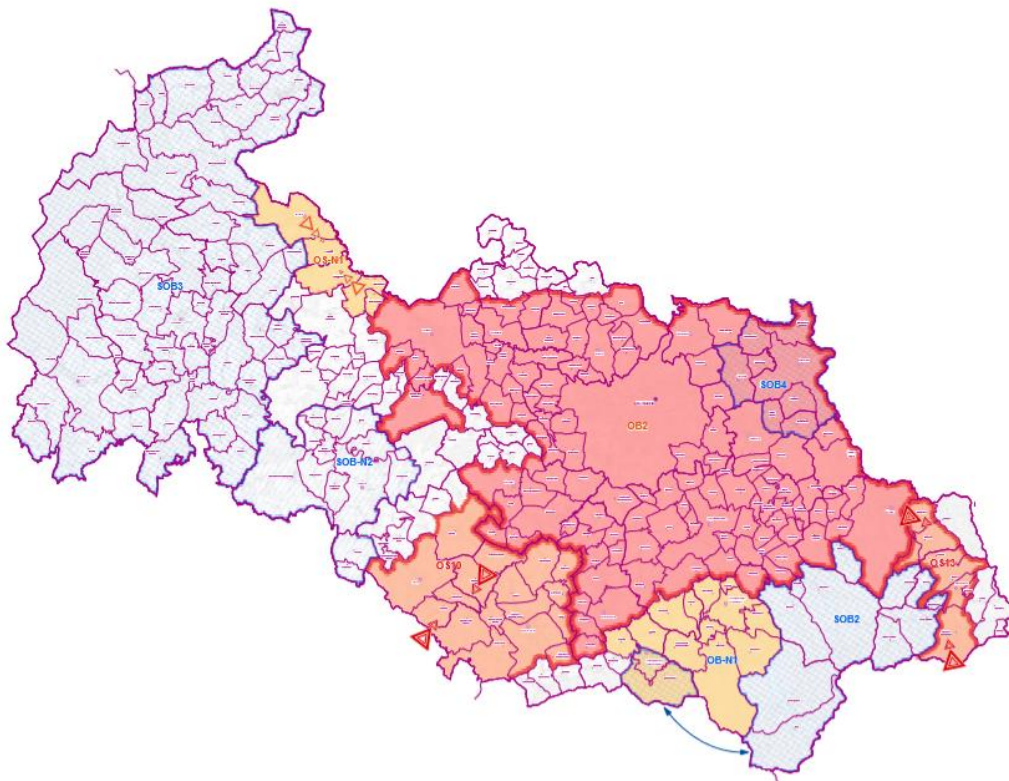

Územní dimenze

Strategie rozvoje přistupuje k rozvoji v území ze čtyř základních hledisek:

- 1. Soulad strategických priorit s územně plánovací dokumentací:** respektování aktuálních zásad územního rozvoje kraje a územních plánů obcí při plánování strategických intervencí na území kraje, přičemž Strategie rozvoje může být zdrojem podnětů na případnou změnu, resp. aktualizaci, územně plánovací dokumentace na základě nových požadavků nebo záměrů v území.

Rozvojové oblasti a rozvojové osy dle platných Zásad územního rozvoje Moravskoslezského kraje, ve znění jejich Aktualizace č. 1 (účinné od 21. 11. 2018):

Rozvojové oblasti a rozvojové oblasti republikového významu

OB2	Metropolitní rozvojová oblast Ostrava
OS10	Rozvojová osa (Katowice –) hranice ČR/Polsko – Ostrava – Lipník nad Bečvou – Olomouc – Brno – Břeclav – hranice ČR/Slovensko (– Bratislava)
OS13	Rozvojová osa Ostrava – Třinec – hranice ČR/SR (– Čadca)

Rozvojové osy a oblasti nadmístního významu

OB-N1	Rozvojová oblast Podbeskydí
OS-N1	Rozvojová osa Ostrava – Opava – Krnov

Specifické oblasti republikového významu

SOB2	Specifická oblast Beskydy
SOB3	Specifická oblast Jeseníky – Králický Sněžník
SOB4	Specifická oblast Karvinsko

Specifické oblasti nadmístního významu

SOB-N2	Budišovsko – Vítkovsko
---------------	------------------------

Pro plánování a koordinaci územního rozvoje v rozvojových oblastech, rozvojových osách a specifických oblastech jsou v zásadách územního rozvoje stanoveny požadavky na využití území a kritéria a podmínky pro rozhodování.

- 2. Soulad se strategickými dokumenty národního a evropského významu:** vychází z potřeby zajistit soulad při implementaci konkrétních projektů s koncepčními dokumenty a strategiemi nadregionálního, národního nebo evropského významu, které stanovují předběžné podmínky a vymezují území pro intervence ve specifických územích nebo lokalitách. Základním východiskem je územní vymezení Strategie regionálního rozvoje ČR pro období 2021+.

Specifické potřeby v území měst a obcí: významnou roli pro území celého kraje hrají statutární města (Ostrava, Opava, Frýdek-Místek, Karviná, Havířov, Třinec) v čele s metropolitním městem Ostravou a městy Nový Jičín, Bruntál, Krnov a Český Těšín se svými rozvojovými a územními plány. Strategie rozvoje vychází pro územní zacílení ze specifických problémů nebo potřeb v území, jako je například kulminace negativních socioekonomických jevů, mezi něž patří vysoká míra nezaměstnanosti, nízká míra vzdělanosti, malá nabídka kvalitních pracovních míst, zhoršená dostupnost zdravotní a sociální péče, zatížené životní prostředí, poškozená krajina apod.

Koncentrací problémových charakteristik jsou zasaženy nejvíce obce na Osoblažsku, Karvinsku, Vítkovsku a v některých částech Rýmařovska a Oderska. Moravskoslezský kraj může na základě specifických ukazatelů vymezit ve spolupráci s místními partnery na straně měst a obcí vybrané území pro účely podpory (například pro dotační programy) a posílit tak zaostávající sociální i ekonomický vývoj těchto oblastí s cílem zlepšit kvalitu života a sounáležitost obyvatel s místem bydliště.

- 3. Místní akční skupiny, mikroregiony, dobrovolné svazky obcí, euroregiony apod.:** implementaci Strategie rozvoje může synergicky podpořit rovněž přítomnost uskupení obcí a dalších subjektů na lokální úrovni, které mají ve většině případů vlastní strategie místního rozvoje, se základní implementační strukturou a společnou územní identitou na místní úrovni se zapojením místních komunit.

Doporučení pro čerpání evropských fondů

Kohezní politika Evropské unie v období 2021–2027

Evropská komise představila pro budoucí kohezní politiku 5 politických cílů:

1. **Inteligentnější Evropa** – inovace, digitalizaci, ekonomickou transformaci a podporu malých a středních podniků
2. **Zelenější a bezuhlíková Evropa** – transformace energetiky, podpora obnovitelných zdrojů, opatření k naplňování klimatických cílů
3. **Propojená Evropa** – strategické dopravní a digitální sítě
4. **Sociální Evropa** – provádění Evropského pilíře sociálních práv; podpora zaměstnanosti respektující kvalitativní rozměr vytvářených pracovních míst, vzdělávání, dovedností, sociálního začleňování a rovného přístupu ke zdravotní péči
5. **Evropa bližší občanům** – podpora místně vedených strategií rozvoje a udržitelného rozvoje měst

Investice do regionálního rozvoje mají být převážně zaměřeny na první dva cíle, kterým má být přiděleno 65 % až 85 % zdrojů Evropského fondu pro regionální rozvoj (EFRR) a Fondu Soudržnosti, v závislosti na relativním bohatství členských států.

Přestože kohezní politika pokračuje v praxi posledních dvou programovacích období a oslovuje všechny regiony EU, v budoucnosti má být patrnější individuální přístup k rozvojovým potřebám regionů. I nadále pracuje se 3 kategoriemi regionů. Podíl spolufinancování EU se u všech regionů v novém programovém období sníží.

- I. Méně rozvinuté regiony – pod 75 % HDP průměru EU
- II. Přejícné regiony – HDP se pohybuje v rozmezí 75–90 % průměru EU
- III. Rozvinutější regiony – HDP je vyšší než 90 % průměru EU

Zásady pro přidělování prostředků jsou nadále založeny na HDP na obyvatele. Nicméně jsou současně doplněny o nová kritéria (nezaměstnanost mladých lidí, nízká úroveň vzdělání, změna klimatu, přijímání a integrace migrantů), aby došlo k lepšímu reflektování konkrétní reality jednotlivých členských států a regionů. V průběhu období může dojít k přesunu regionů v rámci kategorií.

Pravidla pro kohezní politiku by měla být jednodušší. To by se mělo projevit ve snížení byrokratické zátěže, zjednodušení procedur žádostí o platby při použití jednoduššího vykazování nákladů i výkonu kontroly, tak aby se zabránilo jejich duplicitě. Evropská komise se bude více spoléhat na audit státu.

Na sedm fondů EU (4 stávající jsou rozšířené o 3 nové), jež budou realizovány v partnerství s členskými státy, se bude vztahovat jednotný soubor pravidel.

1. **Evropský fond pro regionální rozvoj (EFRR)**
2. **Fond soudržnosti (FS)**
3. **Evropský sociální fond Plus (ESF+)**
4. **Evropský námořní a rybářský fond (ENRF)**
5. **Fond pro vnitřní bezpečnost** – nový
6. **Azylový a migrační fond** – nový
7. **Fond pro integrovanou správu hranic** – nový

Novým prvkem, který bude kohezní politika sledovat, je téma migrace. Pro tyto účely vznikly 3 nové fondy. Azylový a migrační fond se má zaměřit na krátkodobé potřeby migrantů při příjezdu, další dva fondy reagují na aspekty migrační krize a poskytnou regionům zdroje na zabezpečení společných hranic.

Budoucí kohezní politika rovněž posílí městský rozměr kohezní politiky, kdy 6 % EFRR má být vyčleněno na udržitelný rozvoj měst. Bude také zřízen nový program pro městské orgány s názvem Evropská městská iniciativa zaměřená na budování kapacit a vytváření partnerských kontaktů.

Principy evropské přidané hodnoty (EVA) otevírají nové možnosti v rámci programu meziregionální a přeshraniční spolupráce (Interreg), jehož zdroje budou navýšeny. Je také navržen nový nástroj pro přeshraniční regiony a země, které mají zájem o harmonizaci svých právních rámců s názvem Evropský přeshraniční mechanismus. Současně se otevírá prostor pro meziregionální inovační investice, kdy regiony naplňující odpovídající předpoklady inteligentní specializace dostanou větší podporu na budování celoevropských klastrů v prioritních odvětvích (data velkého objemu, oběhové hospodářství, vyspělá výroba, kybernetická bezpečnost apod.).

Úsilí o posílenou synergii by mělo být patrné také vůči nástrojům mimo jednotný soubor pravidel – tedy vůči Společné zemědělské politice a komunitárním programům Horizont Evropa, LIFE, InvestEU, Digitální Evropa, Nástroj pro propojení Evropy či Erasmus+.

Evropské strukturální a investiční fondy v Moravskoslezském kraji

Evropské strukturální a investiční fondy budoucího programového období 2021–2027 (dále ESIF) představují, vedle evropských komunitárních programů a prostředků státního rozpočtu, největší potenciál zdrojů pro realizaci Strategie rozvoje.

Moravskoslezský kraj i v období 2021–2027 spadá do kategorie méně rozvinutých evropských regionů s nejvyšší mírou spolufinancování z ESIF. Jako takový má v tomto období příležitost použít podporu zdrojů EU jak pro svou transformaci a snížení rozdílů ve srovnání s více rozvinutými regiony v ČR a Evropě, tak i pro posun v inovacích a rozvoji vědy a výzkumu, vzdělávání atd.

Podle aktuálního stavu vyjednávání bude pro Českou republiku v ESIF období 2021–2027 k dispozici 20,1 mld. EUR (běžné ceny). Vládou schválený návrh struktury operačních programů pro období ESIF 2021–2027 počítá se šesti tematickými operačními programy (OP), operačním programem technické pomoci a programem přeshraniční spolupráce.

Vláda 4. 2. 2019 rozhodla o struktuře operačních programů pro období 2021–2027. Pro územně samosprávné celky bude možné žádat o dotace zejména z OP Doprava, OP Životní prostředí, OP Lidské zdroje, Integrovaného regionálního OP a OP Přeshraniční spolupráce.

Přehled operačních programů a řídicích orgánů pro období 2021–2027:

Název OP	Řídicí orgán
OP Konkurenceschopnost	Ministerstvo průmyslu a obchodu
OP Doprava	Ministerstvo dopravy
OP Životní prostředí	Ministerstvo životního prostředí
OP Jan Amos Komenský	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
OP Lidské zdroje	Ministerstvo práce a sociálních věcí
Integrovaný regionální OP	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP Technická pomoc a kvalita správy	Ministerstvo pro místní rozvoj
OP Přeshraniční spolupráce	bude upřesněno

Vládou ČR je schválen Strategický rámec hospodářské restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje (RE:START). Tento dokument je svou podstatou územní strategie, jak ji definuje nařízení Evropské komise. Všechny 3 kraje jsou oficiálně zapojeny do evropské Platformy pro uhelné regiony v transformaci.

V únoru 2019 byla zveřejněna tzv. Zpráva o České republice 2019, kde Evropská komise doporučila ČR podporovat rozvoj krajů zahrnutých do transformační strategie RE:START s tím, že tento rozvoj si nutně žádá krátkodobá a střednědobá transformační opatření. Vzhledem k tomu, že významná část aktivit navrhovaných ve Strategii rozvoje vychází ze strategického rámce a akčních plánů transformační strategie RE:START, mají předpoklady pro financování z ESIF v období 2021–2027.

Participace

Příprava Strategie rozvoje probíhá pod značkou #hrajeMSKrajem. Název naznačuje, že se kraj snaží do procesu její tvorby zapojovat co nejvíce lidí z řad odborné i laické veřejnosti. Od ledna 2019 se uskutečnilo:

- 50+ odborných pracovních skupin, projednávání s experty, vedením a zástupci kraje a projektů
- 77 diskusí na 30 středních školách
- 6 jednání s místními partnery v území (Bruntál, Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Třinec)
- 5 setkání s veřejností Na minutku s krajem (Frýdek-Místek, Karviná, Nový Jičín, Opava, Třinec)
- 20+ kulturních akcí se stánkem #hrajeMSKrajem napříč regionem

Na stánku #hrajeMSKrajem i online na webu www.hrajemskrajem.cz se mohou obyvatelé Moravskoslezského kraje zapojit do tří aktivit:

- **3x1 miliarda:** účastníci v roli vedení kraje investují pomyslné 3 miliardy korun do rozvoje regionu, vybírají 3 z 6 témat a 3 z 6 okresů, čímž ukazují, na které oblasti by se měl kraj zaměřit primárně.
- **3 slova:** účastníci rozhodují o krajské vizi, vybírají slova, která vystihují jejich představu Moravskoslezského kraje v roce 2027, a naznačují, jakým směrem by se měl ubírat jeho rozvoj.
- **Vzkaz pro hejtmana a vedení kraje:** vlastními slovy mohou účastníci sdělit další náměty ke Strategii rozvoje nebo nápady na projekty.

77 diskusí na **30** středních školách

5 setkání s veřejností „Na minutku s krajem“

17 kulturních akcí se stánkem #hrajemSKrajem napříč regionem

6 jednání s místními partnery v území

Seznam zkratk

B+R	Parkoviště typu „bike and ride“ (určená cyklistům)
CEET	Centrum energetických a environmentálních technologií
CO ₂	Oxid uhličitý
ČR	Česká republika
DOV	Dolní oblast Vítkovice
DPO	Dopravní podnik Ostrava
EFRR	Evropský fond pro regionální rozvoj
EMAS	Systém ekologického řízení a auditu
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
ESF+	Evropský sociální fond Plus
ESIF	Evropské strukturální a investiční fondy
EU	Evropská unie
EuroHPC	Iniciativa vycházející z Deklarace o rámci spolupráce na rozvoji HPC, jejímž předmětem je stanovení hlavních principů budoucí spolupráce zainteresovaných evropských států na rozvoji HPC v Evropě
EVA	Evropská přidaná hodnota
EVVO	Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta
F-M	Frýdek-Místek
FNO	Fakultní nemocnice Ostrava
FS	Fond soudržnost
GDPR	Obecné nařízení o ochraně osobních údajů
HDP	Hrubý domácí produkt
HPC	High-performance computing (výpočetní cluster)
HZS MSK	Hasičský záchranný sbor Moravskoslezského kraje
CHKO	Chráněná krajinná oblast
ICT	Informační a komunikační technologie
Interreg	Mezinárodní regionální spolupráce
IT4I	Národní superpočítačové centrum IT4Innovations
ITI	Integrovaná teritoriální investice
IZS	Integrovaný záchranný systém

JPO	Jednotky požární ochrany
KKO	Kulturní a kreativní odvětví
KO	Komunální odpad
KODIS	Koordinátor ODIS
Komise pro SR	Komise pro strategický rozvoj a změnu image kraje a ZIK
Komise pro RR, OV a CR	Komise pro regionální rozvoj, obnovu venkova a cestovní ruch
KÚ	Krajský úřad
LLJO	Letiště Leoše Janáčka Ostrava
MD	Ministerstvo dopravy ČR
MEC	Moravskoslezské energetické centrum
MHD	Městská hromadná doprava
mHealth	Mobilní zdravotnictví (z angl. mobile health)
MS Pakt	Moravskoslezský pakt zaměstnanosti
MSAK	Moravskoslezský automobilový klastr
MSDC	Moravskoslezské datové centrum
MSIC	Moravskoslezské inovační centrum
MSID	Moravskoslezské investice a development
MSK	Moravskoslezský kraj
MSTOURISM	Moravian-Silesian Tourism
NsP	Nemocnice s Poliklinikou
OP	Operační program
OSU	Ostravská univerzita
OZE	Obnovitelné zdroje energie
OZO	Odvoz a zpracování odpadů – Ostrava
P+R	Parkoviště typu „park and ride“ (určená motoristům)
PAS	Porucha autistického spektra
POHO2030	Koncepce rozvoje pohornické krajiny Karvinska do roku 2030
Postdoc	Postdoktorský program
RE:START	Program restrukturalizace Ústeckého, Moravskoslezského a Karlovarského kraje
RSK	Regionální stálá konference
ŘSD ČR	Ředitelství silnic a dálnic České republiky

SR	Slovenská republika
SSMSK	Správa silnic Moravskoslezského kraje
SU	Slezská univerzita v Opavě
SŽDC	Správa železniční dopravní cesty
TEN-T	Transevropská dopravní síť
Testy PISA	Mezinárodní srovnání studentů (OECD's Programme for International Assessment of Student)
V4	Země Visegrádské čtyřky (Česká republika, Maďarsko, Polsko, Slovensko)
VDS	Vysokorychlostní datová síť
VŠB – TUO	Vysoká škola báňská – Technická univerzita Ostrava
Výbor pro ÚP a SR	Výbor pro územní plánování a strategický rozvoj
ŽP	Životní prostředí

Přílohy

Projektová fiše strategických projektů – formulář

Projektová fiše strategických projektů – vyplněný vzor

Přehled strategických projektů – Finanční plán

Přehled regionálních strategických dokumentů

Tematické priority – vazba na strategické dokumenty (viz příloha Analytické části)

